

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

11 - 17 Ekim Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başdanışmanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
11-17 EKİM 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	3
DURDURULAMAYAN ENFLASYON!	8
EKONOMİ FELAKETE SÜRÜKLENİYOR	9
ENFLASYON-KUR-ERİYEN TL: YENİ BANKNOT	9
YERLİ ÇİFTÇİ DESTEK İSTİYOR KÖSTEK GÖRÜYOR	10
SES GETİREN ZAMLAR: ZAM ZAM ZAM...	10
ELEKTRİKTE ŞİRKETLERE ÖDENEN DESTEKLER FATURALARIN YÜZDE 25'İNİ OLUŞTURUYOR!	11
AKP'NİN ENERJİ POLİTİKASI, YANDAŞI DEVLETİN PARASIYLA KURTAMAK ÜZERİNE	12
İTHAL KÖMÜR FİYATI ARTTI, TERMİK SANTRALLER ÜRETİME ARA VERİYOR	13
YURTTAŞA VERGİ, SERMAYEYE AF	16
SAYIŞTAY 2020 KGM RAPORUNDA KÖİ GARANTİ ÖDEMELERİNE IŞIK TUTTU	16
KÖİ GARANTİ ÖDEMELERİ 100 MİLYAR TL'YE KOŞUYOR HAZİNE BORÇLANMADA REKOR ÜSTÜNE REKOR KIRIYOR	17
ÇEKİRDEK HEDEFİ DE DUVARA TOSLADI	18
TAKİPTEKİ KREDİ KARTI BORCU 7 AYDA 178,5 MİLYON LİRA ARTTI	20
BÜYÜMEDE EMEĞİN PAYI AZALDI	20
BÜYÜYEN EKONOMİDE İŞÇİLER CAN VERMEYE DEVAM EDİYOR	20
ENFLASYON RESMİ VERİLERDE DAHİ DURDURULAMIYOR	21
İFLASLARIN YÜZDE 25'İ YENİDEN AÇILMA SÜRECİNDE YAŞANDI	21
GİDERAYAK PARSEL PARSEL SATIYORLAR	22
AK PARTİ İKTİDARININ ALTIN REZERVİNDE KAFASI KARAŞIK	24
EMEĞİ, AÇLIK VE ÖLÜM ARASINDA	26
ASGARİ ÜCRETİ YA AÇ YA DA SOKAKTA	27
ASGARİ ÜCRETİ SOFRA KURAMIYOR	27
AKP'NİN ÇOCUKLARI SERMAYEYİ KATLADI	28
PAYLAŞILAMAYAN ALTIN BÜROKRAT!	29
BÜROKRATLARA KIYAK AĞIRLAMA	30
LİYAKAT SIFIR	31
YOLSUZLUĞA SÜMENALTI	32
VURGUN ZAFERİ!	33
TÜRKİYE'Yİ TALAN EDEN CENGİZ VERGİ CENNETİNE PARA AKTARIYOR	33
TELEFERİĞE BİLE YOLCU GARANTİSİ!	35
1915 ÇANAKKALE KÖPRÜSÜ'NE ÖDENECEK FAHİŞ GARANTİYLE EN AZ 2,5 KÖPRÜ YAPILABİLİR	36
DEVLET GÜVENLİĞİ DE YANDAŞA EMANET	36
EMEĞİNİN SIRTINA BASARAK KÂR ETTİLER	38
ENSAR'A 'DÖRT DÖRTLÜK' İHALE	38
İHALEYİ PAZARLIKLA İSTEDİĞİNE VERMİŞ	39
KAMU İHALELERİNDE 'RÖNESANS' DÖNEMİ	40
PANDORA'DAN RÖNESANS ÇIKTI	40
GAZETELERİN İLAN HAKKINA DARBE	41
SAYIŞTAY RAPORUNDA MADDE MADDE ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ...	42
SAYIŞTAY RAPORUNA YANSIYANLARLA ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI...	43
DİYANET'İN GÖZÜ PARADA	43
SAYIŞTAY RAPORU İLE MEB'DEKİ KARANLIK	44
MEB DOĞALGAZ DAĞITIM ŞİRKETLERİNE YAKLAŞIK 100 MİLYON LİRALIK GÜVENCE BEDELİ ÖDEDİ	46
EĞİTİM HARCAMALARI CEP YAKTI	47
ÜNİVERSİTELERİN HALİ İÇLER ACISI	47
TACİZCİYE SKANDAL ATAMA	49
TTB'DEN OKULLARDA ÜÇÜNCÜ HAFTA DEĞERLENDİRMESİ	49

HASTANE ÇOK TIBBİ CİHAZ YOK!	50
HASTANE İŞÇİLERİNE HAK GASPI	52
TİYATRO DESTEKLERİ YİNE YANDAŞA	52
EYLÜL AYINDA 26 KADIN CİNAYETİ, 19 ŞÜPHELİ KADIN ÖLÜMÜ	52
TÜRKİYE'DE YÖNETİM BİÇİMİ VE LAİKLİK	53
ERDOĞAN GENİŞ KATILIMLI SİVİL ANAYASA KAPISINI KAPATTI	54
İSTANBUL'DAKİ SURİYELİ SİĞİNMACILAR RAPORU	55
YÖNETİLEMİYEN SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ	58
ERDOĞAN ŞAHSİM HÜKÜMETİ SEBEP, HAYAT PAHALILIĞI SONUÇTUR	62

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşındakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

11-17 EKİM 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü

*11 Ekim 1922'de TBMM Hükümeti ile İtilaf Devletleri arasında **Mudanya Mütarekesi** imzalandı.

*12 Ekim 1987'de Asker ve Türkiye Cumhuriyeti'nin 6. Cumhurbaşkanı **Fahri Korutürk hayatını kaybetti..**

*13 Ekim 1923'de TBMM'de, **Ankara'nın Hükümet merkezi ve başkent olması** kararlaştırıldı.

*14 Ekim Dünya Standart Günü

*15 Ekim 1927'de Gazi Mustafa Kemal Paşa CHP kurultayında "**Büyük Nutuk**"u okumaya başladı. Nutuk'un okunuşu 6 gün sürdü.

*15 Ekim 1961'de **Uluslararası Af Örgütü Londra'da kuruldu.**

*15 Ekim Dünya El yıkama Günü

*16 Ekim Dünya Gıda Günü

*16 Ekim Dünya Anestezi Günü

*17 Ekim Mevlit Kandili

*17 Ekim 1951'de **Türkiye'nin NATO'ya katılımıyla ilgili protokol, Londra'da imzalandı.**

*17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü

*17 Ekim **Uluslararası Dünya Yoksulluğu Ortadan Kaldırma Günü**

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-Değersiz TL ve Taşımacılık Krizi İhracatı Artırıyor

• Türk lirasının hızlı değer kaybı küresel ekonomide yaşanan taşımacılık krizi, coğrafi konumunu nedeniyle Türkiye'nin ihracatını olumlu etkiliyor. Konteynerlerin Avrupa ve ABD gibi ülkelerde kalması nedeniyle konteyner bulamadıkları için ürünlerini yurt dışına gönderemeyen, başta Çin olmak üzere Asya ülkelerinden kaynaklanan boşluğun bir kısmını Türkiye dolduruyor. Türk lirasının yüksek oranda değer kaybetmesi de düşük fiyat avantajı nedeniyle ihracat artışını körüklüyor.

• **Ucuz Emek İhracatı:** Hammadde ve enerji gibi temel girdi fiyatlarının uluslararası piyasalara göre belirlendiği bir dönemde Türkiye'nin diğer ülkelere göre dana ucuza mal satabilmesi sadece emeğin fiyatını ucuzlatmasıyla mümkün olabiliyor. Nitekim TL'nin değer kaybı yüzünden Türkiye'de asgari ücret Çin'in bile gerisinde kaldı. Kademeli bir asgari ücret sistemi uygulanan Çin'de asgari ücret ortalama 410 dolar düzeyinde bulunuyor. Türkiye'de ise TL'nin değer kaybı yüzünden asgari ücret 320 dolara kadar geriledi.

• **Yoksullaştırıcı İhracat:** Dolayısıyla Türkiye, Tayyip Erdoğan'ın Merkez Bankasına uygulattığı para politikasıyla, mühendisinin, teknisyenin, işçisinin, çiftçisinin, esnafının emeğini ucuzlatarak ihracatını artırıyor. Bir anlamda Türkiye yoksullaştırıcı bir ihracat dolayısıyla yoksullaştırıcı bir büyüme dönemi yaşıyor.

• Ticaret Bakanlığının açıkladığı öncü verilere göre Türkiye'nin ihracatı eylülde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 30 oranında artarak ilk kez aylık bazda 20 milyar dolar sınırını aştı ve 20,9 milyar dolar oldu. Eylülde ithalat ise yüzde 12,2 artarak 23,4 milyar dolar olurken, dış ticaret açığı yüzde 46,4 azalarak 2,6 milyar dolara indi.

• Ocak – eylül döneminde ise Türkiye'nin ihracatı yüzde 36 artarak 161 milyar dolar, ithalatı da yüzde 23,7 artarak 193,4 milyar dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret açığı ise yüzde 14,5 oranında daralarak 32,4 milyar dolar oldu.

• İhracatın ithalatı karşılama oranı 12,5 puan artarak yüzde 83,3 oldu.

• Eylül sona itibarıyla son bir yıllık ihracat ise 212,3 milyar dolara, ithalat 256,6 milyar dolara yükseldi. Dış ticaret açığı da 44,3 milyar dolar oldu.

-Hazine Borçlandı Merkez Bankası Brüt Rezervi Arttı

• **Brüt Rezerv (Varlık):** Hazine'nin diğer ülkelere göre 14 Eylül'de tahvil ihracıyla ve oldukça yüksek faizlerle gerçekleştirdiği 2,25 milyar dolarlık borçlanmanın parasının hesaplara girdiği 17-24 Eylül haftasında Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); 1 milyar 257 milyon dolar artarak **122 milyar 43 milyon** dolara yükseldi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Geçen hafta brüt **döviz rezervi** 1 milyar 420 milyon dolar artarak **82 milyar 839 milyon** dolara yükselirken, brüt **altın varlıkları** 163 milyon dolar azalarak **39 milyar 204 milyon** dolara geriledi.
- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının bilanço içi döviz ve altın borçları geçen hafta 1 milyar 442 milyon dolar artarak 107 milyar 10 milyon dolara yükselirken, bilançosunda gözükmeyen (bilanço dışı) **döviz ve altın swap borçları** ise 774 milyon dolar azalarak 67 milyar 779 milyon dolara indi.
- Swap dahil toplam **döviz ve altın borçları 668** milyon dolar artarak **174 milyar 789 milyon dolara** çıktı.
- **Net Rezerv:** Böylece Merkez Bankasının (*kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde*) swap borçları dahil **net rezervi, 581 milyon dolar iyileşerek (eksi) -50,7 milyar dolar oldu.**
- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre ise (kamunun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) net rezervi de 2 milyar 817 milyon dolar iyileşerek (eksi) – **40,1 milyar** dolardan -37,3 milyar dolara yükseldi.

-Dış Borç Stoku 446,4 Milyar Dolarla Son Üç Yılın En Yüksek Seviyesinde

- Kamu ve özel sektörün toplam dış borcu bu yıl Haziran ayı sonunda 446,4 milyar dolarla son 12 çeyrek dönemin (üç yılın) en yüksek noktasına çıktı. Dış borç stoku geçen yılın sonuna göre 13,3 milyar dolar, bu yılın birinci çeyreğine (mart) göre ise 15,8 milyar dolar artış gösterdi.
- Türkiye'nin dış borç stokunun milli gelirine oranı da Haziran sonu itibariyle yüzde 58,3 olarak hesaplandı. Milli gelirin yüzde 50'sinin üzerindeki dış borç stoku uluslararası karşılaştırmalarda çok borçluluk göstergelerinden biri olarak kabul ediliyor. Bu ölçüde bir dış borç oranı, dış borçların geri ödeme riskini artırdığı için Türkiye yurt dışından diğer ülkelere göre çok daha yüksek faizlerle borçlanmak zorunda kalıyor.
- Dış borç stokunun 179,9 milyar doları Hazine ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait bulunuyor. Özel sektörün dış borçları ise haziran sonu itibariyle 239,6 milyar dolar olarak hesaplanıyor. Merkez Bankasının dış borcu ise 27,1 milyar dolara kadar yükseldi. Bu yılın birinci çeyreğine göre özel sektörün dış borcu 8,2 milyar dolar, Kamunun borcu 3,1 milyar dolar, Merkez Bankasının borcu ise 4,4 milyar dolar arttı.
- (*Merkez Bankasının, Tayyip Erdoğan'ın açık talimatıyla faiz indirimine gideceğinin anlaşılmasından bu yana dolar kurunun 55 kuruş artması, kamunun borç yükünü 99 milyar lira, özel sektörün borç yükünü de 132 milyar lira artırmış gözüküyor.*)
- Dış borç stokunun 125,1 milyar doları orijinal vadesi bir yıl ve daha kısa olan borçlardan kaynaklanıyor. Uzun vadeli borçlar ise 321 milyar dolar düzeyinde seyrediyor. Yılın ikinci çeyreğinde uzun vadeli dış borçlarda 6,6 milyar dolar, kısa vadeli borçlarda ise 9,1 milyar dolarlık artış yaşandı. Kısa vadeli dış borçların borç stoku içerisindeki payı da 2015 yılının üçüncü çeyreğinden sonraki en yüksek düzeye yükseldi.
- **Dış Borç Stokunda AKP Döneminde Olanlar:** Türkiye'nin dış borç stoku AKP döneminde üçe katlandı. 2002 yılı sonunda 131,9 milyar dolar olan dış borç stoku, AKP döneminde 314,5 milyar dolar artarak 446,4 milyar dolara çıktı. Diğer bir ifadeyle AKP 19 yılda Türkiye'nin 80 yılda biriktirdiği dış borcun üç katına yakın bir dış borç biriktirdi.
- **Aralık 2002-Haziran 2021** arasında, kamunun dış borcu (Tayyip Erdoğan'ın "IMF'nin borcunu ödedik" şeklindeki böbürlenmelerine rağmen) 115,3 milyar dolar arttı. Aynı dönemde özel sektörün borcunda ise 194,2 milyar dolarlık artış yaşandı. Merkez Bankasının borcu ise 5,1 milyar dolar yükseldi.
- **AKP döneminde kısa vadeli dış borçlar 106 milyar dolar arttı.** Kısa vadeli borçların borç stoku içerisindeki payı ise yüzde 14,2'den yüzde 28'e yükseldi. Dolayısıyla dış borç stokunun geri ödeme riski arttı.

-Sıcak Para Yeniden Çıkıyor

- Merkez Bankasının para politikası kararlarını Tayyip Erdoğan'ın talimatlarıyla almaya başlamasıyla birlikte yabancı yatırımcılar da Türkiye'deki portföylerini yeniden azaltmaya başladılar.
- Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 17 – 24 Eylül haftasında, 3,8 milyar dolar azalarak **72,1 milyar dolara** geriledi. Sıcak para stoku bu haliyle yıl başındaki düzeyinin 17 milyar dolar altında bulunuyor.
- Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında geçen hafta yabancılar net olarak 35,8 milyon dolarlık hisse senedi satın aldılar, 430,5 milyon dolarlık (net) devlet iç borçlanma kâğıdı sattılar. 8 milyon dolarlık da şirket borçlanma kâğıdı satın aldılar. Swap alacaklarını da 1,9 milyar dolardan fazla azalttılar.
- Yabancıların mevduatları ise 34 milyon dolar azaldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Yabancı yatırımcıların 24 Eylül itibarıyla Türkiye'deki portföylerinin 21,8 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 9 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kağıdı ve repo, 30,6 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından, 10,7 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.
- Yabancı yatırımcılar kur ve fiyat değişimlerinden arındırıldığında bu yıl 1 Ocak – 24 Eylül günleri arasında hisse senedi ve iç borçlanma kağıtlarında net olarak 598 milyon dolarlık alım yaptılar. Swap alacaklarını net olarak da 10 milyar dolar azalttılar. Dolayısıyla **yıl başından bu yana net sıcak para çıkışı (kur farklarından arındırılmış) 9,4 milyar dolar** oldu.

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, hem döviz kurunda yaşanan artışın, hem de TL kredilerindeki genişlemenin etkisiyle 91,9 milyar lira artarak 4 trilyon 135 milyar liraya yükseldi.
- TL cinsinden mevduatlar 57,3 milyar lira artarak ve 1 trilyon 865 milyar liraya çıktı.
- 2,2 milyar dolar daha azalarak 259,4 milyar dolara inen döviz ve altın cinsinden mevduatların TL karşılığı ise kurda yaşanan artışın da etkisiyle 34,6 milyar lira artarak 2 trilyon 270 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payı (dolarizasyon oranı) da yüzde 54,9'a geriledi. Yurt içi ve yurt dışı kaynaklı toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.
- **Dolarizasyon;** gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 56,4 oldu. Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 20 - 28 Eylül günleri arasında 1,7 dolar azalarak 162,2 milyar dolara geriledi.

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 20 – 28 Eylül günleri arasında, 51,4 milyar liralık artışla 4 trilyon 23 milyar liraya yükseldi. Bu artışın önemli bir kısmı kur artışından, büyük bir kısmı da TL kredilerdeki reel genişlemeden kaynaklandı.
- Bu günler arasında TL krediler 21,6 milyar lira artarken, döviz cinsinden kredilerin TL karşılığında ise tümüyle kur artışının etkisiyle 29,8 milyar liralık artış oldu. Döviz kredileri gerçekte ise dolar cinsinden 395 milyon dolar azalarak 164,2 milyar dolara geriledi.
- Yıl başından bu yana Türk lirası kredilerde yüzde 9,4 oranında artış, döviz kredilerinde ise (dolar cinsinden) yüzde 0,9 oranında azalma yaşandı.

-Kötü Yönetilen Kamu Bankalarının Karı Yüzde 30 Azaldı

- Bankacılık sektörünün toplam aktifleri bu yıl ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 16,3 oranında artarak 6,8 trilyon liraya yükselirken, öz kaynakları ise yüzde 14,2 büyüyerek 647,8 milyar lira olarak gerçekleşti. Sektörün hem toplam aktiflerinde hem de öz kaynaklarında yaşanan artış aynı dönemde yüzde 19,25 olan yıllık enflasyonun gerisinde kaldı. Dolayısıyla sektör reel olarak küçüldü.
- Bankacılık sektörü bu yıl Ocak-ağustos döneminde 48,4 milyar lira net kar elde etti. Net kar geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,8 oranında arttı. Net kar artışının da enflasyona göre bu kadar düşük kalması kamu bankalarından kaynaklandı.
- Ocak-ağustos döneminde kamu bankalarını net karı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 30,1 oranında azalarak 15,8 milyar liradan 11,1 milyar liraya geriledi. Aynı dönemde yerli özel ve yabancı bankaların net karı ise yüzde 37,8 oranında artarak 37,4 milyar lira oldu.
- **Kamu Bankalarının Döviz Açığı:** Bankacılık sektörünün bilanço içi döviz açığı geçen hafta 2,5 milyar dolar azalarak 51,5 milyar dolara gerilerken, bilanço dışı döviz pozisyonlarındaki fazla ise 2,7 milyar dolar azalarak 57,3 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- Dolayısıyla sektörün dövizdeki net genel pozisyonu (bilanço içi ve dışı pozisyonların toplamı) 5,8 milyar dolar fazla verdi.
- Sektörün net döviz pozisyonu fazla verirken, bir süredir yeniden açık veren kamu bankalarının net döviz genel pozisyonundaki bu açık da büyümesini sürdürdü. Sektörün ağustos ayı sonunda 21 milyon dolar olan döviz açığı, 24 Eylül itibarıyla 289 milyon dolara yükseldi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

-KOBİ'lerin Banka Borcu 967,5 Milyar Liraya Çıktı

- Küçük ve orta boy işletmelerin bankacılık sektörüne olan kredi borçları ağustosta bir önceki aya göre 6,3 milyar lira daha artarak 967,5 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 56,1 milyar liralık kısmı KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği için bankalar tarafından takibe alınan kredilerinden oluşuyor.
- Bankaların, KOBİ'lere kullandığı 4 milyon 268 bin krediden, 292 bini batık durumda bulunuyor.
- Ağustosta, borçlu KOBİ (aynı bankada birden fazla kredisi bulunanlar tek, farklı bankalara kredi borcu bulunanlar ise birden fazla sayılıyor) sayısı bir önceki aya göre 6 bin adet azalırken, borcunu zamanında ödeyemeyen KOBİ sayısı ise 5,5 bin adet arttı.
- Geçen yıl sonuna göre toplam KOBİ kredilerdi yüzde 6,8 oranında artarken, bunun içerisindeki takipteki kredilerde ise yüzde 1,8 oranında azalma yaşandı. Takipteki borçlarda yaşanan azalış, bankaların tahsil etmeleri oldukça zorlaşan takipteki kredilerin bir kısmını varlık yönetim şirketlerine satarak devretmesinden kaynaklanıyor.

-Tarım Sektörünün Bankalara Borcu 150 Milyar Lirayı Aştı

- Tarım sektörünün kamu ve özel bankalara olan kredi borçları da ağustosta bir önceki aya göre 1,5 milyar lira daha artarak 150,2 milyar liraya çıktı.
- Sektörün bankalara olan borçları geçen yılın sonuna göre ise 19,8 milyar lira (yüzde 15,2) oranında arttı.
- Tarım sektörünün bu borçlarının 112,4 milyar lirası kamu bankalarına, 37,8 milyar lirası da özel bankalara olan borçlarından kaynaklanıyor.
- Bu borcun 4,7 milyar lirası ise vadesinde ödenmediği için bankalar tarafından yasal takibe alınan diğer bir ifadeyle icraya verilen borçları oluşturuyor. Tarım sektörünün takipteki borçlarının da geçen yıl sonuna göre azalmasında batık kredilerin varlık yönetim şirketlerine devredilmesi yatıyor.

-Vatandaşın Borcu 1 Trilyon

- **Bankalara Ve Finansman Şirketlerine:** Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 17 – 24 Eylül günleri arasında 6,8 milyar lira artarak 953,9 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 20,4 milyar lirası vadesinde ödenmediği için takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor.
- Bankalar ve finansman şirketlerine olan borcun 763,6 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 190,2 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 3,3 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 3,5 milyar liralık artış yaşandı.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 15 milyar lirası tüketici kredilerinden, 5,4 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 20,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.
- **Varlık Yönetim Şirketlerine Borç:** Bu arada bankaların vatandaşın zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaşın borcu da Mart 2021 sonu itibarıyla 30,3 milyar lira olarak açıklandı.
- **TOKİ'ye Olan Borç:** Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 26,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.
- **Toplam Borç:** Böylece vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) **toplam borcu 1 trilyon 11 milyar liraya ulaştı.**

-Vatandaş Sekiz Ayda 74 Milyar Lira Faiz Ödedi

- Bankacılık sistemine borçlu vatandaşların bu borçları nedeniyle yılın ilk sekiz ayında ödedikleri faiz 74,2 milyar liraya kadar yükseldi.
- Vatandaşlar, ocak-ağustos döneminde bireysel kredi borçları için bankalara 60,9 milyar lira, kredi kartı borçları için de 13,4 milyar lira faiz ödedi. Ödenen faiz geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 41,8 oranında arttı.
- AKP döneminde vatandaşların bankacılık sistemine ödediği faiz 681,3 milyar liraya ulaştı.

-Faiz Oranları

Kredi Ve Mevduat Faiz Oranları

- 24 Eylül itibariyle bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,4 puan azalarak yüzde 19,05'e geriledi. Bir yıla kadar vadeli ticari kredi faizleri ise 0,02 puan azalarak yüzde 20,45 oldu.

Merkez Bankası Faiz İndirdi

- Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın (1 Ekim'de 334 milyar lira) ağırlıklı ortalama faizi de 1 Ekim itibariyle yüzde 18 oldu.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- Merkez Bankasının faiz indirimine rağmen Hazine iç borçlanma kağıtlarının faizi ise artmaya devam etti. İki yıl vadeli devlet tahvilinin 24 Eylül'de yüzde 17,81 olan yıllık faiz oranı 1 Ekim'de yüzde 18,20'ye (**gösterge faiz**) kadar çıktı..

- Beş yıl vadelinin faizi yüzde 18,66, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 18,49' oldu.

- **Faiz oranları iki yıl vadelide 0,39 puan, 10 yıl vadelilerde 0,05 puan arttı, 5 vadelide yüzde 0,05 puan azaldı.**

Risk Primi (CDS)

- Merkez Bankasının temelsiz faiz indirimi yüzünden, Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası- 5 yıl vadeli*) ise geçen hafta yüzde 7,49 oranında artarak 1 Ekim itibariyle **420,47** oldu. Böylece merkez Bankasının talimatla yaptığı faiz indirimi, **Türkiye'nin hem iç hem de dış borçlanma maliyetlerini artırdı.**

- CDS'i Türkiye'den yüksek ülke olarak bir ter Arjantin bulunuyor. Türkiye diğer tüm ülkelerden daha yüksek bir risk primine sahip bulunuyor.

- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değeriyle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 23 Milyona Yaklaştı

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 1 Ekim günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 5 milyon 482 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyondan 26 bin adet arttı.

- Aynı dönemde 4 milyon 723 bin icra dosyası da sonuçlandırıldı.

- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise bir yıl öncesine göre (24 Eylül 2020 tarihine göre) 38 bin adet artarak 22 milyon 970 bin oldu.

-Açlık ve Yoksulluk Sınırı

- Türk-İş'in hesaplamalarına göre dört kişilik bir ailenin açlık sınırı eylülde bir önceki aya göre 122 lira daha artarak 3 bin 49 liraya yükseldi.

- Aynı ailenin yoksulluk sınırı ise 399 lira artarak 9 bin 932 lira olarak gerçekleşti.

-Sektörel Güven Endeksleri

- Merkez Bankasının faiz indiriminden önceki haftalarda yapılan anketlerle ölçülen sektörel güven endekslerinden oluşturulan ekonomik güven endeksi eylülde bir önceki aya göre yüzde 1,5 oranında artarak 102,4 oldu.

- Ekonomik güven endeksinin alt endeksleri olan tüketici güven endeksi eylülde bir önceki aya göre yüzde 1,9 artarak 79,7'ye çıktı. Tüketici güveni bu artışa rağmen güvensizlik düzeyinde kalmaya devam etti.

- Merkez Bankasının hesapladığı reel kesim güven endeksi ise yüzde 1 oranında artarak 113,3'e yükselirken, TÜİK'in hesapladığı hizmet sektörü güven endeksi yüzde 1,5 artarak 117,8'e, perakende sektörü güven endeksi yüzde 4,8 artarak 115,6'ya yükseldi.

- İnşaat sektörü güven endeksi ise yüzde 0,6 oranında azalarak 91,8'e geriledi.

-Açılan-Kapanan Şirket Ve Esnaf

- **Firmalar:** TOBB'un Ticaret Sicil Gazetesi verilerine göre bu yıl ocak-ağustos döneminde toplam 88 bin 23 yeni şirket ve gerçek kişi işletmesi kuruldu. Aynı dönemde 21 bin 371'i re'sen olmak üzere toplam 53 bin 97 şirket ve gerçek kişi ticari işletmesi kapandı ya da tasfiye edildi. Yeni açılan şirket ve ticari işletme sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 4 bin 668 adet, kapanan ya da tasfiye edilenlerin sayısı ise 10 bin 920 adet arttı.
- Ticaret Bakanlığının verilerine göre de Ağustos 2021 sonu itibarıyla Türkiye'de toplam 2 milyon 22 bin 966 firma aktif bulunuyor. Aktif firma sayısı geçen yılın sonuna göre 54 bin 529 adet arttı.
- **Esnaf ve Sanatkarlar:** TESK'in Esnaf Sicil Gazetesi verilerine göre ise bu yıl ocak-ağustos döneminde toplam 185 bin 126 yeni esnaf ve sanatkar tescil edildi. Tescil edilen (kurulan) esnaf ve sanatkar sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 73 bin 593 adet azaldı. Geçen yıl aynı dönemde 258 bin 719 esnaf ve sanatkar tescil edilmişti.
- Aynı dönemde 61 bin 736 esnaf ve sanatkar ise sicilden terkin (kapanma) edildi. Kapanan esnaf ve sanatkar sayısı da geçen yılın aynı dönemine göre 846 adet arttı.
- TESK'in verilerine göre Eylül 2021 sonu itibarıyla Türkiye'de toplam 2 milyon 72 bin 153 esnaf ve sanatkar bulunuyor. Bu esnaf ve sanatkarlara ait işyeri sayısı ise 2 milyon 245 bin 181 olarak belirlendi.

DURDURULAMAYAN ENFLASYON!

İktidar, enflasyonu düşürmek için 102,6 milyar TL tutarında vergi gelirden vazgeçti ama enflasyon yine arttı! İktidar, enflasyonu düşürmek ve artışını önleyebilmek için altı ayda 102,6 milyar TL tutarında KDV, ÖTV, Stopaj vergi gelirden vazgeçerken, buharlaşan milyarlar da enflasyonun yükselişini durduramadı. Kur artışlarını ve dövize talebi frenlemek için 6 ayda TL mevduat faizi gelinde 17 milyar TL'lik vergi-stopajdan vazgeçildi. Küçük bir grup faizciye destek çıkan iktidar, vazgeçilen bu faiz vergisiyle milyonlarca kişinin sorunlarını çözebilirdi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın üçer aylık dönemler itibarıyla yayınladığı Kamu Maliyesi Raporu'nun 2021 yılı ikinci çeyrek dönemini kapsayan verileri geçtiğimiz hafta açıklandı. Raporda 'Maliye Politikasıyla Vazgeçilen Kamu Geliri' tablosunda;

- Eşel-Mobil uygulamasıyla 46 milyar TL
- Hizmet sektörü geçici vergi indirimleriyle 25,2 milyar TL,
- Kira stopajı indirimiyle 3,6 milyar TL,
- Alkol ve Tütün maktu vergi indirimiyle 10,8 milyar TL
- Vergi tevkifatı muafiyetiyle 17 milyar TL

Olmak üzere Ocak-Haziran döneminde toplam 102,6 milyar TL tutarında vergi, stopaj, KDV, ÖTV, faiz vergisi vb. kamu maliyesi gelirden vazgeçildiği kaydedilmektedir. Böylesine yüksek tutarda bir gelirden vazgeçilmesinin gerekçesi ise salgınla mücadelede destek ve enflasyondaki-fiyat artışlarındaki yükselişin frenlenmesi olarak ifade edilmektedir. İktidar, akaryakıtta yapılan zamların enflasyonu yükseltmemesi için eşel-mobil sistemi çerçevesinde zamları pompa fiyatlarına yansıtılmamakta, ATV+KDV+ÖTV'den feragat ile enflasyonu düşük tutma politikasında limitin sonuna geldi. Nitekim son olarak geçen hafta LPG'ye yapılan 71 kuruşluk zam eşel-mobil limiti tükendiği için pompa fiyatına yansıdı. Bundan böyle benzin, mazot için de aynı durum söz konusu olacak, akaryakıt zamları doğrudan pompa satış fiyatına ve dolayısıyla enflasyon artışına da yansımaya başlayacak. Benzer şekilde alkollü içkiler ve tütün mamullerinde yüzde 67'den yüzde 63'e indirilen maktu vergiyle bu ürünlere zam yapılması ve enflasyonu yukarı çekmesinin önlenmesi uygulamasında da limitin sonuna gelindi. TBMM'ye getirilen vergi yasalarında değişiklik öngören torba yasada, alkollü içkiler, tütün mamulleri, otomobil vb. birçok alanda Cumhurbaşkanının ÖTV'yi artırma yetkisi üç katına çıkartılıyor. Bunun anlamı önümüzdeki 2,5 aylık sürede ülke ekonomisini ve hepimizi 'zam ve vergi artışı sağanağı' bekliyor. İktidar şu ana kadar vazgeçilen kamu maliyesi gelirinin 2-3 katını geri almaya hazırlanıyor.

Merkez Bankası'nın 1 puanlık faiz indirimi sonrasında kurlar hızla yükselince uzun zamandan bu yana ilk kez 20 Eylül haftasında döviz mevduatı sahipleri yükselen kurları satış fırsatı olarak değerlendirerek hesaplarından 2 milyar doların üzerinde satış yaptı. Bankalardaki toplam mevduatın yarısından fazlasının sadece 350 bin hesap sahibine ait olduğunu dikkate aldığımızda faiz gelirden vergi-stopaj almama yönündeki karar, çok küçük bir varlıklı grubunu, devlete hazineye, bankalara faizle borç veren para sahiplerini ihya etmenin ötesinde bir anlam taşıyor. 350 bin kişiye 17 milyar faiz vergisi istisnası yerine, bu para gerçekten ihtiyacı olan milyonlarca kişinin sıkıntılarını gidermekte kullanılabilirdi. Kaldı ki, uygulamanın yılsonuna kadar uzatıldığını göz önünde tuttuğumuzda faiz geliri elde edenlerden altı ayda 17 milyar TL olan vazgeçilen vergi-stopaj tutarının, yılsonunda

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

en az 30-34 milyar TL olacağını öngörebiliriz. Sırf paralarını TL'de tutsunlar diye küçük bir kesime sağlanan bu imkân olağanüstü bir vergi adaletsizliğidir.

Ortaya çıkan sonuç enflasyonu düşürmediği, gıda ve diğer mal-hizmet fiyatlarını ucuzlatmadığı gibi tam anlamıyla bir fiyaskoya dönüşmüştür. İktidar hesap-kitap-plan-öngörü olmaksızın 6 ayda vazgeçtiği 102,6 milyar TL'lik gelirden doğan bütçe açığını kapatmak için hazineyi daha yüksek faizle daha fazla borçlanmak zorunda bırakmış ve sonunda enflasyonla mücadele diyerek **göstermelik etiket denetimlerine** mecbur kalmıştır!

EKONOMİ FELAKETE SÜRÜKLENİYOR

Türkiye ekonomisi, Merkez Bankası Başkanının ve mevcut ekonomi yönetiminin liyakatsiz ellerinde, hızla felakete sürükleniyor! Daha önce 'Ekonomi benden sorulur' diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, şimdi 'Ekonominin sorumlusu biziz' demeye başladı. Anlaşılan bu 'biziz' tanımında, enflasyonun 'geçici' olduğunu düşünen PPK üyelerinin yanı sıra, ülke risk primini patlatan Merkez Bankası Başkanı da var. Türkiye ekonomisi, Merkez Bankası Başkanının ve mevcut ekonomi yönetiminin liyakatsiz ellerinde, hızla felakete sürükleniyor!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, enflasyonla mücadeleden ve enflasyonu tek haneye düşürmekte kararlılıktan söz ederken, siyasi baskıyla politika faizini indiren Merkez Bankası (MB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu ve başında bulunduğu Para Politikası Kurulu (PPK) ise farklı şeyler söylüyor.

23 Eylül'deki PPK toplantısı ardından yapılan yazılı açıklamada dile getirilen görüşler ve faiz indirimine ilişkin zorlama gerekçelerden sonra, PPK toplantı tutanakları da geçen hafta açıklandı. PPK tutanaklarında, kurul üyelerinin ABD ve Avrupa Merkez Bankasıyla aynı görüşü benimsedikleri, **'enflasyonun geçici olduğu ve düşeceği'** konusunda mutabakata varıldığı kaydediliyor.

Oysa gerek ABD Merkez Bankası (FED) gerekse Avrupa Merkez Bankası (ECB) başkanları geçtiğimiz hafta yaptıkları açıklamada, enflasyonun geçici olduğu görüşünü değiştirecek unsurların ortaya çıkmaya başladığını, enflasyonun kalıcı olacağı yönündeki belirtilerin kendini gösterdiğini ifade ettiler. Buna bağlı olarak da parasal sıkılaştırma adımlarını öne çekebileceklerini dile getirdiler.

Merkez Bankası Başkanlığı görevindeki bir kişinin en basit anlamda bilinmesi zorunlu olan para, döviz, faiz politikaları, fiyat istikrarının sağlanması ve ülke risk priminin (Credit Default Swap-CDS) düşürülmesini sağlayacak politikalar izlenmesinden de habersiz olduğunun açığa çıkmasıdır. Merkez Bankası'nın faiz indirim kararından sonra döviz kurlarıyla birlikte Türkiye'nin uluslararası piyasalardaki CDS risk primi hızla yükselmeye başladı ve 432'ye çıktı. Bu hafta daha da yükselmesi muhtemel... Şu anda Türkiye'nin ülke risk primi Arjantin, Venezuela, Tunus'la birlikte dünyadaki en yüksek düzeylere, ilk sıralara çıktı.

40-50 yıl öncesinin, 1970'lerin ABD ambargosuyla yaşanan sıkıntıların ortaya çıkarttığı kuyrukları, yükselen enflasyonu miting meydanlarında siyasi malzeme yapmaktan kaçınmayan **Cumhurbaşkanı Erdoğan, şimdi kendi yarattığı ekonomik kriz tablosunu, normalleştirme, olağanlaştırma çabasında.** Market zincirlerini, fiyat etiketlerini suçlu ilan ediyor!

ENFLASYON-KUR-ERİYEN TL: YENİ BANKNOT

Enflasyon ve kur artışlarının TL'deki değer kaybı, alım gücünün hızla düşmesi yakın dönemde daha yüksek kupürlü yeni banknot ihtiyacını dayatacak! Enflasyon ve kur artışlarının TL'deki değer kaybı, alım gücünün hızla düşmesi yakın dönemde daha yüksek kupürlü yeni banknot ihtiyacını dayatacak. 2009'da tedavüle giren 200 TL'lik banknotun dolar karşılığı 130 dolar düzeyinde iken şu anda 22 dolara düştü. TL'deki erimenin bu hızla sürmesi yakında 500 TL ve üzerinde kâğıt para basımını zorunlu hale getirecek ancak bu parayla da bir fileyi doldurmak olanaksız hale gelecek.

Yükselen enflasyon ve artan fiyatların yanı sıra döviz kurlarındaki öne geçilemeyen yükselişle birlikte hızla değer yitiren TL'nin alım gücü de buna paralel olarak geriliyor. Döviz kurlarındaki yükseliş eğilimi yakın gelecekte yeni ve daha yüksek rakamlı kâğıt para basılmasının zorunlu hale geleceğini gösteriyor. TL'deki bu hızlı kan kaybı ve değer yitirme süreci Merkez Bankası Emisyon Hacmi verilerine ve kullanımdaki kâğıt paralarla ilgili vatandaş tercihlerine de yansdı. Merkez Bankası'nın küçük kupürlü 5, 10, 20 TL'lik kâğıt paralar, hatta 50 TL'lik banknotlar kullanımda çok daha az tercih ediliyor. Kullanımdaki kâğıt paralarda en çok 100 ve 200 TL'lik kupürler tercih ediliyor. Kupür değerlerine bakıldığında 100 ve 200 TL'lik kâğıt paraların kullanımdaki payının yüzde 50'ye yaklaştığı gözleniyor.

Diğer deyişle en yüksek rakamlı banknotların en çok kullanılan paralar olması, TL'deki ağır değer ve alım gücü kaybı karşısında vatandaşların ihtiyaçlarını ancak yüksek değerli banknotlarla karşılayabildiklerini, diğerlerinin 'yük' haline dönüştüğünü ve bulundurulmasının tercih edilmediğini gösteriyor.

Geçmişte 1 milyon TL'lik banknotun liradan altı sıfır atılmasıyla 1 TL'ye dönüşmesine benzer şekilde en yüksek değerli kâğıt paramız 100 ve 200 TL de hızla eriyor, değersizleşiyor. Bu nedenle **bankalardaki toplam mevduatın yüzde 50'den fazlası döviz cinsi tasarruflardan** oluşuyor.

YERLİ ÇİFTÇİ DESTEK İSTİYOR KÖSTEK GÖRÜYOR

Dünya doğalgaz piyasasında yaşanan olağanüstü fiyat artışları, başta amonyak olmak üzere tarımsal gübre ve ilaç üretimine ağır darbe vurdu! Dünya doğalgaz piyasasında yaşanan olağanüstü fiyat artışları amonyağın da ana hammaddesi olan doğalgaza endeksli olarak tarımsal gübre ve ilaç üretimine ağır darbe vurdu. Doğalgaz piyasasındaki durum nedeniyle amonyak ve gübre üreticileri üretimi düşürmeye ya da durdurmaya yöneliyor. Yılın bitimine 3 ay kala hâlâ açıklanmayan tarımsal üretim destekleri çiftçiyi kayırmak mıdır batırmak mıdır?

Ekim ayına girdiğimiz şu günlerde, yılın bitimine üç ay kalmasına karşılık Tarım ve Orman Bakanı hâlâ üreticiye verilecek 2021 desteklerini açıklamadı. Üretici hasadını yaptı, ürününü sattı, zarar etti, yeni sezon üretim için ne ekeceğine karar verecek ancak ortada desteklerin olacağına ilişkin fiyat ve ürün bazında bir açıklama yok. 2021 bütçesinde bir önceki yıla aynı düzeyde tutulan tarımsal destek ödemeleri yükselen enflasyona rağmen artırılmaz iken şimdi 2022 bütçesinden yapılacak 2021 destek ödemeleri hâlâ belirsiz. Türkiye'de en çok kayırlan kesimin çiftçi olduğunu, üreticinin zarar ettiği bir ürün olmadığını savunan Tarım ve Orman Bakanı 1,5 yıldır devam eden COVID19 sürecinde yardım veya destek için herhangi bir paket açıklanmayan tek kesimin çiftçi ve üretici olduğundan da habersiz.

Artık bıçak kemiğe dayanınca sadece çiftçinin Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarını faiziyle olmak kaydıyla 6 ay erteleyen iktidar bunun dışında bir hibe ya da destek paketi açıklamadı. Destekleme politikasındaki en büyük yanlış uygulama, üreticiye yapılacak destekleme ödemelerinin bir önceki yıl bütçesine konulması ve ertesi yıl ödenmesidir. Bu sürede çiftçi, üretici kendi olanaklarıyla ekip, üretip, hasat yaptıktan sonra açıklanacak destekleme tutarlarını beklemeye başlamaktadır. Yılda 3 milyon tonun üzerinde tohumluk kullanılan Türkiye'de 5 bin ton tohum için yüzde 75 hibe desteği veren iktidar, bunun yüzde 25'ini yine üreticiden aldı.

Üreticiye verilen buğday, arpa, çavdar ve diğer hububat taban fiyatlarının çok üzerinde fiyatlarla art arda yüzbinlerce tonluk ithalat ihaleleri açan Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) kullandığı slogandaki gibi 'çiftçinin kara gün dostu' değil, ithalatçının, yabancı üreticinin dostu oldu. TMO geçtiğimiz hafta yaptığı duyuru ile 8 Ekim'de 310 bin ton daha arpa ithalatı için ihale açtı.

Dünyada doğalgaz fiyatlarında yaşanan olağanüstü artış, aynı zamanda tarımsal gübrelerin ana hammaddesi ve girdisi olan amonyak üretimini ve fiyatlarını da olumsuz etkiledi. Bu mudur üreticiyi, çiftçiyi en çok kayırlan kesim ilan etmek? Bu mudur üreticinin zarar ettiği bir ürün olmadığını savunarak herkesin akıyla alay etmek?

SES GETİREN ZAMLAR: ZAM ZAM ZAM...

1 Ekim'den geçerli olmak üzere, sanayide ve doğalgazla elektrik üretilen santrallarda kullanılan doğalgaza yüzde 15 zam yapıldı! Sanayide ve doğalgazla elektrik üretilen santrallarda kullanılan doğalgaza 1 Ekim'den geçerli olmak üzere yüzde 15 zam yapıldı. Enerji Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulu da (EPDK) ekim ayında elektriğe zam yapılmayacağını duyurdu. Aylardır rutine bağlanan elektrik ve doğalgaz zamlarıyla zaten elektrik ve doğalgaz faturaları olağanüstü arttı!

BOTAŞ tarafından sanayi ve elektrik üretim santralleri için kullanılan doğalgaza 1 Ekim'den geçerli olmak üzere yüzde 15 zam yapıldı. Ekim tarifesinde konutlar için kullanılan gaza zam yapılmadığı açıklandı. Konut tüketicileri için tarife değişmedi ve bin metreküp doğalgaz için fiyat 1.488 lira olarak belirlendi. Sanayi aboneleri için geçerli olacak tarife ise önceki tarifeye göre bin metreküp doğalgaz için yüzde 15 artışla 2 bin 358 lira oldu. Elektrik üretim santrallerinin kullandığı bin metreküp doğalgazın fiyatı yüzde 15 artışla 2 bin 724 liraya çıktı.

Yaşanan kuraklık nedeniyle hidroelektrik santrallerinin elektrik üretiminde düşüş yaşanırken, doğalgaz santralleri elektrik üretimini artırma yoluna gitti. Her ne kadar artan tepkiler ve ödenemez tutarlara yükselen faturalar nedeniyle konutların elektrik ve doğalgaz tarifelerine ocak ayına kadar zam yapılmayacağı belirtilse de doğalgaz santrallerinde elektrik üreticileri ve dağıtıcıları kısa süre içinde iktidarı elektrik fiyatlarını artırmak için baskı altına alacaklardır. İktidara geldikten sonra Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi (TEDAŞ) özelleştirme kapsamına alarak ülke genelinde, bölgeler halinde elektrik ve doğalgaz dağıtımını imtiyaz lisansını ağırlıklı iktidara yakın şirketlere satan iktidar, benzer uygulamayı büyükşehirlerdeki doğalgaz dağıtımını için de

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

yaptı. O dönemde yapılan bu lisans satışlarıyla TEK ve TEDAŞ'ın hazır üretim ve dağıtım altyapısı, termik ve hidroelektrik santraller yandaş şirketlere, müteahhitlere paylaştırıldı.

EPDK'nın verdiği lisanslarla da plansız-programsız şekilde ülkenin hemen tüm dereleri, çayları, nehirleri, ırmakları üzerine iktidar yandaş şirketler elektrik alım garantileriyle dolara endeksi kilovatsaat tarifeleriyle elektrik santralleri kurdular. Doğa altüst edildi.

Karadeniz'den Akdeniz'e, Ege'ye kadar katledilen doğal sistem sonrası şimdi sellerle, heyelanlarla, kuraklıkla, bacaları filtresiz çalıştırılan kömürlü termik santrallerle hava kirliliğiyle boğuşur hale geldik.

- Özel dağıtım şirketleri defalarca sayaç değiştirip dövize endekli depozitolar aldılar.

Ön ödemeli, faturalı vb. diyerek vatandaşı soydular. Elektrik faturalarında, doğalgaz faturalarında vatandaştan kestikleri enerji fonu kesintilerini ise devlete yatırmadılar. Faturalara 'sayaç okuma bedeli' diye fahiş ilaveler koydular.

- Dünyanın en pahalı gazı, elektriği, telefonu, interneti, eti, sütü, yemi, gübresi Türkiye'de!

Şimdi bu yandaş şirketler, müteahhitler dövize endekli ihalelerle 25-40 yıllığına aldıkları bu çok özel imtiyazlı, özel tekel niteliğindeki dağıtım ve satış imtiyazlarını yabancılara satmaya başladılar.

Daha önce de mevcut 13 şehir hastanesinden 9'unun inşaat ve işletmesini gerçekleştiren bir başka iktidar müteahhidi bunlardan 5'indeki (Adana, Yozgat, Elazığ, Bursa, İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura şehir hastaneleri) dövize endekli garantileri, işletme ve diğer imtiyazlarını **Danimarka şirketine satmıştı.**

Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve bağlantı otoyollarının dövize endekli araç geçiş garantili inşaat ve işletmesini üstlenen iktidar müteahhidi ise Çinlilerle devir ve satış için görüşmesine karşılık henüz sonuç alamadı.

Elektriğe, doğalgaza yapılan zamları tartışırken asıl gözlerden kaçan üzerinde durulması gereken nokta, ülkenin stratejik ve hayati altyapısının enerji, ulaşım, sağlık, telekomünikasyon, gıda, üretim vb. tesislerin ve kuruluşların önce özelleştirme yoluyla iktidara yakın şirketlere ve müteahhitlere satılması, **onların da bu imtiyazları yüklü tutarlarla yabancılara satmaya başlamaları!**

ELEKTRİKTE ŞİRKETLERE ÖDENEN DESTEKLER FATURALARIN YÜZDE 25'İNİ OLUŞTURUYOR!

100 liralık faturanın 23 lirası şirketlere destek diye ödeniyor, vatandaş faturalarla her ay şirketlere destek ödemesi yapıyor

Şirketlere destek ikiye katlandı, vatandaşın faturası arttı

Vatandaşın faturasında gizlenen özel elektrik üretim şirketlerine yapılan destekleme ödemeleri son üç yılda iki kattan daha fazla arttı. Elektrikte destekleme ödemeleri amacından saptı. 2018-2020 yılları arasında şirketlere yapılan ödeme yüzde 112 oranında artarken; bu durum vatandaşın faturasının ortalama yüzde 23'ünü denk geliyor.

Faturalara Üç Destek Yansıtılıyor

Özel elektrik üretim şirketlerine yenilenebilir enerji destekleme mekanizması (YEKDEM), yerli kömür santrali desteği ve kapasite mekanizması olmak üzere toplam üç çeşit parasal destek veriliyor. Söz konusu üç destek doğrudan ya da dolaylı olarak vatandaşın faturalarına yansıtılarak bir yük oluşturuyor. Destekleme adı altında ödenen paranın kamudan çıktığı dikkate alındığında bu paranın öyle ya da böyle vatandaşın cebinden çıktığını söylemek mümkündür.

Desteklemeler Asıl Amacından Saptı

Destekleme ödemelerinde en büyük payı YEKDEM oluşturuyor. Dünyanın her yerinde yenilenebilir enerji destekleniyor. Şüphesiz Türkiye'de desteklenmesi gerekiyor. Ancak bugünkü haliyle YEKDEM amacından sapmıştır. YEKDEM'de küçük üreticiler yerine büyük üreticilerin ağırlığı artmıştır. Büyük kamu santralleri özelleştirildikten sonra YEKDEM kapsamına dahil edilmiştir. Özellikle son 6-7 yılda yaşanan dere tipi HES furyası da sistemin amacından saptasına neden olmuştur.

Destekleme Tutarları 3 Yılda Katlandı

EPDK tarafından açıklanan "faturalandırılan elektrik üretim miktarı" ile "YEKDEM", "yerli kömür" ve "kapasite mekanizması" ödemeleri karşılaştırılınca özellikle son üç yılda özel elektrik üretim şirketlerine yapılan destekleme

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ödemelerindeki rekor artış dikkat çekiyor. Yıllık olarak yapılan hesaplamada 2018, 2019 ve 2020 yılı verileri karşılaştırınca elektrik faturalarına doğrudan ya da dolaylı yansıyan tutarın 3 yılda katlandığı gerçeğiyle karşılaşıyoruz.

2018 Yılında Her Ay 11,09 Lira Yansıdı

Buna göre 2018 yılında 150 kilovatsaat elektrik tüketimi yapan bir haneye vergi ve fonlar dahil özel şirketlere yapılan destekleme ödemeleri; 9,21 lira YEKDEM, 0,76 lira yerli kömür ve 1,12 lira kapasite destek mekanizması olmak üzere toplam 11,09 lira olarak yansıdı. Başka bir deyişle 2018 yılında ortalama 150 kilovatsaat tüketim yapan bir haneden doğrudan ya da dolaylı olarak tükettiği elektrik miktarı bedelinin dışında her ay özel şirketlere destek ödemesi adı altında 11,09 lira yansıtıldı.

Desteklemeler 2019'da Da Hız Kesmedi

2019 yılında faturalandırılan elektrik miktarı azalmasına karşın özel elektrik üretim şirketlerine yapılan destek ödemeleri daha da arttı. Buna göre 2019 yılında ortalama 150 kilovatsaat elektrik tüketimi yapan bir haneye her ay tükettiği elektrik bedelinin dışında 13,67 lira YEKDEM, 1,64 lira yerli kömür ve 1,62 lira kapasite mekanizması olmak üzere toplam 16,92 lira destek ödemesi yansıtıldı. 2019 faturalara yansıyan destek ödemesi kalemlerinden YEKDEM yüzde 48; yerli kömür yüzde 115 ve kapasite mekanizması ise yüzde 44 oranında arttı.

Üç Yılda İki Kattan Fazla Artış Var

2020 yılına gelindiğinde destek ödemesinin yükü artmaya devam etti. Buna göre 2020 yılında ortalama 150 kilovatsaat elektrik tüketimi yapan bir haneye 20,14 lira YEKDEM, 1,72 lira yerli kömür ve 1,74 lira kapasite mekanizması olmak üzere toplam 23,62 lira destek ödemesi yansıtıldı. 2018 yılıyla karşılaştırıldığında destek ödemelerindeki artış yüzde 112,98 oldu. Başka bir deyişle 2018-2020 yılları arasında vatandaşa doğrudan ya da dolaylı olarak yansıtılan destek ödemeleri 2 kattan fazla arttı.

Faturanın Yaklaşık Yüzde 23'ünü Oluşturuyor

2020 yılında aylık 150 kilovatsaat tüketim yapan bir abonenin her ay gelen faturasına dolaylı ya da doğrudan yansıtılan ve özel elektrik üretim şirketlerine yapılan destek ödemelerinin payı yaklaşık yüzde 23 oldu. Başka bir deyişle vatandaşın elektrik faturasında ödediği tutarın yüzde 23'ü şirketlere gidiyor.

Sistem Vatandaşın Değil, Şirketlerin Lehine İşliyor

Desteklemelerdeki amaç; kaliteli hizmet, faturaların düşmesi, vatandaşın enerjiye daha ucuza ulaşmasıysa; bu sistem gelinen aşamada amacından sapmış durumda. Destekleme sistemleri artık vatandaşın ucuz enerji alması değil, şirketlerin desteklenmesi ve kurtarılmasına dönüşmüş durumda. Özetle bu destekleme sistemleri vatandaşın değil, şirketlerin lehine. Bu destekleme sistemlerinin mevcut haliyle vatandaşın faturası asla düşmez.

AKP'NİN ENERJİ POLİTİKASI, YANDAŞI DEVLETİN PARASIYLA KURTAMAK ÜZERİNE

AKP'nin kömürde ve elektrikte rödovans yoluyla taşeronlaştırma ve özelleştirme politikaları yerli-millî kömür enerji politikasını batmış bir gemiye çevirmiş durumda. Bu aslında batık olan gemi de devlet desteği ile yüzdürülmekte.

AKP'nin millî-yerli maden ve enerji politikasının geldiği nokta, yandaş kömür madencileri ile santral sahiplerini devletin parası ile batmaktan kurtarmaya dönüşmüştür.

19 yıllık AKP hükümetleri döneminde sık sık Türkiye'nin yerli kömür potansiyelinin harekete geçirileceği ve bu yolla enerjide dışa bağımlılığın azaltılacağı söylendi durdu. Ancak, bu bir türlü gerçekleşmedi. Kömür sektöründe herhangi bir büyük çaplı yatırım yapılamadı. Kamunun işlettiği kömür sahalarının rödovans yoluyla taşeronlaştırılmasının ve eskimiş-miadını doldurmuş termik santrallerin özelleştirilmesinden öteye gidilemedi. Bu özel sektöre devir sürecindeki temel hedef de kamu yararından ziyade öncelikle yarattıkları yandaş kömürçüleri-santralcileri zengin etmekte.

Ne yatırım patlaması oldu ne de yandaşlar köşelik oldu. Bir yandan, yandaşlar devlet desteği olmadan ayakta kalamaz duruma geldi. Diğer yandan da, daha fazla ithalata neden olmamak ve mevcut istihdamı kaybetmemek adına kömür işletmeleri ve kömür termik santralleri devletin desteği ile ayakta tutulmaya çalışılmaktadır. Batmış olan yerli kömür sektörü milletin parasıyla yüzdürülmeye çalışılmaktadır.

Bu arada, dışa bağımlılık konusunda da bir iyileşme değil kötüleşme oldu. Dünya Enerji Konseyi Türkiye Milli Komitesi'nin yayınladığı verilere göre; 2002'de % 74 olan Türkiye'nin enerji ithalatına bağımlılığı 2019'da % 79'a yükselmiş durumdadır.

11 Haziran 2021 Cumartesi günü Resmi Gazete'de yayınlanan 4086 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yer altı maden işletmelerine işçi maaşları için verilen desteğin süresi 31/12/2020'den 31/12/2021' uzatıldı. 2021 yılının yarısına gelmiş olmamıza rağmen, geçen 6 ay da geriye dönük olarak destek kapsamına alındı yılın kalanı gibi.

13 Mayıs 2014'teki Soma kömür madeni faciası sonrasında maden işçilerinin maaşlarının artırılması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi sürecinde oluşan ek maliyeti devlet üstlenmişti. Son 6 yıldır yer altında çalışanlara asgari ücretin iki katından az olmamak üzere ödenecek ücretler, işçilerin haftalık çalışma süresinin kısaltılması ve yıllık izin sürelerinin arttırılması sonucu ortaya çıkan ek maliyet devlet tarafından karşılanıyor.

Bu desteğin yasal dayanağı 3213 sayılı Maden Kanunu'na 4 Şubat 2015'te eklenen **Geçici 29.** Madde. Ancak, kömür madeni işletmecisi özel firmaların geçiş sürecinde desteklenmesini amaçlayan bu uygulama kanunda 30 Mayıs 2019'da yapılan değişiklikle kalcılaştırılmış gibi görünmektedir.

Yani, verilen bu desteğin covid-19 pandemisi ile bir ilgisi yok. Çünkü, Türkiye'de üretilen kömür, ağırlıklı olarak elektrik üretiminde kullanılmakta ve kömürden üretilen elektriğin öncelikli alım garantileri-verilen destekleri var. Çıkarılan kömürün de bu kömürden üretilen elektriğin de parası peşin-destekli-teşvikli alıcısı var. Daha doğrusu, geçici diye başlanan bir uygulamanın özel sektör lehine kalcılaştırılması ile karşı karşıyayız.

Diğer yandan, yerli kömüre piyasa fiyatının en az % 10 üzerinde bir fiyat ile alım garantisi vermiş durumda. Serbest elektrik piyasasında megavat saat başına fiyat 40-45 dolar bandında seyrederken, yerli kömür santrallerinden bütün üretimleri 2017'den beri 50 doların üzerinde bir fiyatla satın alınmaktadır. İşin ilginç, 2018'den beri üstüne bir de kapasite destekleme ödemesi yapılmaya başlanmıştır bu santrallere.

"Kapasite mekanizması" diğer bazı ülkelerde arz eksikliği riski olduğu durumlarda kullanılan bir yöntemdir. Ülkemizde ise arz güvenliği gerekçesi ile yapılmaya çalışılmaktadır bu ödeme. Türkiye'de kurulu güç yüksek görünse de, aslında çoğu atıl yatırımlar yığındır. Türkiye'de kurulu güç çöplüğü oluşmaktadır.

Yerli kömür santrallerine yatırımı teşvik kanunun kapsamında yapılan KDV istisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Kurumlar Vergisinde, Faiz Desteği, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği gibi genel yatırım teşvikleri; EPDK ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından idari kolaylıklar ve sermaye yeterli kolaylıkları ve orman bedeli indirimleri; EÜAŞ (Eskiden TETAŞ) tarafından alım garantisi ve bu sayede ek Teşvikler sağlanmakta ve son olarak da kapasite mekanizması ile her yıl milyarlarca lira kapasite ödemesi gerçekleştirilmektedir.

Türkiye bir şekilde üretiminin yaklaşık % 10-12'sini karşılayan yerli linyit santrallerini "baz yük"e dahil etmediği taktirde; eşit ve düşük maliyetli ithal kömür-doğal gaz santrallerine bel bağlamak zorunda kalacaktır. Bu durumda da, Türkiye'de elektrik bir nebze ucuzlasa da, Türkiye'nin elektrik tedariki zincirleme olarak yurt dışında istihdam yaratacaktır.

Bu noktada şunu sormak gerekiyor; çıkarılan kömür ve bu kömürün üretiminde nakit olarak doğrudan devlet desteği verilmekte, teşvik uygulamaları kapsamında kömür üreticilerine bir çok vergi ve sosyal güvenlik primi destekleri verilmekte; üretilen elektriğe verilen piyasa fiyatının en az % 10 üzerinde fiyat ile alım garantisi, santrallere yapılan kapasite mekanizması ödemeleri göz önüne alındığında; aslında yerli kömür ve bu kömürden üretilen elektrik özelleştirilmiş gibi görünse de devletin desteği olmadan bir gün ayakta kalamaz duruma gelmiştir. AKP'nin kömürde ve elektrikte rödövens yoluyla taşeronlaştırma ve özelleştirme politikaları yerli-milli kömür enerji politikasını batmış bir gemiye çevirmiş durumda. Bu aslında batık olan gemi de devlet desteği ile yüzdürülmekte.

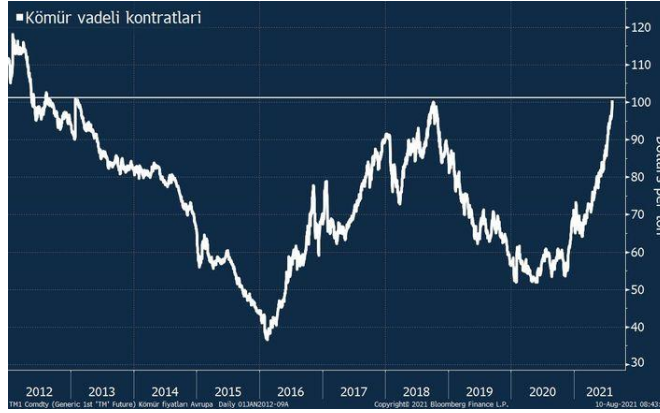
İTHAL KÖMÜR FİYATI ARTTI, TERMİK SANTRALLER ÜRETİME ARA VERİYOR

Dünyada başta doğalgaz ve kömür olmak üzere fiyatları yüksek oranda artan enerji kaynakları, Türkiye'de ithal kömürle üretim yapan santralleri etkiledi. Fiyatların bir yılda 3.5 kat artmasına karşın, satış fiyatının baskılandığını gerekçe gösteren santraller, ünite ünite üretime ara veriyor. Termik santral ile elektrik üretimi yapan şirketler zam baskısı yapıyor.

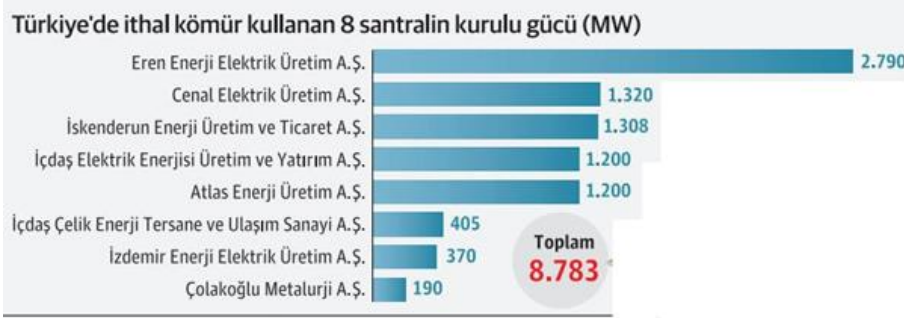
Başta doğalgaz ve kömür gibi enerji kaynaklarında Dünya ve Avrupa piyasalarında rekor fiyat artışları yaşanıyor. Türkiye'de bu artışlardan etkilenen üretim kanadı, ithal kömüre dayalı hammaddeyle çalışan termik santraller oldu. 2020 Eylül ayında 50 dolar seviyesinde olan bir ton ithal kömür fiyatı, Eylül 2021'de 172-175 dolar bandına geldi.

Avrupa'da Kömür Fiyatları 9 Yılın Zirvesinde

2022 vadeli kömür kontratlarının fiyatı, talep dengesizlikleri ve ekonomik toparlanmayla beraber 2012'den bu yana ilk defa ton başına 100 dolara ulaştı.

Piyasa Takas Fiyatı (PTF)'nin üretim maliyetlerinin yüzde 25-30 altında oluştuğunu ve zarar ettiklerini gerekçe göstererek ithal kömüre dayalı termik santral ünitelerinde üretimi durduran şirketlerin sayısı da artıyor. Eren Enerji, bir ay içerisinde 5 ünitesinden 3'ünde üretimi durdurduğunu açıkladı. İzdemir Enerji de çözüm bulunamaması halinde kömür stoklarını tükettikten sonra üretimini durduracağını duyurdu.

Elektrik Üretiminde İthal Kömür Payı

Geçen yıl enerji üretiminde HES'lerden sonra (yüzde 26) ikinci büyük payı olan doğalgaza dayalı santraller (yüzde 22), bu yıl yüzde 31 ile en büyük elektrik üreticisi kanal oldu. **Geçen yıl üçüncü büyük üretici olan ithal kömür santrallerinin payı yüzde 21'den yüzde 17'ye geriledi.**

Türkiye'nin Ağustos ayı sonunda 98.492,7 MW'a ulaşmış olan kurulu gücünün % 9,1'e denk gelen 8.995,4 MW'lık bölümünü ithal kömüre dayalı termik santraller oluşturuyor.

Bu santraller 2020 yılında Türkiye'nin toplam elektrik üretiminin % 20,5'lik bölümüne denk gelecek şekilde 62.466,47 Gigawat-saat (GWh) üretim gerçekleştirmişti.

TEİAŞ'ın verilerine göre ise; ağustos ayında (1-23 Ağustos) elektrik üretiminde hidroelektriğin payı akarsuda yüzde 3, barajda yüzde 12 olmak üzere toplam yüzde 15 oranına gerilirken doğalgaz santrallerinin payı ise yüzde 37'ye yükseldi. Doğalgazın yanı sıra **ithal kömürle çalışan termik santrallerin elektrik üretimindeki payı ise 16.5'e çıktı.**

Dövizle alınan doğalgaz ve ithal kömürün payı elektrik üretiminde yüzde 53.5 olarak gerçekleşti

Enerji üretiminde kaynaklar ve payları

KAYNAK	2020 Üretim MWh	Üretime Katkı (%)	2021-Oc.Ağ. Üretim MWh	Üretime Katkı (%)	Pay Değ. (%puan)
Hidrolik	77.858.388	26	42.611.513	19	-6
Doğalgaz	68.071.208	22	68.438.137	31	9
İthal kömür	62.466.466	21	36.509.875	17	-4
Linyit (yerli kömür)	37.789.515	12	27.619.809	13	0
Rüzgar	24.596.128	8	19.369.474	9	1
Güneş	11.388.190	4	9.451.417	4	1
Jeotermal	9.316.382	3	6.630.574	3	0
Taşkömürü+Asfaltit	6.008.612	2	4.313.537	2	0
Biyokütle	4.316.306	1	3.748.978	2	0
Diğer	1.040.390	0	743.126	0	0
Toplam	302.851.584	100	219.436.439	100	0

İthal Kömürle Üretim Yapan Şirketler Botaş'ı Suçluyor

İthal kömür ile elektrik üretimi yapan şirketler BOTAŞ'ın ikinci çeyrek itibariyle devreye aldığı alış fiyatından daha düşük bedelle satışa sunduğu doğalgazın, piyasada ciddi destek mekanizması oluşturduğunu öne sürüyor. Bu durumun da PTF'nin düşük çıkmasına yol açtığını, elektrik satış fiyatı tarifesinin doğru rekabet koşullarında belirlenmediğini, BOTAŞ'ın doğalgazdan elektrik üreten santrallere daha ucuz satış yaptığını öne sürerek ünitelerini kapatma "tehdidinde" bulunan elektrik üretici şirketleri AK Parti iktidarını köşeye sıkıştırmaya çalışıyor. İktidar kanadından ise bu konuda henüz somut adım atılmadığı görülse de elektrik tüketicisi yaklaşık 46 milyon aboneyi 1 Ekim'de elektrik üretim ve dağıtım tarifelerinde ZAM bekliyor. Zam oranının en az yüzde 15 olacağı yıl sonunda bu oranın yüzde 30 bulacağı öngörülüyor.

Sektör Temsilcileri Ne Diyor?

Termik Santral ile Elektrik Üreticisi Sanayici ve İşadamları Derneği (TERSANED) Başkanı Emir Eren, "İthal kömürde ortaya çıkan fiyat artışları, üretim maliyetlerimizi önemli ölçüde artırdı. PTF fiyatları, maliyetlerimizin altında kaldığından tesisler zarar ediyor. Doğalgazda da dünya fiyatları çok yükseldi. Ancak Botaş, enerji üretim tesislerine ithal ettiği rakamın altında ürün satıyor. Maliyetlerimizi göz önünde bulunduracak bir satış ortamı oluşturulmalıdır" diyor.

TERSANED ile kimi santral yönetimlerinin yarın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda konu ile ilgili görüşmeler yapması bekleniyor. Görüşmede, yaşanan gelişmelerin ve çözüm önerilerinin dile getirileceği belirtiliyor.

Elektrik Piyasasında Fiyatlar Nasıl Oluşumu

Elektrik piyasasında fiyatların oluşumu şu şekildedir:

Gün öncesi elektrik piyasalarında arz ve talebin eşleşmesi ile oluşan fiyat yani "Piyasa Takas Fiyatı" (PTF) elektrik piyasaları için referans fiyat olarak kabul edilmektedir.

Tüm santraller, emre amade kapasitelerini piyasaya teklif olarak sunarlar, bu teklifler saatlik bazda fiyata göre küçükten büyüğe sıralanır ve arz-talebin kesiştiği noktada, o saate ilişkin PTF belirlenmiş olur.

Arzın, talebi karşılamadığı durumlarda ise azami fiyat uygulaması devreye girmektedir.

Azami fiyat, içinde bulunulan takvim ayı esas alınarak iki ay önceki takvim ayından itibaren geriye dönük 12 aylık PTF ağırlıklı ortalamalarının iki katı olarak uygulanmaktadır.

Azami fiyat, Temmuz ayında 617 TL/MWh, Ağustos ayında 636 TL/MWh, Eylül ayında ise 674 TL/MWh olarak uygulanmıştı. Yani, fiyat, ortak havuzda toplanan tekliflerden oluşmaktadır.

Piyasa Takas Fiyatı ortalaması 13-19 Eylül 2021 haftasında 529,26 TL/MWh olarak oluştu.

Faturası Vatandaşa Kesilmemeli

Üretimdeki mevcut kaynak dağılımının devam etmesi; Ekim ayında yeni zamların sinyalini veriyor. Bu üretim istikrarıyla artan maliyetlerin faturası vatandaşa kesilmemeli. Gerekirse akaryakıt ürünlerinde olduğu gibi hayata geçirilen eşel mobil sistemi ya da benzer bir model elektrik için de gündeme alınmalı ve vatandaşın elektrik faturaları düşürmeli.

YURTTAŞA VERGİ, SERMAYEYE AF

AKP, sermaye gruplarının ödemesi gereken milyonlarca TL'lik vergiyi affetti. Yurttışa yeni vergiler öngören düzenleme ise TBMM Genel Kurulu'na sevk edildi.

AKP milletvekilleri tarafından hazırlanan ve vergi kanunlarına ilişkin düzenlemeler içeren teklif, patronlara ve sermaye sınıfına vergi affı getiren maddenin de eklenmesinin ardından TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edildi. Gelecek hafta Genel Kurul'da görüşülecek teklifin yasalasması durumunda, Cumhurbaşkanı'na vergi artırımını için yetki verilecek, gazetelerin resmi ilan hakkı kısıtlanacak, varlık yönetim şirketlerine vergi istisnası getirilecek.

Koronavirüs salgınının ardından derinleşen kriz, yoksul halkın gelirlerini her geçen gün daha da eritti. Vergi düzenlemesinde krize karşı halkın korunmasını isteyen muhalefetin taleplerini reddeden iktidar, sermaye sınıfını ise vergi aflarıyla ödüllendirdi. TBMM'de görüőülen vergi torbasına iktidar tarafından eklenen yeni düzenlemeye göre, yılbaşında turizmcilerin ödemesi gereken konaklama vergisi, 2023 yılı başına ertelendi. Ayrıca, değeri 5 milyon TL ve üzeri olan konutlara sahip kişilerin ödemesi gereken vergi de bir yıl daha ertelendi.

Teklifin kabul edilen maddeleri arasında, vatandaşların yoğun tükettiğı ürünlere vergi artırımını öngören düzenlemeler de yer aldı. Buna göre, AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a özel tüketim vergisi ile sigaradan alınan vergiyi üç katı artırma yetkisi verildi. Buna karşılık varlık yönetim şirketleri, kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl içerisinde, damga vergisi, harç ve Rekabet Kurumu payı istisnasına ömür boyu sahip oldu.

İlan Hakkına Darbe

Teklifle ayrıca gazetelerin ilan haklarına da müdahale edildi. Düzenlemenin TBMM Genel Kurulu'nda bu haliyle kabul edilmesi durumunda, ilan yoluyla yapılan tebligatlarda, alacağın tutarına bağılı olarak yerel veya ülke genelinde yayın yapan gazetelerde ilan yayımlanması uygulaması son bulacak. Bu uygulama yerine Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın karar vermesi durumunda 36 bin TL'ye kadar tüm ilanlar, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesinde yayımlanacak.

Vergi düzenlemesi için önerge hazırlayan muhalefet milletvekilleri ise vatandaşlar için vergi indirimi talep etti. Muhalefet, özellikle asgari ücretlinin yararlanması amacıyla 53 bin TL'ye kadar geliri olanlardan vergi alınmamasını istedi. Ayrıca esnaftan alınan stopaj vergisinin de kaldırılması teklif edildi. Enerji Fonu, TRT payı, elektrik tüketim vergisindeki yüzde 18'lik KDV'lerin de yüzde 1'e indirilmesi talep edildi. Tarımsal faaliyetler için kullanılan yakıtların vergi istisnası kapsamına alınması da teklif edildi. Muhalefetin bir diğeri teklifi, öğrenciler hakkında oldu. Yurt hakkı kazanamayan öğrencilere aylık net asgari ücretin yarısı tutarında kira yardımı ödenmesi talep edildi. Bu teklifler, AKP'li ve MHP'li milletvekillerinin oylarıyla reddedildi.

AKP'nin yoksul halk adına düzenleme yapmak yerine sermaye sınıfını kolladığını ifade eden CHP Milletvekili Mehmet Bekaroğılu, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda yaptığı konuşmada, "Önergeyi turizmciler için sermayedarlar için veriyorsunuz, garibanlar için olan önergeyi reddediyorsunuz pişkin pişkin" dedi.

SAYIŞTAY 2020 KGM RAPORUNDA KÖİ GARANTİ ÖDEMELERİNE IŞIK TUTTU

Sayıştay'ın 2020 yılı Karayolları Genel Müdürlüğü raporunda, yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilen ve işletmeye açılan otoyol projelerine verilen garantilerin eksik kayıt altına alındığı belirtildi. Raporla, Karayollarında yap-işlet-devret modeliyle yapılan 6 otoyol projesinin harcamalarına da yer verildi. Tabloya göre 2020 yılında 6 otoyol projesinde toplam 1 milyar 741 milyon dolar ve 35 milyon 788 bin avro talep garantisi ödemesi yapıldı. Ayrıca otoyolları işleten yandaş şirketlere garanti edilen kalan gelirlerin güncel kurlara karşılığının 179 milyar 635 milyon TL olduğu kaydedildi.

Tablo 5: Yap-İşlet-Devret Projeleri Kapsamında Verilen ve Ödenen Garantiler

İşin Adı	Verilen Garantiler (İşleme Süresince Toplam)	Toplam Ödenen Garantiler	2020 Yılında Ödenen Garantiler	Kalan	31.12.2020 Tarihli Kur ile TL Cusından Kalan
Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu	10.754.020.006,08 \$	1.924.127.973,13 \$	788.491.922,37 \$	8.829.892.032,9 \$	65.629.938.512,9 TL
Kuzey Marmara Otoyolu Projesi Odayeri-Paşaköy Kesimi	7.093.302.948,00 \$	2.029.353.761,55 \$	575.194.301,95 \$	5.063.949.186,5 \$	37.638.815.118,4 TL
Kuzey Marmara Otoyolu Projesi Kuruköy-Akyazı Kesimi	4.489.679.115,50 \$	239.691.938,01 \$	239.691.938,01 \$	4.249.987.177,49 \$	31.588.879.694,1 TL
Kuzey Marmara Otoyolu Projesi Kınalı-Odayeri Kesimi	2.534.001.824,63 \$	137.643.203,48 \$	137.643.203,48 \$	2.396.358.621,15 \$	17.811.414.723,4 TL
Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu	541.301.075,00 €	35.788.284,52 €	35.788.284,52 €	505.512.790,48 €	4.616.797.764,17 TL
Ankara-Niğde Otoyolu	2.447.193.714,80 €	-	-	2.447.193.714,80 €	22.349.975.477,8 TL
Toplam	24.871.003.894,10 \$	4.330.816.876,17 \$	1.741.021.365,81 \$	20.540.187.018,00 \$	179.635.821.290,00 TL
	2.988.494.789,80 €	35.788.284,52 €	35.788.284,52 €	2.952.706.505,28 €	

KÖİ GARANTİ ÖDEMELERİ 100 MİLYAR TL'YE KOŞUYOR HAZİNE BORÇLANMADA REKOR ÜSTÜNE REKOR KIRIYOR

2016-2020 yılları arasında KÖİ modeli ile gerçekleştirilen kara ulaştırma projelerine (otoyol-köprü-tünel) 14 milyar TL'nin üzerinde garanti ödemesi yapılmıştır. 2021 yılı için ayrılan ödenek yaklaşık 14 milyar TL, 2022-2023-2024 yılları için OVP'de öngörülen garanti ödeneği ise 70 milyar TL'dir. Bu esnada Türkiye'nin kamu borcu da hızla artmaktadır. Borçlanarak yapılan KÖİ garanti ödemelerinin toplam tutarı 2024 sonunda 100 milyar TL'yi aşacaktır.

Kara ulaşımı alanındaki KÖİ projelerinin kamuya maliyeti her geçen yıl netleşiyor: kamunun borç yükü artarken, garanti ödemeleri son hız devam ediyor.

Bir yanda 2016 yılında hizmete giren KÖİ ulaştırma projelerine bugüne kadar yapılan garanti ödemelerine ilişkin veriler açık kaynaklardan erişilebilir durumdadır. Bu tutar enflasyon-kur artışı dikkate alınmaksızın, çıplak vaziyette 14 milyar TL'nin üzerindedir. Diğer yandan da 2021 bütçesi ile 2022-2024 OVP'de yer alan tahmin verilerinden hareketle garanti ödemelerinin gidişatı hakkında bir dizi hesaplama yapmanın imkanı bulunmaktadır. 2016-2020 arasındaki kesinleşmiş ödemeler ve 2021-2024 arasındaki bütçe-OVP tahminleri dikkate alındığında; söz konusu 8 yılda KGM üzerinden hazine tarafından yapılacak garanti ödemelerinin 100 milyar TL'yi aşması muhtemeldir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan bütçe ve kamu finansmanı verilerine göre, kamu maliyesinin dikkat çeken borç göstergeleri şu şekildedir:

HAZİNEİN BORÇLARI (Milyon TL)	2016	2017	2018	2019	2020
Toplam Borç	759.951	876.494	1.067.115	1.329.054	1.812.849
İç Borç (Anapara)	468.644	535.448	586.142	755.052	1.060.354
Dış Borç (Anapara)	291.306	341.047	480.973	573.700	752.495
Dış Borç (Milyon Dolar) Ana Para	82.615	90.241	91.245	96.392	102.216
BORÇLANMA (Milyon TL)	2016	2017	2018	2019	2020
Net Borçlanma (İç+Dış)	32.955	83.622	60.108	156.951	249.063
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2016	2017	2018	2019	2020
Bütçe Dengesi	-29.932	-47.779	-72.813	-124.747	-172.743
Faiz Dışı Denge	20.315	8.932	1.148	-24.808	-38.781

Kara ulaşımı alanındaki KÖİ projelerinin hizmete alındığı ve garanti ödemelerinin de başladığı 2016 yılı sonrasında hazinenin toplam borcu yaklaşık % 140 artarak 759 milyar TL'den 2020 yılı sonunda 1 trilyon 812 milyar TL'ye çıkmıştır.

Aynı süreçte net borçlanma da hızla artmıştır. 2019 ve 2020 yıllarında ise, toplam gelirler borçların faizlerine yetmediği için, faiz dışı denge negatife dönmüş, yani Türkiye borç faizi için de borçlanır duruma düşmüştür. Ancak, bütün bunlar olurken garanti ödemelerinden asla ödün verilmemiştir. Projelere verilen talep garantileri her geçen yıl kamuya büyük büyük yükler getirmektedir. Dolayısıyla, hizmeti kullanan fahiş bedel öderken, hizmeti kullanmayan vatandaşlar da ödedikleri vergiler üzerinden yandaşlara kaynak aktarmaktadır.

Elinde yeterli kaynak olmasa da, kamunun bu projeleri borçlanarak gerçekleştirmesi mümkündür. Kamu görünürde borçlanmamakta, ama belirsiz bir maliyeti de karşılamayı garanti etmektedir. Bu durumda AKP döneminde bu projeler aynı zamanda devlet borçlarını gizlemenin bir aracı haline gelmiş durumdadır. Yapılan garanti ödemeleri de hazinenin borç yükünü her geçen yıl artıracaktır.

Açık kaynaklardan derlediğimiz bilgilere göre, 2016 yılından beri kısmen veya tamamen hizmete alınmış köprü-otoyol-tünel projelerine hazineden Karayolları Genel Müdürlüğü eliyle yapılan garanti ödemeleri şu şekilde:

(OTOYOL-KÖPRÜ-TÜNEL) KARAYOLU KÖİ GARANTİ ÖDEMELERİ (TL)	2016	2017	2018	2019	2020	TOPLAM
1- Kuzey Marmara Otoyolu (YSS Köprüsü Dahil)	111.000.000	388.000.000	448.000.000	685.000.000	2.150.000.000	3.782.000.000
2- Gebze-İzmir Otoyolu (Osmangazi Köprüsü Dahil)	739.000.000	1.743.000.000	1.137.000.000	2.500.000.000	3.350.000.000	9.469.000.000
3- Avrasya Tüneli	0	123.000.000	155.000.000	177.000.000	392.000.000	847.000.000
4- Ankara - Niğde Otoyolu	0	0	0	0	150.000.000	150.000.000
GENEL TOPLAM	850.000.000	2.254.000.000	1.740.000.000	3.362.000.000	6.042.000.000	14.248.000.000

4 ana projeye yapılmış olan 14 milyar TL'nin üzerindeki garanti ödemesi artarak devam edecektir. 5 yıllık bu ödemelerin tamamı Hazine tarafından borçlanarak finanse edildiği için, güncel maliyet faizi ile birlikte 20 milyar TL'nin üzerindedir. Ayrıca 2021 yılı için bütçede bu projeler için ayrılan garanti ödeneği 14 milyar TL idi. 2022-2024 yıllarını kapsayan OVP'de ise Karayolları Genel Müdürlüğü'nün üç yıllık ödenek tahmininde, garanti ödemelerinin yapıldığı cari transferler kalemi 70 milyar TL'yi geçmektedir. (2022 için 20,4 milyar TL, 2023 için 23,7 milyar TL ve 2024 için 26,4 milyar TL) Yani, otoyol-köprü-tünel KÖİ projelerinin garanti ödemelerinin maliyeti 2024 sonuna 100 milyar TL'yi aşmış olacaktır ve bu tutar tamamen kamu borcu büyütülerek finanse edilecektir.

ÇEKİRDEK HEDEFİ DE DUVARA TOSLADI

Hükümet artan fiyatların sorumlusunu polisiye yöntemlerle marketlerde ve meyve-sebze hallerinde ararken eylül ayında enflasyon yüzde 19,58'e yükseldi. Merkez'in işaret ettiği çekirdek enflasyon ise yüzde 16,9'a çıktı.

İktidar, yükselen enflasyon sorumluluğunu inkâr ettikçe fiyatlardaki artış devam ediyor. Son dönemde artan fiyatlar nedeniyle önce sebze-meyve halleri ardından da zincir marketler denetlenmeye başladı. Ancak enflasyonla mücadele için program geliştirilmedi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), eylül ayına ilişkin enflasyon rakamlarını yayımladı. Enflasyondaki artış eylülde de devam etti. Buna göre eylül ayında fiyatlar bir önceki aya göre yüzde 1,25, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 19,58 oranında artış gösterdi.

Eylül ayında okulların açılmasının da etkisiyle artışın yüksek olduğu grup yüzde 5,15 ile eğitim oldu. Enflasyon sepetinde yer alan 415 maddeden 318'inin ortalama fiyatında artış gerçekleşti. Eylülde fiyatı en çok artan ürün ise yüzde 33,72 ile kömür oldu. Kömürü yüzde 30,46 ile kıvrıcık, yüzde 29,52 ile servis ücreti izledi.

Merkez Bankası'nın ağustosta enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın fiyatlarındaki değişimleri dışlayarak elde edilen C çekirdek enflasyonu para politikası için baz alacağını açıklayarak sürpriz faiz indirimi yapması sonrasında C çekirdek enflasyon gelişmesi piyasanın daha fazla dikkat ettiği gösterge oldu. C çekirdek enflasyonu ağustostaki gerilemenin aksine eylülde yıllık yüzde 16,76'dan yüzde 16,98 seviyesine çıktı. Böylece politika faizi ile enflasyon arasındaki 1,58 puan olarak kayıtlara geçti. Reuters'a konuşan uzmanlar, uzun soluklu politikalar üretilmeden "günü kurtaran" faiz indirimleriyle Erdoğan'ın istediğini söylediği "düşük faiz" ortamının oluşmayacağını, TCMB'nin faizler üzerindeki kontrolünü kaybettiğini vurguladı.

Önümüzdeki Dönem Baskılar Artacak

Son dönemde üreticilere yönelik elektrik ve doğalgaz fiyat tarifesinin yanı sıra tütün ürünleri ve telekomünikasyon fiyatlarında yapılan artışlar ile konaklama ve yeme-içme gibi turizm alanında faaliyet gösteren hizmetlerde son 15 aydır uygulanmakta olan KDV indirimlerinin 1 Ekim itibarıyla sona ermesi önümüzdeki dönemde enflasyon göstergeleri üzerinde yukarı yönlü baskıyı arttıracak unsurlar olarak görülüyor. Öte yandan döviz kurlarında yaşanan dalgalanmanın ve küresel petrol fiyatlarına yönelik tahminlerin de yükselmesi önümüzdeki dönemde tüketici ve üretici fiyatlarına yönelik riskleri artırıyor. Üretici fiyat endeksinin detayına bakıldığında ise küresel bazda enerji maliyetlerinde görülen artışın Türkiye'deki girdi enflasyonuna da yansdığı görüldü. Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocaklığında yüzde 28,39, imalatta yüzde 43,68, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında yüzde 50,10, su temininde yüzde 30,15 artış olarak gerçekleşti. Ana sanayi gruplarının

yıllık değişimleri; ara malında yüzde 51,62, dayanıklı tüketim malında yüzde 29,25, dayanıksız tüketim malında yüzde 30,48, enerjide yüzde 62,38, sermaye malında yüzde 26,33 artış olarak gerçekleşti.

AYLIK ARTIŞ ORANI (YÜZDE)	
KÖMÜR	33,72
KIVIRCIK	30,46
SERVİS FİYATI	29,52
YURT FİYATI	28,30
ÖZEL ÜNİVERSİTE	24,25
PATLICAN	21,65

Yüzde 20'yi Görmemiz Olası

Ekonomist Oğuz Demir'e göre ekim ayında yüzde 2'lik enflasyon artışının gelmesi durumunda yıllık fiyat artışlarında yüzde 20'yi görmenin olası olacağını vurguladı:

"Eylül ayı talebin belirli alanlara kaydığı bir ay oldu. Üreticinin artan maliyetini fiyatlara yansıtmak için talebin canlanmasını bekliyor. Uzunca bir zamandır maliyet artışları talep canlandığı zaman fiyatlara yansıyor. Çekirdek enflasyon zaten faizin yüksek olduğu dönemde yüze 16,72'lara çıkmıştı ve çıkış bu süreci devam ediyordu. Merkez Bankası her ne kadar tersini beklese de... Faizin yüzde 19 olduğu dönemde bile çekirdek enflasyon yukarı doğru gidiyorsa Merkez Bankası'nın çekirdek enflasyonu kontrol etme becerisi bir hayli düşmüş durumda. Şimdi bir de faizi düşürdükleri bir döneme denk geldiğimizi düşünürsek hem çekirdekte hem de tüketici fiyatlarında yüzde 20'nin üzerine gitme olasılığının yüksek olduğu görülüyor. Buradaki tek avantajlı olunabilecek taraf geçtiğimiz sene ekim ve kasım aylarına yüzde 2'nin üzerine çıkan enflasyonda bir baz etkisi olabilir mi? Ancak geçen seneki şartlarla bu yıl ki şartları karşılaştırdığımızda, hem dolar, hem petrol hem emtia fiyatları hem kuraklık ve gıda fiyatları nedeniyle beklendiği gibi bir düşme olacağını zannetmiyorum. Dolayısıyla enflasyonun yüzde 20'nin üzerine çıkması çok muhtemel. Ekimde yüzde 2'lik bir artış olması halinde bu durum gerçekleşmiş olacak. Hükümetin beklediği, Merkez Bankası'nın son enflasyon raporunda belirttiği 14'lük enflasyonun gerçekleşme olasılığı yok."

(%)	EYLÜL	AĞUSTOS
TÜFE	19,58	19,25
GIDA ENFLASYONU	28,79	29,00
ÇEKİRDEK C	16,98	16,78
ÜRETİCİ ENFLASYONU	43,96	45,52

Market Kredisi Başlamadan Bitti

Gıda fiyatlarındaki artış ülke gündemindeyken banka kredisiyle alışveriş, zincir marketlere sızdı. 18 aya kadar sıfır faizli "market kredisi" başladı. Ancak tartışmalara neden olan gıda ürünleri kapsam dışına çıkarıldı. Gıda harcamalarına taksit 2018'den bu yana yapılamıyor. Carrefoursa'nın başlattığı kampanya duyurusunda gıda ürünleri bulunuyordu. Dünya gazetesinde yer alan habere göre Carrefoursa ve Fibabanka'ya işbirliğinin ayrıntılarını ve gıda harcamalarını kapsayıp kapsamadığını sorması üzerine ise iki kurum da kredinin elektronik ürünlerde kullanılacağı duyurusu yaptı.

TAKİPTEKİ KREDİ KARTI BORCU 7 AYDA 178,5 MİLYON LİRA ARTTI

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'ın açıklamasına göre; kredi kartı borcu takipte olan yurttaş sayısı, bu yılın ilk 7 ayında 15 bin 836 kişi artarak 1 milyon 287 bin 898 kişiye çıktı. Takipteki kredi kartı borcu da 178 milyon 531 bin lira artarak 7 milyar 277 milyon 75 bin liraya ulaştı. Kredi kartı stok alacak tutarı ise 250, 8 milyar lira oldu.

CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanriku'nun kredi kartı borçlarıyla ilgili soru önergesini yanıtlayan Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, 2021 yılının ilk 7 ayındaki, yurttaşların kredi kartlarına olan borç tutarının 250, 8 milyar lira ulaştığını açıkladı. Bakan Elvan, takipteki alacaklara ilişkin de veri verdi.

Bakan Elvan'ın açıklamasına göre; 2020 yılında takipteki müşteri sayısı, 1 milyon 272 bin 62'ydi. Bu sayı, 7 ayda 15 bin 836 kişi artarak 1 milyon 287 bin 898'e ulaştı. Bakan Elvan, yurttaşların takipteki kredi kartı borcu miktarını da paylaştı. Elvan, 2020 yılında 7 milyar 98 milyon 544 bin lira olan borç miktarının, 7 ayda 178 milyon 531 bin lira artarak 7 milyar 277 milyon 75 bin liraya ulaştığını belirtti.

BÜYÜMEDE EMEĞİN PAYI AZALDI

TÜİK, Türkiye ekonomisinin bu yılın ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 21,7, bu yılın birinci çeyreğine göre ise yüzde 0,9 oranında büyüdü.

Türkiye'de ekonomi büyürken, emekçilerin bu büyümeden aldığı pay ise küçüldü.

Geçen yılın ikinci çeyreğine işçilerin aldıkları pay bu çeyrekte yüzde 4,1 azalarak yüzde 32,1'e düştü.

Yani bir başka deyişle Türkiye ekonomisi büyüdükçe, çalışanlar yoksullaştı. Çalışanların aldıkları pay azalırken, patronların büyümeden aldıkları pay ise yüzde 7 artarak yüzde 49,8'e yükseldi.

Ayrıca bu süreçte yurttaşların borçlanma oranı da geçen yıla göre artmaya devam etti.

BDDK verilerine göre, vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu (takipteki borçları da dahil) 20 -27 Ağustos günleri arasında 938,4 milyar liraya yükseldi. Bu borç 2020 yılı sonunda 852 milyar TL civarındaydı.

Bunun yanı sıra, Ocak-Haziran ayı arasında bankalara olan borcunu ödeyemediği için 603 bin kişinin ismi kara listeye girmiş durumda.

BÜYÜYEN EKONOMİDE İŞÇİLER CAN VERMEYE DEVAM EDİYOR

Türkiye'de çalışanlar sadece yoksullukla değil aynı zamanda çalışırken hayatta kalmak içinde mücadele ediyor.

İSİG Meclisi verilerine göre, ağustos ayında en az 174, yılın ilk sekiz ayında ise en az 1494 işçi hayatını kaybetti.

AYLAR	İŞ CİNAYETLERİ
OCAK	203 işçi
ŞUBAT	142 işçi
MART	144 işçi
NİSAN	258 işçi
MAYIS	239 işçi
HAZİRAN	179 işçi
TEMMUZ	155 işçi
AĞUSTOS	174 işçi

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ağustos ayında hayatını kaybeden 174 işçinin; 50'si ücretli,24'ü ise kendi nam ve hesabına çalışanlardan oluşuyor.

Ağustos ayında iş cinayetlerinde ölenlerin 7'si kadın işçi, 167'si erkek işçiden oluştu. Yine geçtiğimiz ay hayatını kaybeden işçilerden 16'sı göçmen işçilerden oluştu.

Yine hayatını kaybeden 174 işçinin sadece 5'nin sendika üyesi olduğu görülmektedir. Yani geçtiğimiz ay hayatını kaybeden işçilerin yüzde 98'i sendika üyesi değildir.

ENFLASYON RESMİ VERİLERDE DAHI DURDURULAMIYOR

Erdoğan geçtiğimiz ay bir televizyon programında artık enflasyonun artacağını düşünmüyorum demesine rağmen, enflasyon şüpheli TÜİK verilerinde dahi durdurulamıyor.

Tüketici fiyatları ağustosta bir önceki aya göre yüzde 1,12 oranında artarken **yıllık enflasyon da yüzde 19,25'e kadar yükseldi.**

Böylece yüzde 19,25'lik enflasyon oranı, Merkez Bankasının yüzde 19'luk politika faizini geride bırakmış oldu.

Yıllık bazda en çok artış ise yüzde 29 ile gıda enflasyonunda gerçekleşti. Gıda enflasyonu son 28 ayın en yüksek yüzdesini görmüş oldu.

2018 Haziran ayından bugüne yani başkanlık sisteminin sürdüğü geçen 39 aylık süreçte enflasyon sadece 2 ay tek hanelerde kaldı.

Türkiye dünya enflasyon liginde 184 ülke içerisinde 12'nci en yüksek yıllık enflasyona sahip ülke oldu. Geri kalan 172 ülkenin yıllık enflasyonu Türkiye'den düşük seviyede.

Türkiye'den daha yüksek enflasyon Venezuela, Sudan, Lübnan, Suriye, Arjantin, Zimbabve, İran, Etiyopya, Angola, Zimbabve bulunuyor.

Son bir yılda bazı temel besin maddelerindeki artış oranı;

Salatalık fiyatı yüzde 128, kabak yüzde 87, şeftali yüzde 81, taze fasulye fiyatları yüzde 68, tavuk eti fiyatı yüzde 64, margarin yüzde 54, yumurta yüzde 49, Ekmek yüzde 26, dana eti yüzde 23, Makarna yüzde 22, un ve piring fiyatları ise yüzde 21oranında arttı.

İFLASLARIN YÜZDE 25'İ YENİDEN AÇILMA SÜRECİNDE YAŞANDI

Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesi verilerine göre bu yılın ilk 7 ayında meslekten ve sicilden terkinini yaparak iflas eden esnaf sayısı 53 bin 438'e yükseldi. Bu iflasların 13 bin 433 'ü ise normalleşme sürecinin başladığı Haziran ve temmuz aylarında yaşandı.

Bir başka deyişle iflasların yüzde 25'i tam kapanmanın bittiği ve normalleşme döneminin başladığı Haziran ve temmuz aylarında yaşandı. Bu yılın ilk 7 ayında iflas eden her 4 esnaftan biri kapanmanın olmadığı iki ayda gerçekleşti.

Normalleşme sürecine rağmen Haziran ve temmuz aylarında 13 binden fazla esnafın iflas etmesi, salgın döneminde verilen yetersiz destekler ve biriken borçların ödenememesinden kaynakladığı düşünülebilir.

2021	Sicil terkin	Meslek terkin
Ocak	9.190	1.982
Şubat	6.879	1.676
Mart	7.336	1.974
Nisan	5.650	1.425
Mayıs	3.022	871
Haziran	5.880	1.688
Temmuz	4.746	1.119

GİDERAYAK PARSEL PARSEL SATIYORLAR

TOKİ, 19 ilde kamuya ait toplam 444 arsayı satışa çıkardı. Satışa çıkarılan arsalar arasında şehir hastanesi yapılacağı açıklanarak boşaltılan Sarıgazi'deki askeri arazinin bir bölümü de bulunuyor. Ayrıca, satılacak arsaların neredeyse yarısı tatil beldelerinde.

İlk seçimde kaybedeceğini anlayan ve her geçen gün kan kaybeden iktidar, kamuya ait taşınmazların satışına da hız verdi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ); İstanbul, Ankara ve İzmir'in de aralarında bulunduğu 19 ildeki 444 arsayı satışa çıkardı. Konut, ticaret, sanayi, turizm tesis alanı, sanayi tesisi ve akaryakıt istasyon alanları niteliğindeki arsaların 13 ve 14 Ekim tarihlerinde satılacağı açıklandı.

Adana, Ağrı, Amasya, Ankara, Antalya, Aydın, Çorum, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Giresun, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin ve Muğla'da bulunan ve yaklaşık 2 milyon 618 bin 272 metrekare büyüklüğündeki 444 arsa, yüzde 25 peşinat 60 ay vadeyle satılacak. Arsaların toplam 3 milyar 285 milyon 239 bin TL muhammen bedelle (en düşük bedel) satılacağı açıklandı.

Eski Askeri Arazi

TOKİ'nin satılacağını açıkladılar arsalar arasında İstanbul'un Sancaktepe, Tuzla ve Başakşehir ilçelerindeki araziler de bulunuyor. Satışa çıkarılan Sancaktepe'deki alan ise aynı zamanda eski askeri arazi.

Sancaktepe Sarıgazi'de bulunan 47 bin metrekarelik arazinin 44 bin 217 metrekarelik kısmı en fazla 5 kat imar izniyle konut alanı olarak satışa çıkarıldı.

Arazinin 2 bin 814 metrekarelik bölümü ise "akaryakıt ve servis istasyon alanı" alanı olarak satılacak. Bu arazilerin değerinin de en az 248 milyon TL olduğu belirtildi.

2013 yılında Türkiye'nin en büyük şehir hastanesinin Sancaktepe ilçesine inşa edileceği ve yer olarak Sarıgazi'deki askeri arazilerin seçildiği açıklanmıştı.

Ardından, 23'üncü Motorlu Piyade Alayı'nın bulunduğu General İsmail Hakkı Tunaboşlu Kışlası'nın taşınması karar verilmişti ve kışla Çorlu'ya taşınmıştı.

Hastane Yapılacaktı

Ancak, AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2019 yılındaki yerel seçimlerde miting meydanlarında, "Şimdi size Anadolu Yakası'nın en büyük şehir hastanesini kuruyoruz. 3 bin yataklı şehir hastanesini buraya, Sancaktepe'ye kuruyoruz. Yani, tüm Anadolu Yakası ağırlıklı olarak sağlıktaki hizmeti buradan alacak. Şu anda ihale hazırlıklarını yapıyoruz, ihalesini yapacağız ve şehir hastanesinin temelini atacağız" demesine ve aradan yıllar geçmesine rağmen eski askeri araziye şehir hastanesi yapılmadı.

Şehir hastanesi projesi için üç defa ihaleye çıkıldı ancak üç ihale de iptal edildi. Şehir hastanesi yapılacağı ve en az 15 bin kişi istihdam edileceği söylenen araziye geçtiğimiz yıl koronavirüs salgını nedeniyle Prof. Dr. Feriha Öz Acil Durum Hastanesi inşa edildi. Sancaktepe Şehir Hastanesi Projesi'ne dair uzun bir süredir açıklama yapılmazken Sağlık Bakanlığı yetkilileri ise "projenin akıbetine dair" sorularımızı yanıtsız bıraktı.

Başakşehir'in Kayabaşı Mahallesi'nde de kamuya ait 10 bin 221 metrekare büyüklüğünde arazi de ticaret alanı olarak satışa çıkarıldı. Satışa çıkarılan arazi için en az 67 milyon 458 bin TL bedel belirlendi.

Ayrıca, Tuzla'nın Aydınli Mahallesi'nde de Tuzla Jandarma Komando Tabur Komutanlığı arazisinin yanındaki yaklaşık 30 bin metrekare büyüklüğündeki dört ayrı parsel ticaret ve konut alanı olarak satılacak. Arazilerin en fazla 6 kat imar izni olduğunu belirtilirken dört ayrı arazi için toplam 82 milyon TL satış bedeli belirlendi. Öte yandan, Tuzla'nın Orhanlı Mahallesi'nde de Sabiha Gökçen Havalimanı'nın hemen yanında bulunan 9 ayrı arazi lojistik tesis, turizm, konut ve akaryakıt alanı olarak satışa çıkarıldı.

Tatil Bölgeleri Listede

TOKİ'nin arsa satacağı yerler arasında tatil birçok tatil bölgesi de bulunuyor. Satılacak arazi listesinde, Antalya Alanya'daki yaklaşık 50 bin metrekarelik arazinin turizm tesis alanı olarak en düşük 120 milyon TL bedelle satılacağı açıklandı.

Antalya Alanya'da satışa çıkarılan yaklaşık 50 bin metrekarelik arazi denize yakınlığıyla dikkat çekiyor

Aydın'ın Didim ilçesindeki, 17 bin metrekarelik arazi turizm ve konut alanı olarak en düşük 21 milyon TL bedelle satışa çıkarılırken İzmir Çeşme'de de 27 bin metrekare büyüklüğündeki arazinin de satılacağı belirtildi. Ayrıca,

İzmir'in Foça, Menderes ve Seferihisar ilçeleri ile Muğla'nın Bodrum ve Dalaman İlçelerinde de birçok arsa konut ve turizm alanı olarak satılacak.

Geçtiğimiz yaz günlerce süren orman yangınlarıyla ülke gündeminden düşmeyen Muğla'nın Milas İlçesinde de çok sayıda arsa satılacak. TOKİ'nin satışa çıkardığı 444 arsanın tam 114'ü Milas'ta bulunuyor.

YILLAR	TAŞINMAZ SATIŞI GELİRİ	TESİS-İŞLETME SATIŞI GELİRİ
2016	615 milyon 324 bin TL	3 milyar 102 milyon TL
2017	343 milyon 279 bin TL	1 milyar 482 milyon TL
2018	399 milyon 316 bin TL	5 milyar 222 milyon TL
2019	471 milyon 538 bin TL	186 milyon TL
2020	144 milyon 592 bin TL	-
2021 (6 AY)	684 milyon 527 bin TL	11 milyon TL

Satacak kurum bırakmayan iktidar taşınmaz ve arsa satışına hız verdi. Hazine'nin son yıllarda tesis-işletme satış geliri azalırken taşınmaz satış geliri arttı

Özelleştirme İdaresi De Arsa Satıyor

Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı da farklı kentlerdeki birçok taşınmazı satışa çıkardı. İstanbul Kartal'daki 26 bin metrekare büyüklüğündeki ve tarla niteliğindeki arazi; konut, ticaret ve sanayi alanı yapılmak üzere 17 Kasım'da satılacak.

Ayrıca İzmir'in Urla ilçesinde üç, Çiğli ilçesinde ise iki arazi satılacak. Urla'daki arazilerin büyüklüğünün yaklaşık 60 bin metrekare büyüklüğünde olduğu açıklanırken arazilerin turizm, konut ve ticaret alanı olarak kullanılabilirliği belirtildi. Çiğli'de satışa çıkarılan iki arsanın ise büyüklüğünün yaklaşık 15 bin kilometre olduğu ve konut alanı olarak kullanılabilirliği açıklandı. Öte yandan Muğla'nın Bodrum ilçesinde de toplam 55 bin metrekare büyüklüğünde üç arsa satılacak.

Özelleştirme İdaresi Ankara'nın Çankaya ilçesindeki Söğütözü Mahallesi'nde de milyonlarca liralık bir arazi satışa çıkardı. Dumlupınar Bulvarı'ndaki yaklaşık 25 bin metrekare büyüklüğündeki arazi, konut ve ticaret alanı olarak kullanılabilir.

Satışa çıkarılan arazinin imar planlarına ilişkin de TMMOB Şehir Plancıları Odası (ŞPO) Ankara Şubesi'nin Danıştay 6'ncı Dairesi'ne planların iptali ve yürütmenin durdurulması talebiyle dava açılmıştı. Özelleştirme İdaresi ise davanın hâlâ sürmesine rağmen araziye satışa çıkardı.

EN FAZLA ARSA SATILACAK İLCELER
MUĞLA-MİLAS
114
ARSA
ADANA-ÇUKUROVA
32
ARSA
ANTALYA-FİNİKE
31
ARSA
İZMİR-BAYINDIR
27
ARSA
AYDIN-DİDİM
27
ARSA
İZMİR-ÇEŞME
22
ARSA

Satmaya Doyamadılar

İktidara geldiği günden bugüne dek kamunun elinde avucunda ne varsa satan AKP iktidarı, satılacak kamu tesisi ve işletmesi kalmayınca gözünü kamu arazilerine dikti. 2018 yılında tesis ve işletme satışından kamunun 5.2 milyar TL gelir elde ettiği açıklanırken 2020 yılında tesis ve işletme satılmadı. Bu yılın ilk altı ayında da sadece 11 milyon TL gelir sağlandı. Satacak tesis ve işletme gelir kalmayınca da taşınmaz satışlarından devasa bir kaynak yaratılmaya başlandı.

2018 yılında taşınmaz satışlarından 399 milyon TL gelir elde edilirken sadece bu yılın ilk altı ayında bu rakam neredeyse iki katına çıktı ve 684 milyon TL gelir elde edildi.

AK PARTİ İKTİDARININ ALTIN REZERVİNDE KAFASI KARAŞIK

Türkiye'nin altın rezervi ile ilgili veriler üzerinden kamuoyu yanıltılmaktadır. Bakanlık, altının ve altın rezervinin cazibesini kullanarak verilerin üzerinde adeta kalem oynatarak kamuoyunun gözünü boyamaya çalışmaktadır. MTA'nın 5 yıl önceki raporunda ortaya koyduğu 1.175 ton olan altın rezervi, Bakan Dönmez'in ağzında adeta oy devşirmeye yönelik ifadelerle yüksek gösterilmeye çalışılmıştır. Madencilik sektörünün tümünde olduğu gibi altın madenciliğinde de üretim planlaması varsayım ve beklentilere göre değil, ortaya konmuş ve ekonomikliği kanıtlanmış rezervlere göre yapılmalıdır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in Türkiye'nin altın rezervi ile ilgili açıklamaları:

- 10 Haziran 2021 tarihinde Ağrı Diyadin Mollkara Altın Madeni temel atma töreninde **"Bugün Türkiye'nin altın kaynağı 1.175 tondur"**
- 28 Nisan 2021 tarihinde 7/43046 esas nolu soru önergesine verdiği yazılı cevapta, **"Ülkemizde 1.221.459.911 ton altın ... görünür rezervi bulunmaktadır"**. Yani, yapılan hesaba göre 1.221 ton metal altın anlamına gelmektedir.
- 3 Haziran 2021 tarihinde 64272063-610-62852 sayılı bir yazılı cevap daha vererek **"toplam metal altın rezervi 1.890 ton'dur"**
- 4 Ocak 2019 tarihinde 7/5403 esas nolu soru önergesine de yazılı cevabı **"işletilebilir altın rezervi metal bazında 840 ton'dur."** Bu miktar daha sonra 25 Ağustos 2021 tarihinde 840 ton altın rezervin 2019 yılı verisi olmadığı 2017 yılı verisini yansıttığı ifade edilerek, Bakan tarafından düzeltilmiştir.
- 25 Ağustos 2021 tarihinde "3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında ruhsat sahipleri tarafından hazırlanan güncel maden rezervlerinin yer aldığı işletme faaliyet raporları, bir sonraki yılın Nisan ayı sonuna kadar Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne teslim edilmektedir. Türkiye'de mevcut durumda 84 adet altın içeren kompleks maden (Altın+Gümüş, Altın+Bakır vs.) işletme ruhsatı bulunmaktadır. Bu sahalardaki rezerv miktarları ruhsat sahipleri tarafından kompleks metal rezervi

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

olarak bildirilmektedir. Buna göre **1.175 ton olan Türkiye'nin metal altın rezervi** kompleks metal rezervler dahil edildiğinde **toplam metal altın rezervi 1.890 tondur.**"

- 25 Ağustos 2021 tarihinde "Yeterli arama çalışmalarıyla doğruluğu kanıtlanmamış ancak yapılacak detaylı arama faaliyetleri ile gelecekte ekonomiye kazandırılacak rezerv, potansiyel rezerv olarak kabul edilmekte ve Türkiye jeolojisinin altın cevherleşmesi için elverişli olmasından hareketle tahmini **metal altın potansiyelini yaklaşık 4.500 tondur.**"

Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü (MTA) **2016 yılı Temmuz** ayında "**Türkiye ve Dünyada Altın**" başlıklı raporunda; Türkiye'nin jeolojisinin altın cevherleşmesi için çok elverişli olduğundan hareketle Türkiye'nin beklenen altın rezervini yüksek tutarak **6.500 ton rezervden** söz etmektedir. (Syf.15)

MTA, "Türkiye'nin bilinen ve envanteri yapılmış toplam altın rezervi **1.175 tondur.**" ifadesiyle raporda Türkiye'nin rezervini 2016 yılı Temmuz ayında ortaya koymuştur. (Syf. 16)

MTA, 2020 yılında yayımladığı bir raporda da aynen şu ifadelerle yer vermiştir:

- "Türkiye'nin jeolojisinin altın cevherleşmesi için çok elverişli olmasından hareketle beklenen altın potansiyelinin 4.660 ton olduğu ifade edilmiştir. (Altın Madencileri Derneği 2020) (Syf7)"
- "Türkiye'nin bilinen ve envanteri yapılmış toplam altın rezervi **1.446 tondur.**" (Syf.8)

Bakan Dönmez ile MTA raporu karşılaştırılıp ortaya konulan bilgiler ışığında anlaşılmaktadır ki;

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı geçen son 5 yılda bu rezervi Türkiye'nin beklenen altın rezervini **4.500 tona düşürmüştür.**
- **Türkiye'nin altın rezervi konusunda net miktar;**

Temmuz 2016'da 1.175 tondur

Ocak 2019'da 840 tondur (Bu 2017 verisidir)

Haziran 2021'de 1.890 tondur

Haziran 2021'de 1.175 tondur

Ağustos 2021'de 1.175 tondur (kompleks metal rezervler dahil edildiğinde 1.890 tondur)

Bakan Fatih Dönmez'in çeşitli tarihlerde Türkiye'nin altın rezervleri ile ilgili tutarsız açıklamalarda bulunmuştur. Bakanlık, altın rezervinin cazibesini kullanarak verilerin üzerinde adeta kalem oynatarak kamuoyunun gözünü boyamaya çalışmaktadır.

Diğer yandan

01.07.2021 tarihi itibarıyla **111 adet altın arama ruhsatı**, 36 adet altın ve 84 adet altın içeren kompleks maden işletme ruhsatı bulunmaktadır. Maden arama safhasında 2020 yılı Nisan-Aralık döneminde Afyonkarahisar, Ankara, Antalya, Balıkesir, Çorum, Kırşehir ve Samsun illerinde; 2021 yılında Antalya, Artvin, Eskişehir, Giresun, Isparta, Konya, Kütahya, Manisa, Ordu ve Zonguldak illerinde altın arama sondajı yapılmıştır.

2017'de 21 ton olan üretim, 2018'de 27.5 tona, 2019'da ise yüzde 40 artarak 38 tona çıktı. 2020 yılında ise 42 tona ulaştı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez 7 Ocak 2021'de 100 ton altın üretimini hedeflediklerini açıkladı. Ülkemizde, İzmir/Bergama-Ovacık, Balıkesir/Havran, Gümüşhane/Mastra, Manisa/Salihli-Sart, Erzincan/İliç, Eskişehir/Sivrihisar, Kayseri/Kocasinan ve Uşak/Eşme-Kışladağ'daki altın işletmelerinde altın üretimi yapılırken, Bakan Dönmez 20 yeni altın üretim sahasının daha açılacağını ifade ediyor.

Sonuç olarak; yeterli arama çalışmaları yapıldığı takdirde beklentilerin gerçekleşmesi ve tahmin edilen kaynakların bulunması mümkündür. Böyle varsayım ve beklentilere dayalı bölgesel kaynak tahminleri, arama çalışmalarının planlanması için gerekli ve yeterli olmasına karşın üretim planlaması ve altın madenciliğinin gelir tahminleri için temel olarak kabul edilemez. Zira **üretim planlaması varsayım ve beklentilere göre değil, ortaya konmuş ve ekonomikliği kanıtlanmış rezervlere göre yapılır.**

EMEKÇİ, AÇLIK VE ÖLÜM ARASINDA

İSİG Meclisi, eylül ayına ilişkin hazırladığı iş cinayetleri raporunda en az 175 işçinin yaşamını yitirdiğini açıkladı. Enflasyonun işçilerin hayat şartlarını her geçen gün zorlaştırdığını vurgulayan meclis “Sesimizi yükselteceğiz” dedi.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi, eylül ayı iş cinayetleri raporunu yayımladı. Rapora göre, eylül ayında en az 175 işçi yaşamını yitirdi. Raporda, Eylül’de yaşamını yitiren işçilerden 153’ünün ücretli, 22’sinin ise kendi nam ve hesabına çalışan kişiler olduğuna yer verildi.

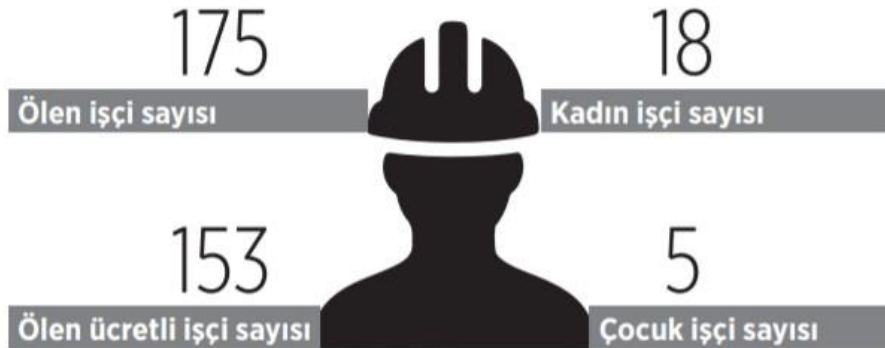
İş cinayetlerinde ölenlerin 18’inin kadın işçi, 157’sinin ise erkek işçi olduğu belirtilen raporda, kadın işçi cinayetlerinin tarım, ticaret, eğitim, büro ve sağlık iş kollarında gerçekleştiği kaydedildi. Raporda, Eylül’de yaşamını yitiren 5 kişinin mülteci işçi, 5’inin de çocuk işçi olduğu paylaşıldı.

Pahalılık Zorluyor

Artan enflasyonun işçilerin hayat şartlarını her geçen gün zorlaştırdığına dikkat çekilen raporda “Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), geçtiğimiz aya göre yüzde 1,25 oranında artarken geçen yıla göre yüzde 19,58 oranında bir artış yaşandı. DİSK-AR’ın verilerine göre gıda enflasyonu dar gelirli ve emeklilerde çok daha yüksek seyrediyor. Gıda enflasyonu emekliler için yüzde 36,7, en düşük gelirli yüzde 20’lik dilim için yüzde 37,1, ikinci düşük gelirli yüzde 20’lik dilim için 39,7 olarak gerçekleşti” ifadelerine yer verildi. Asgari ücret 2 bin 826 lira olduğunun hatırlatıldığı raporda Türk-İş’in eylül ayında dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarının 3 bin 49 TL olduğu vurgulandı. Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise 9 bin 931 TL.

Türkiye ekonomisi, yılın ikinci çeyreğinde geçen yıla göre yüzde 21,7 büyüdü. 2021 bütünü için yüzde 9 büyüme öngörülüyor. Ama diğer yandan DİSK-AR verilerine göre geniş tanımlı işsiz sayısı 8,4 milyon.

İŞ CİNAYETLERİ EYLÜL BİLANÇOSU

Her Evde Bir İşsiz

“Sürekli olarak sıfır kaza vb. söylemlerin Bakanlar ve bürokratlar tarafından dile getirildiği ülkemizde iş cinayetleri sayısı 2000’in üzerinde...” denilen raporda şu ifadelere yer verildi:

“Bütün bu istatistiksel verilerin hayattaki karşılığı ise şu şekilde: Bir yanda iktidarın dünyanın en çok büyüyen ikinci ülkesi, şahlanan ekonomi söylemleri varken diğer yanda yüzlerce liralık faturalar, el yakan gıda fiyatları, her gün zam üstüne zam, her evde bir işsiz, yoğun çalışma temposu ve hemen herkesin bir tanıdığının işyerinde yaralandığı veya öldüğü bir ülke gerçeği...”

Tam da bu noktada işçilerin “geçinemiyoruz”, “kod-29 kaldırılın” eylemlerinden öğrencilerin “barınamıyoruz” çığılığına yeni dönemin karşı çıkışları da ortaya çıkıyor. Bizlerin de üzerine düşen görev bulunduğumuz alanlardan “çalışırken ölmek istemiyoruz” diyerek bu sesi yükseltmek.”

ASGARI ÜCRETLİ YA AÇ YA DA SOKAKTA

Artan kira fiyatları ile birlikte asgari ücretlilerin yaşadığı barınma sorunu gün geçtikçe büyüdü.

İstanbul'da asgari ücretle geçinen bir aile, ev kirasını karşılamak için 924 TL'ye daha ihtiyaç duyuyor, Ankara'da ise bir asgari ücretli 1933 TL ortalama bir ev kirası verdikten sonra elinde kalan 892 TL ile bir ay geçinmek zorunda kalıyor.

Asgari ücretliler ne sofrasını kurabiliyor ne de ev kirasını verebiliyor.

Türkiye'de 2825 TL asgari ücret, ağustos ayına göre açlık sınırı altında yer almaktadır. Türk-İş araştırmasına göre açlık sınırı ağustos ayında 2926 TL'ye yükselerek 3 bin TL'ye dayanmış durumdadır.

Üstelik bu tutar sadece bir asgari ücretlinin ailesi ile sağlıklı ve dengeli beslenmesi için harcaması gereken asgari tutardır ve barınma masrafı buna dahil değildir.

Kira masraflarını da dâhil ettiğimizde 10 milyon asgari ücretli ve ailesi için ortaya devasa bir açlık ve barınma sorunu çıkıyor.

İstanbul'da ev kira fiyatları bir yıl içinde ortalama en az yüzde 63, Ankara'da ise ev kira fiyatları ise yine ortalama en az yüzde 35 oranında artmıştır. Asgari ücretteki artış oranı ise bir yılda sadece yüzde 21 oranındadır.

İstanbul'da ortalama ev kirası ağustos ayında "sahibindex" sitesinin verilerine göre ortalama **3 bin 749 TL** olurken, Ankara'da ise yine ağustos ayında ortalama bir ev kirası **1933 TL'ye yükselmiş durumda**. Yani İstanbul'da asgari ücretle geçinen bir aile, ev kirasını karşılamak için **924 TL'ye** daha ihtiyaç duymaktadır. Ankara'da ise bir asgari ücretli **1933 TL** ortalama bir ev kirası verdikten sonra elinde kalan **892 TL** ile bir ay geçinmek zorunda kalıyor.

İktidar,10 milyon asgari ücretliyi ve ailesini bu ülkenin vatandaşı olarak görmüyor!

AKP Genel Başkanı Erdoğan, asgari ücreti her defasında 16 kat arttırdık diyor ama asgari ücretlinin açlık sınırı altında yaşadığından bahsetmiyor.

Erdoğan'ın sözleri basit bir matematik hesabı için doğru olabilir lakin bir gerçek varsa oda, asgari ücretlilerin ne evinin kirasını ödeyebildiği ne de sağlıklı ve dengeli beslenebildiğidir.

Bir asgari ücretli, dengeli ve sağlıklı beslenmek istese evinin kirasını ödeyememekte, evinin kirasını ödese bu seferde mutfak alış verişini yapamamaktadır. Âdeta asgari ücretliler ya açlık ya da sokakta kalma tercihi ile yaşamaktadır.

Bir başka deyişle iktidar asgari ücretlileri ve ailelerini bu ülkenin birer vatandaşı olarak görmemektedir.

İL	2020 AĞUSTOS KİRALIK EV FİYATI (ORTALAMA)	2021 AĞUSTOS KİRALIK EV FİYATI (ORTALAMA)	ARTIŞORANI
İSTANBUL	2.298 TL	3.749 TL	%63,12
ANKARA	1.425 TL	1.933 TL	%35,61

ASGARI ÜCRETLİ SOFRA KURAMIYOR

Konut fiyatlarında yaşanan artış, satışların azalmasına neden olurken artan kiralar ucuz ve yaşanılabilir bir ev bulmayı giderek zorlaştırıyor. Bu durum asgari ücretliler açısından daha da korkutucu bir hal alıyor. CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba, İstanbul ve Ankara'daki kira artışlarına dikkat çekerek, "Asgari ücretliler ne sofrasını kurabiliyor ne de ev kirasını verebiliyor.

İktidar, 10 milyon asgari ücretliyi ve ailesini bu ülkenin vatandaşı olarak görmüyor" dedi. Veli Ağbaba, yaptığı yazılı açıklamada, asgari ücret kazanan ailelerin geçinemediğini öne sürdü. Ağbaba'nın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Asgari ücreti 16 kat arttırdık" sözlerine de tepki gösterdiği açıklaması şöyle:

"Asgari ücretliler ne sofrasını kurabiliyor ne de ev kirasını verebiliyor. Türkiye'deki 2 bin 825 TL asgari ücret, ağustos ayına göre açlık sınırı altında yer almaktadır. Türk-İş araştırmasına göre; açlık sınırı, ağustos ayında 2 bin 926 TL'ye yükselerek 3 bin TL'ye dayanmış durumdadır. Kira masraflarını da dahil ettiğimizde, 10 milyon asgari

ücretli ve ailesi için ortaya devasa bir açlık ve barınma sorunu çıkıyor. İstanbul'da ev kira fiyatları bir yıl içinde ortalama en az yüzde 63, Ankara'da ise yine ortalama en az yüzde 35 oranında artmıştır. Asgari ücretteki artış oranı ise bir yılda sadece yüzde 21 oranındadır."

İstanbul'da ortalama ev kirası, ağustos ayında sahibinden.com sitesinin verilerine göre ortalama 3 bin 749 TL olurken Ankara'da ise yine ağustos ayında ortalama bir ev kirası bin 933 TL'ye yükselmiş durumda. İstanbul'da asgari ücretle geçinen bir aile, ev kirasını karşılamak için 924 TL'ye daha ihtiyaç duyduğunu belirten Ağbaba, "Ankara'da ise bir asgari ücretli, bin 933 TL ortalama bir ev kirası verdikten sonra elinde kalan 892 TL ile bir ay geçinmek zorunda kalıyor. AKP Genel Başkanı Erdoğan, asgari ücreti her defasında '16 kat arttırdık' diyor ama asgari ücretlinin açlık sınırı altında yaşadığından bahsetmiyor. Erdoğan'ın sözleri basit bir matematik hesabı için doğru olabilir, lakin bir gerçek varsa o da asgari ücretlilerin ne evinin kirasını ödeyebildiği ne de sağlıklı ve dengeli beslenebildiği" ifadelerini kullandı.

Asgari ücretlinin temel ihtiyaçlarını karşılayamadığını belirten Ağbaba, "Bir asgari ücretli, dengeli ve sağlıklı beslenmek istese evinin kirasını ödeyememekte, evinin kirasını ödese bu seferde mutfak alışverişini yapamamaktadır. Adeta asgari ücretliler ya açlık ya da sokakta kalma tercihi ile yaşamaktadır. Bir başka deyişle iktidar, asgari ücretlileri ve ailelerini bu ülkenin birer vatandaşı olarak görmemektedir" dedi.

AKP'NİN ÇOCUKLARI SERMAYEYİ KATLADI

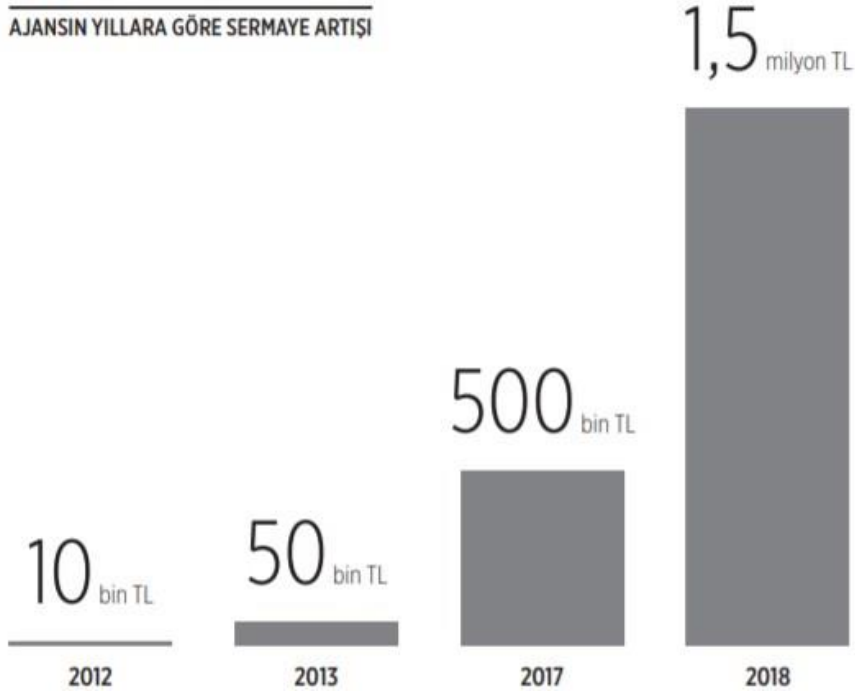
Çalışanlarının lüks ve şatafatını ortaya koyan fotoğrafları ile gündeme gelen Kalyon Ajans, kurulduğu 2012 yılından sonra 10 bin TL olan sermayesini dokuz yılda 150'ye katlayarak 1,5 milyon TL'ye çıkardı.

Çalışanlarının lüks ve şatafatını ortaya koyan sosyal medya paylaşımlarıyla gündeme gelen Kalyon Ajans, kuruluş yılı 2012'de 10 bin TL olan sermayesini 2021 itibarıyla 150 kat artırarak 1,5 milyon TL'ye ulaştırdı. İlim Yayma Cemiyeti mezunu Hasan Yılmaz'ın ortağı olduğu şirket, dokuz yılda Cumhurbaşkanlığı'ndan Diyanet'e, AKP'li belediyelerden icracı bakanlıklara kadar kamu kurumlarının organizasyon ihalelerini aldı.

Şirket, Ekim 2012'de 10 bin TL sermaye ile yola çıktı. Kurulduğu günden itibaren kamu kurumlarıyla iş yapmaya başlayan şirketin sermayesi Temmuz 2013'te 50 bin TL'ye yükseldi. Şirketin 2013 yılında 50 bin TL olan sermayesi, Temmuz 2017 itibarıyla ise 500 bin TL'ye fırladı.

Ajansın sitesinde yer alan, "Hakkımızda" bölümünde yazılanlara göre, 500'den fazla organizasyon işi gerçekleştiren ajans 21 Aralık 2018 tarihinde bir kez daha sermaye artışına gitti. Kalyon Ajans'ın sermayesi bu tarihte 1 milyon 500 bin TL oldu. Ajans'ın sermayesi 2012 yılına göre 2020 yılında tam 150 kat artış kaydetti. Şirketin ihale dokümanları da hızlı yükselişe ayna tuttu. Kalyon Ajans, 2012-2019 yıllarını da kapsayan yedi yıllık dönemde aldığı toplam 26 kamu ihalesi ile kasasına 20 milyon 104 bin TL koydu. Ajansın en fazla ihale aldığı kamu kurumunun, İBB iştiraki, "İstanbul Spor Etkinlikleri ve İşletmeciliği Ticaret Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü" olduğu öğrenildi. Ajans ile AKP yönetimindeki İBB iştiraki arasında imzalanan 15 ihale sözleşmesinin maliyeti kayıtlara, 14 milyon 145 TL olarak geçti. Ajansın kamu kurumlarından aldığı 26 ihalenin 24'ü, "İstisna" ikisi ise "Pazarlık" yöntemleriyle gerçekleştirildi.

AJANSIN YILLARA GÖRE SERMAYE ARTIŞI

Referanslarda Yok Yok

Cumhurbaşkanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nı referansları arasında gösteren şirketin ihale aldığı diğer kamu kurumları ise şöyle:

- Dışişleri Bakanlığı
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (AKP dönemi)
- Türk Hava Yolları
- TÜGVA
- Diyanet İşleri Başkanlığı
- Ensar Vakfı

PAYLAŞILAMAYAN ALTIN BÜROKRAT!

PTT'de daire başkanı olan Fatih Tezcan, belediye iştiraklerinde de görev alıyor

AKP'de yüksek maaşlı bürokratların ardından şimdi de belediyeler arasında paylaşılamayan isimler olduğu ortaya çıktı. Melih Gökçek döneminde Ankara Büyükşehir Belediyesi iştiraklerinde görev yapan Fatih Tezcan, Gökçek gittikten sonra Gaziantep Şahinbey Belediyesi'ne transfer oldu.

AKP'li bürokratların yüksek maaşlarının ardından şimdi de AKP'li Fatih Tezcan'ın iş hayatının skandallarla dolu olduğu ortaya çıktı. Tezcan AKP döneminde Ankara Büyükşehir Belediyesi iki ayrı iştirak şirketinde görev aldı ve iki ayrı şirketten de sigortası yattı. Kamunun gözdesi haline gelen Tezcan şu an PTT Destek Hizmetleri ve Ulaşım Daire Başkanı. Şahinbey Belediyesi'nin CHP'li meclis üyesi Uğur Kalkan "Bu ülkede milyonlarca üniversite mezunu iş bulamıyor. Birçoğu alanı dışında iş yapıyor. Bu kişilerin suçu ne" diye sordu.

Tartışma yaratan isimlerden Fatih Tezcan'ın iş hayatı dikkat çekiyor. Edinilen resmi bilgilere göre Tezcan'ın iş hayatı özetle şöyle:

Tezcan, Melih Gökçek döneminde Ankara Büyükşehir Belediyesi iştiraki BUGSAŞ'ta 2014'te göreve başladı. Bu görevini sürdürürken yine aynı belediyeye bağlı fakat başka bir iştirak şirketi olan BELKO'da da 2015'in şubat ayında Tezcan'ın sigortası yatmaya başladı. Yani Tezcan'ın iki şirketten de sigortası yattı. Bu durum 2017'nin kasım ayına kadar sürdü.

Tezcan, 2017'nin kasım ayında Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Melih Gökçek'in koltuğu boşaltmasıyla görevinden ayrıldı. Tezcan bu kez 2019'un ekim ayında AKP'li Gaziantep Şahinbey Belediyesi şirketi Katılım A.Ş'ye

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

geçti. Tezcan'ın burada da sigortası yaklaşık 9 ay yattı. 2020'nin haziran ayında buradan ayrılan Tezcan bu kez PTT'ye geçti. Tezcan şu an Destek Hizmetleri ve Ulaşım Daire Başkanlığı görevini yürütüyor.

'3 Bin Lira Huzur Hakkı'

Şahinbey Belediyesi'nin CHP'li meclis üyesi Uğur Kalkan, Tezcan'ın Ankara Büyükşehir Belediyesi 2 iştirakinde aynı anda görevliken Keçiören Belediyesi'nde de meclis üyeliği yaptığını belirterek "Şahinbey Belediyesi iştiraki olan Katılım İnşaat Gıda isimli şirkete de yönetici oluyor. 27 kişinin içinde listenin son sırasında, asgari ücret bin lirayken kendisi için 3 bin lira huzur hakkı belirliyor. Gaziantep'te yönetici kalmamış gibi Keçiören'de ikamet eden bu şahıs bildiğimiz 4. görevine başlıyor. Bu tarihten 23 Haziran 2020 tarihine kadar da yöneticilik görevi devam ediyor. Daha sonrasında yine Katılım A.Ş tarafından 9 ay kadar da sigortası yatırılıyor. 23 Haziran 2020'de yönetim kurulu üyeliği sonra eriyor. Sonrasında da PTT'de göreve başlıyor. Burada Şahinbey Belediye Başkanı'nın öz yeğeni olan İhsan İyibiçer'e de listenin 23. sırasından bin 250 lira huzur hakkı belirleniyor" dedi.

'Kamuoyuyla Paylaşıldı'

Daha önce bu konuyla ilgili sorular sorduğunu ancak özel çalışma gerektirdiği için cevap verilmediğini belirten Kalkan, "Neden cevap veremediklerinin aslında yönetim kurulunu oluştururken yapmış oldukları özel çalışmadan kaynaklı olduğunu da böylelikle öğrenmiş olduk. Şahinbey Belediye Başkanı, yeğenini hangi vasıflara göre aldığını ve huzur hakkını neye dayanarak belirlediklerini kamuoyu ile paylaşmalıdır. Yine bunun yanında Keçiören'de ikamet eden ve orada meclis üyesi olan Fatih Tezcan isimli kişinin uzunca bir süre belediye şirketinde yer almasını ve asgari ücretin 3 katı huzur hakkı belirlenmesinin gerekçelerini de kamuoyu ile paylaşmalıdır" diye konuştu.

BÜROKRATLARA KIYAK AĞIRLAMA

Ulaştırma Bakanlığı'nın müteahhitlerle yaptığı sözleşmelerde bürokratların 'layıkıyla ağırlanmasını' öngören hükümler bulunuyor. Bakanlık ayrıca iş yaptığı müteahhitlerden 10'u lüks 78 araç, 230 hatlı cep telefonu aldı.

Ulaştırma Bakanlığı'nın yöntemi, büyüklüğü, tercih edilen müteahhitleri ile şaibe iddialarına konu olan ihalelerinin sözleşmelerinde alışılmadık hükümler yer alıyor. Bakanlığın aralarında Rönesans Holding'e bağlı REC Uluslararası İnşaat Yatırım Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Kalyon Holding'in de bulunduğu müteahhitlerden bürokratların "layıkıyla ağırlanacağı yurt içi ve yurtdışı seyahatler", lüks araçlar, bilgisayarlar, cep telefonları aldığı, personel istihdam ettirdiği Sayıştay denetimlerinde ortaya çıktı.

TBMM'ye de sunulan raporda, Bakanlığın gerçekleştirdiği yapım işi ve mal alımı sözleşmelerinde yer alan "Diğer Hususlar" bölümünde yapılan düzenlemelerle ihale konusu işle ilgisi olmayan genel ve sürekli ihtiyaçların ihaleler kapsamında karşılandığı bildirildi.

İlgili yasalarda, "aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale edilemeyeceğini ve bu amacı sağlamaya yönelik hükümlerin herhangi bir şekilde sözleşmede yer alamayacağını" açıkça ifade edildiği vurgulandı.

Bakanlığın ise binek otomobil ve ofis gereçleri, nitelikli ve niteliksiz personel istihdamı, teknik gezi gibi Harcırah Kanunu'na tabi bazı harcamalarını bu sözleşmeler üzerinden temin ettiğinin görüldüğü bildirildi.

Pazarlık İhaleleri

Denetim raporunda bu tespitler Mersin-Adana yüksek standartlı demiryolu hattı (YSDH), Bandırma-Bursa YSDH tren hattı, Bursa-Şehir Hastanesi Metro Hattı, İstanbul Yeni Havalimanı Metrosu Araç Alımı, Gebze-Darıca Raylı Sistem Araç Alımı ihale sözleşmeleri için yapıldı. Gebze-Darıca ihalesi dışındakilerin tümünün pazarlık yöntemiyle yapıldığı da belirtildi.

Raporda yer alan tespitler özetle şöyle:

- Lüks araçlar bakanlığa: Sözleşmelere işin gerektirdiği ihtiyacı ve kapsamını aşacak şekilde birçok otomobil ve ofis gerecini temin edecek hükümler konuldu. Araç ve gereçlerin büyük bir bölümünün, lüks araçların tamamının Bakanlık merkez teşkilatınca kullanıldığı bildirildi.
- Kayıtları da yok: Ofis araç ve gereçlerinin tahsisine karşın taşınır kayıtlarının yapılmadığı belirtildi. Taşınır kayıtları ve taşınır teslim belgesi olmadan yapılan kullanımların Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri'ne ilişkin yönetmeliğin "Hediye Alma ve Menfaat Sağlama Yasağı"na ihlal ettiği vurgulandı.
- İş kapsamında kullanılmıyor: Bakanlığın otomobil, ofis araçları ve diğer gereçlerin sadece ilgili iş kapsamında kullanıldığını ifade ettiği ancak incelemelerden durumun böyle olmadığı görüldüğü ifade edildi.

- ▶ 5 Personele 20 otomobil: Mersin-Adana tren hattı işinde kontrol teşkilatı 5 kişiden oluşmasına karşın 5'i Audi A6, Volvo XC90 gibi markalara sahip lüks segmentte olmak üzere 20 otomobil, 90 masaüstü bilgisayar, 50 dizüstü bilgisayar, 60 tablet bilgisayar, 70 hatlı cep telefonu talep edilmesinin malzemelerin iş kapsamında talep edilmediğini gösterdiğine dikkat çekildi.
- ▶ İstihdam kapısı: Sözleşmelerle "işin kapsamını açacak şekilde çok sayıda ve farklı niteliklerde personel istihdamının amaçlandığı da tespit edildi. Bu çerçevede 190 kişi maaşları şirketler tarafından ödenerek istihdam edildi.
- ▶ Yurt içi yurt dışı geziler: Sözleşmelerde yüklenicilere idare elemanları için, "en son teknolojik uygulamaları yerinde görmesi ve bilgilenmesi amacıyla" yüzlerce gün teknik inceleme gezileri düzenlemesi de şart koşuldu. Sözleşmelerde, bu personelin "tüm ulaşım, konaklama, iaşe ve ibate bedellerinin karşılanması, layıkıyla ağırlandmaları" hüküm altına alındı. Bu uygulamanın kamu görevlilerince imzalanan Etik Sözleşmesi'ne ve etik davranış ilkelerine aykırı olduğu vurgulandı.

LİYAKAT SIFIR

61 kişi torpille memur olmuş

Sayıştay, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu'nun hem Cumhurbaşkanı Kararnamesi'ne hem de KPSS şartına aykırı bir şekilde 61 kişiyi memuriyete aldığını tespit etti.

Sayıştay, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu 2020 Yılı Denetim Raporu'nda, Kurum'un hem kanuna hem de Cumhurbaşkanı Kararnamesi'ne aykırı şekilde memur alımı yaptığı tespitine yer verdi. Sayıştay raporunda; Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu'nun, 61 tane personelin kısmi zamanlı uzman olarak işe aldığı, işin tamamlanmasıyla iş akdi son bulması gereken bu personelin, daha sonra memur olarak istihdam edildiği belirtildi.

Sayıştay raporunda, duruma ilişkin şu bilgilere yer verdi: "Kısmi zamanlı uzman çalıştırılması bahsinde temel kriterin, uzman olarak çalıştırılacak kişinin özel bilgi ve uzmanlığına ihtiyaç duyulması olduğuna dikkat çekilmişse de sayısı 61 olan kısmî zamanlı uzmanların hemen hiçbirinin, ilgili Yönetmelik'in 20'nci maddede öngörülmüş olan şartları taşımadığı hususu, bir tespit olarak raporumuzda ortaya konulmuştu.

Atamalar Kararnameye Aykırı Gerçekleşmiş

Sayıştay raporunda; 'kısmi zamanlı uzman' kavramının süreklilik arz eden bir istihdam biçimi olmadığı, gerek 4 sayılı Kararname gerekse de söz konusu Yönetmelik'te yer alan hükümlerin bütününden anlaşıldığı belirtildi. Sayıştay, kuruma alınan 'kısmi zamanlı uzmanların' yönetmelik değişikliğiyle 'idari uzman' statüsüne atandığını ve bunun Cumhurbaşkanı Kararnamesi'ne aykırı olduğu tespitini aktardı.

Bakanlığın Doğru Kırsal Tanımı Yok

Öte yandan Sayıştay'ın aynı raporunda Tarım ve Orman Bakanlığı'nın tarımsal açıdan önem taşıyan doğru bir kırsal tanımı olmadığı ve bu nedenle de kırsal kalkınmayı desteklemek için aktarılan kaynakların doğru kullanılmadığı da açığa çıktı.

Sayıştay raporunda, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın kırsal kalkınma programında 20 binden az nüfusu olan yerleri kırsal olarak kabul ettiğini bildirerek, kavramın sadece nüfusa göre yapılmasının sakıncasını şöyle açıkladı:

"Bakanlığın, '31 Aralık 2012 Tarihli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları'nı referans alarak oluşturduğu ve nüfusu 20 binden az olan belediye ve köyleri içeren listeye dayandırılmıştır. Bahse konu bu çalışmada belediye ve köylerden oluşan 36 bin 854 yerleşim birimi listelenmiş olup, 20 bin nüfus eşiği kriteri, her bir köy ya da belediye için ayrı ayrı gözetilmektedir ki, kırsal alan kavramından ne anlaşılması gerekeceğine dair tasavvur da tam bu noktada zedelenmektedir. Oysaki, kırsal alan kavramı oluşturmaya yönelik çabada, belediye ve köyleri hedefleyen 20 binlik bir nüfus sayısı çok yüksek olup, gerçekçi ve makul bir çerçeve çizilmesini imkânsız kılmaktadır. Nitekim, belediye ve köy bağlamında değerlendirilen 20 bin nüfus büyüklüğünü kır olarak kabul etmek, ülkenin kır ve kent kavramı ile ilgili gerçeğiyle de mütenasip değildir."

YOLSUZLUĞA SÜMENALTI

Üsküdar Belediyesi'nde 8 yıl çalışan Kömürçü, AKP'li belediyedeki yolsuzlukları anlattı. Konu yargıya taşındı, Danıştay 'ret' kararı verdi, dosya kapatıldı.

AKP'li İstanbul Üsküdar Belediyesi'nde sekiz yıl çalıştıktan sonra belediyedeki yolsuzluğu anlatan Veysel Kömürçü'nün iddialarının merkezinde yer alan Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürü Yakup Öksüz ile Belediye Başkanı Hilmi Türkmen'e 'dokunulamadı.'

Üsküdar Belediyesi bünyesindeki Gençlik Akademisi'nin kurucu müdürü olan ve tam sekiz yıl belediyede çalışan Veysel Kömürçü, AKP'li belediyede dönen milyonlarca liralık yolsuzluğu Teftiş Kurulu'na 4 Kasım 2019'da anlattı. Kimi eğitim kurumu ile yapılan ihalelerden 'ders karşılığıymış' gibi gösterilerek, naylon poşetlerde para alındığını iddia eden Kömürçü, yine 'kayıt parası' adı altında ise milyonlarca liranın makbuzsuz ve tutanaksız toplandığını öne sürdü.

Kömürçü'nün iddialarının merkezinde Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürü Yakup Öksüz bulunuyordu. Yeminli kâtip huzurunda verdiği ifadesinde yer alan bilgilere göre, Kömürçü bu konuyu Üsküdar Belediyesi Başkanı Hilmi Türkmen ile de görüştü fakat bir sonuç alamadı. Daha sonraki süreçte Belediye Meclisi iddiaları araştırmayı reddetti, Kömürçü ise işten çıkarıldı.

Ret Üstüne Ret

Avukat Onur Cingil, yaşananlar üzerine "görevi kötüye kullanmak" suçlamasıyla Başkan Türkmen ile iddiaların odağındaki Öksüz hakkında suç duyurusunda bulundu. İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı, Üsküdar Belediyesi için soruşturma izni istedi; ancak İçişleri Bakanlığı soruşturma açılmasına izin vermedi, başvuru da 'takipsizlikle' sonuçlandı. Av. Cingil, İçişleri Bakanlığı'nın 'işleme koymama' kararını Bölge İdare Mahkemesi'ne taşıdı. Mahkeme, 'görevsizlik' gerekçesiyle dosyayı Danıştay'a iletti. Danıştay 1. Daire de 17 Mayıs tarihli kararında Av. Cingil'in başvurusunu reddetti. Aynı daire, yapılan itiraz üzerine 14 Eylül'de verdiği hükmünde, 'kararın kesin' olduğunu belirtti, yine 'ret' kararı verdi. Böylelikle dosya kapatılmış oldu.

'Karar Tartışmalı'

Avukat Onur Cingil, "Bu yolsuzlukla ilgili dosya kapandı" dedi ve ekledi: "Hem İçişleri Bakanlığı hem de yargı eliyle korundular. Bu yolsuzluk hem bakanlık hem de yargı eliyle sümenaltı edildi."

Danıştay'ın kararının 'hukuken de tartışmalı olduğunu' söyleyen Av. Cingil, "Kömürçü'nün verdiği ifadelerin incelenmesi gerekiyordu, hiçbiri incelenmedi. Dosyaya bile alınmadı. Bakanlık bu iş soruşturulmasın diye 'soyut iddialar ve bunlar ispatlanmamıştır' gibi bir yazı gönderdi. Oysa bunların soyut olmadığını Kömürçü'nün disiplin soruşturmasında sunduğu belgelerden anlıyoruz fakat bunlar incelenmedi" diye konuştu.

Kalem Kalem Yolsuzluk İddiaları

Veysel Kömürçü, eğitim kurumları ile yapılan ihaleler üzerinden yapılan yolsuzlukları şu sözlerle anlatmıştı:

- 12 Şubat 2019'da Başkan Türkmen'e giderek Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğü'nde olan olayları anlattım. Yakup Öksüz'ün çalıştırdığı belediye personeli ve dışarıdan birkaç kişiyle kurdukları ekibin yolsuzlukları devam ediyordu. Uyarılarımı sürdürdüm, vazgeçmediler.
- Öksüz'ün kendisine bağlı birimlerden 'kayıt parası' adı altında milyonlarca liranın makbuzsuz, kayıtsız, tutanaksız nasıl toplatıldığını, bu paraların nereye gittiğinin belli olmadığını belirttim. Öksüz'ün uluslararası inşaat ihaleleri ile uğraşacak kadar işi büyüttüğünü, Afrika'ya giderek Sierra Leone Devlet Başkanı'yla görüşmeler yaptığını anlattım.
- Eğitim kurumları ile yapılan ihalelerden ders karşılığıymış gibi gösterilerek 1 milyon 200 bin liralık kısmının 50, 80, 100, 120 bin liralık parçalar halinde nakit olarak nasıl ve kimler üzerinden naylon poşetler içinde alındığını aktardım. Kayıt parası adı altında milyonlarca liranın makbuzsuz toplandığını, bu paraların nereye gittiğinin belli olmadığını, bu işin içindekileri isim isim anlattım. Geri dönüş olmadı.

VURGUN ZAFERİ!

Zafer Havalimanı için 9 aylık vurgun

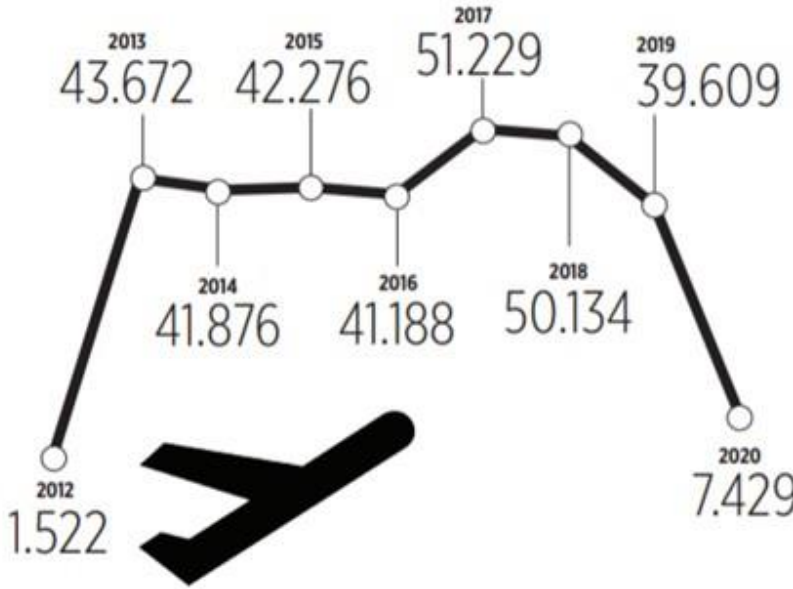
Yolcu garantili Zafer Havalimanı'nı bu yılın ilk 9 ayında yalnızca 7 bin 397 kişi kullandı. Şirkete garanti edilen 988 bin 299 yolcu için devletin 5 milyon 202 bin 156 euro ödeme yapacağı ortaya çıktı.

Ülke yap-işlet-devret modeliyle yapılan inşaatlar ve bunlara verilen garanti ödemeleriyle müteahhitlere peşkeş çekiliyor. Yurttaşlar ise geçemediği köprü'nün, kullanmadığı havalimanın ücretini ödemeye devam ediyor.

İktidarın gözde şirketlerinden olan İçtaş tarafından inşa edilen ve 2044 yılına kadar yolcu garantisi verilen Zafer Havalimanı'nda, şirkete verilen garanti yolcu sayısı yine tutmadı. CHP Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın 2 Ekim'de CİMER'e yaptığı başvuruya, 5 Ekim'de Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nden yanıt geldi.

Yanıtta göre bu yılın ilk 9 ayında Zafer Havalimanı için garanti edilen yolcu sayısı 988 bin 299'du fakat havalimanını 7 bin 397 kişi kullandı. Devlet, şirkete bu yıl toplam garanti edilen yolcu sayısını ise 1 milyon 317 bin 733 kişi olarak açıklamıştı. Ayrıca devlet havalimanını yapan şirkete devletin 5 milyon 202 bin 156 euro ödeme yapacak.

YILLARA GÖRE ZAFER HAVALİMANI'NI KULLANAN YOLCU SAYISI :

9 AYLIK ÖZET:

988 bin 299
GARANTİ EDİLEN YOLCU SAYISI

7 bin 397
HAVALİMANINI KULLANAN
YOLCU SAYISI

5,2 milyon euro
DEVLETİN YAPACAĞI
GARANTİ ÖDEMESİ MİKTARI

Yandaşın Darphanesi

Zafer Havalimanı'nı israfın anıtı olarak nitelendiren CHP'li Deniz Yavuzyılmaz, "Adeta hazinenin kara deliği" dedi. Maliyeti 50 milyon euro olan havalimanı nedeniyle 2044 yılına kadar şirketin kasasına en az 208 milyon euronun gireceğini söyleyen Yavuzyılmaz, "Bunun adı hortumdur, soygundur. Neredeyse uçak inmeyen, kalkmayan, yolcusu bulunmayan bu havalimanı artık hayali bir havalimanına dönüşmüştür. Vatandaşlarımız ekonomik krizin altında ezilirken, esnaf kepenk kapatırken, üniversite öğrencileri yurt bulamazken, Zafer Havalimanı yandaşlar için Merkez Bankası gibi para basmaya devam ediyor" diye konuştu.

TÜRKİYE'Yİ TALAN EDEN CENGİZ VERGİ CENNETİNE PARA AKTARIYOR

Pandora Papers Belgeleri, Türkiye'de iktidardan aldığı tartışmalı ihaleler ve teşviklerle servetini katlayan Mehmet Cengiz'in de servetini vergiden kaçınmak için Britanya Virjin Adaları'na aktardığını ortaya çıkardı.

Türkiye'de iktidardan aldığı tartışmalı ihaleler ve teşviklerle servetini katlayan Mehmet Cengiz'in de servetini vergiden kaçınmak için Britanya Virjin Adaları'na aktardığını ortaya çıktı.

Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu (ICIJ) tarafından DW Türkçe'nin de aralarında yer aldığı medya ortaklarıyla paylaşılan belgelere göre Mehmet Cengiz, Britanya Virjin Adaları (BVI) merkezli MEFA Cengiz Limited

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

şirketinin de sahibi. Cengiz, vergiden kaçınmak ve bunu yaparken ismini gizli tutmak için şirketin kuruluşunda vekil hissedar ve direktörler kullanıyor.

6 Nisan 2011'de kurulan MEFA Cengiz Limited'in hissedarlarından bir diğeri ise aynı zamanda Cengiz Holding İcra Kurulu Üyesi olan Uğur Cengiz. 2015 yılına gelindiğinde Uğur Cengiz, MEFA Cengiz'in direktörlüğünü de üstleniyor. Aynı tarihte şirket hissedarlığı da vekil hissedarlardan alınıp bizzat Uğur ve Mehmet Cengiz'e geçiyor.

50 bin dolar sermayeyle kurulan şirketin kayıtlı olduğu servis sağlayıcı ise Trident Trust. Trident Trust gibi firmalar, müşterilerinin kimliğini ve varlıklarını gizlemek için iç içe geçmiş paravan şirketler ve vekil direktörler kullanıyorlar.

Adına Standard Chartered Bank'ta hesap açılan offshore şirketin yönetimi Standard Chartered Trust (Guernsey) Limited tarafından yapılıyor. Elde edilen belgelerde Cengiz Ailesi'nin yoğun programlarından dolayı MEFA Cengiz Limited ve varlıklarının yönetimi için profesyonel bir hizmet almak istediği belirtiliyor.

Mehmet Cengiz yine programının yoğun olduğu gerekçesiyle DW Türkçe'nin röportaj talebini reddetti. Sorularımızı yazılı olarak yanıtlayan Cengiz, MEFA Cengiz'in Uğur Cengiz ile kendisine ait bir şirket olduğunu kabul etti. Ancak vergi yükünü azaltmak için hangi yöntemlere başvurduğuna dair bilgi vermedi.

Offshore şirketin yetkililerinin İGA İstanbul Havalimanı çalışanlarından seçilmesi ise dikkat çekiyor.

Belgelere göre 29 Haziran 2015'te havaalanı planlama müdürü olan Atınç Tuncalı MEFA Cengiz Ltd. şirketine sekreter olarak atanıyor. İGA İstanbul Havalimanı'ndaki Baş Planlama Görevlisi olan İsmail H. Polat ise Trident Trust ve MEFA Cengiz Ltd. arasındaki iletişimi yürütüyor.

Cengiz, verdiği yanıtta, bu iki havalimanı çalışanının, kendisine ait offshore şirketteki görevleri dolayısıyla fazladan bir maaş almadıklarını söyledi.

İhalede Dünya Üçüncüsü

Cengiz Holding'in Limak, Kolin, Kalyon ve Mapa ile birlikte kurduğu ortak girişim grubu, 3 Mayıs 2013 tarihinde yapılan İstanbul Havalimanı ihalesini 22 milyar 152 milyon euro bedelle almıştı. Cengiz Holding, havalimanını 2043'e kadar işletme hakkına sahip firmalardan biri.

Dünya Bankası'nın raporuna göre dünyada en fazla kamu ihalesi alan üç şirketten biri olan Holding'in 2002-2020 yılları arasında aldığı ihalelerin toplam bedeli 42,1 milyar doları buluyor.

Cengiz Holding'in son dönemde aldığı ihaleler arasında İstanbul Havalimanı'nın yanı sıra Ankara Hızlı Tren Garı, Kuzey Marmara Otoyolu Avrupa ve Asya Kesimi, Rize-Artvin Havalimanı, Ordu-Giresun Havalimanı, Gebze-Halkalı Banliyö Hattı, Eti Bakır AŞ Murgul HES, Eti Alüminyum, Yusufeli ve İlisu Barajı da bulunuyor.

Boğaziçi, Akdeniz, Meram, Uludağ ve Çamlıbel elektrik dağıtım şirketlerinin de sahibi olan Holding'in 2011-2020 yılları arasında aldığı ve Kamu İhale Kurumu tarafından kamuoyuna açıklanan ihalelerin toplam bedeli 18 milyar lirayı geçiyor.

Londra'da Gayrimenkul Aldı

Pandora Papers'a göre Cengiz Ailesi, MEFA Cengiz Limited şirketi üzerinden, "düşük vergili" ev alıyor. Trident Trust'ın kayıtlarına göre 2011 yılında Londra'da Brompton Road'da alınan ev için 3 milyon 750 bin pound ödendi.

Mehmet Cengiz, verdiği yanıtta, bu rakamın içinde verginin de olduğunu vurgulasa da İngiltere'de ev almak offshore şirketler aracılığıyla oldukça avantajlı. Bu yolla yıllık ödenmesi gereken konut vergisi oranı düştüğü gibi veraset ve intikal gibi bazı vergilerden de muaf olunuyor. Cengiz ise satış sırasında devir işlemlerini kolaylaştırdığı için bu yolu tercih ettiğini iddia ediyor.

Satın alınan evi gerektiği zaman aile üyelerinin kullandığını söyleyen Cengiz, şirketin halen aktif olduğu, Uğur Cengiz'in de direktörlüğe devam ettiği bilgisini verdi.

Belgeler de şirketin Londra'daki evin alımı dışında işlemlerinin olduğunu gösteriyor. Kayıtlara göre Mayıs 2011 ile Temmuz 2012 arasında şirkete yaklaşık 4,4 milyon dolar para giriyor. Mayıs 2012'de Mehmet Cengiz'in kızı Dilek Cengiz'e sınırlı imza yetkisi verilirken şirket, Haziran 2012'de Standard Chartered Bank'tan 8 milyon dolarlık kredi almaya karar veriyor. 2015'te şirket hesabı Garanti Bank International N.V'ye aktarılıyor. Hesabın aktarılmasıyla ilgili talebi ileten İsmail H. Polat, gönderdiği mailde, MEFA Cengiz Limited'in Mehmet Cengiz ve Uğur Cengiz'e ait birkaç gayrimenkulü yönetmek için kurulduğunu belirtiyor.

Mayıs 2019'da Mehmet Cengiz'in 30 yıllık eşi ve altı çocuğunun annesi Fatma Cengiz, "şiddetli geçimsizlik ve zina" nedeniyle boşanma davası açmış, İstanbul Anadolu Aile Mahkemesi'ne verdiği dilekçede, Cengiz'in ilişki yaşadığı bir kadının üzerine Londra'da bir daire geçirdiğini iddia etmişti.

Offshore'a Müdavim

ICIJ tarafından 2016 yılında yayınlanan Panama Papers sızıntılarında da Mehmet Cengiz'in Panama merkezli hukuk şirketi Mossack Fonseca'nın (MossFon) müşterilerinden biri olduğu ortaya çıkmıştı. Niue ve Britanya Virjin Adaları'nda toplam altı tane offshore şirketi bulunan Cengiz'in, servetini aktardığı bu şirketler aracılığıyla alım-satım, piyasa araştırması, danışmanlık hizmeti ya da gümrük anlaşması yaptığı MossFon kayıtlarına yansımıştı.

TELEFERİĞE BİLE YOLCU GARANTİSİ!

Afyon'da Afyonkarahisar Kalesi'ne yapılacak olan teleferik için ihaleye çıkılacak. İhaleyi alacak olan firmaya yılda 140 bin yolcu garantisi verilecek. Üstelik projenin tarihi dokuya zarar verip vermeyeceği bilinmiyor.

Afyonkarahisar Belediyesi'nin ekim ayı meclis toplantısında, Afyonkarahisar Kalesi'ne yolcu garantili teleferik sistemi kurulması kararı alındı. Yılda 140 bin yolcu garantisi verilen proje için CHP'li ve İYİ Partili meclis üyeleri, "Teleferiğe karşı değiliz, yolcu garantisine karşıyız" diyerek ret oyu kullandı; ancak öneri oy çokluğuyla kabul edildi.

Yıllık 140 bin yolcu garantisi verilen teleferiği ayda 11 bin 666 kişinin, günde ise en az 388 kişinin kullanması gerekiyor. 226 metre yüksekliğinde ve 701 basamağı olan kaleye teleferik yapılmasının, tarihi dokuya zarar verip vermeyeceği de belirsizliğini koruyor.

Kaleye Ticari Tesis de Yapılacak

Meclis toplantısında, "Afyonkarahisar Kalesi Çevre Düzenleme Projesi" kapsamında bulunan teleferik alt istasyonu bölgesindeki günübirlik ve ticari tesislerin yapımı da kabul edildi. Hitit, Roma, Bizans ve Selçuklular döneminde savunma amaçlı kullanılan kalenin, proje kapsamında yapılacak olan ticari tesisler nedeniyle zarar görebileceği ifade ediliyor.

Afyonkarahisar Belediye Başkanı Mehmet Zeybek, teleferik projesiyle ilgili mecliste şunları söyledi: "Yaklaşık 4 firma ihaleye teklif verecek. Nefis bir proje. 25 yıl süre ile üst kullanım hakkı vereceğiz. İhaleye giren olmazsa belediye imkânlarıyla kendimiz yapacağız."

Öte yandan toplantıda teleferik hizmetinin ücretinin 20 ila 25 TL olacağı belirtildi.

'Afyonlunun Çetelere Ödeyecek Parası Yok'

CHP Afyon İl Başkanı Yalçın Görgöz ise şu ifadeleri kullandı: "CHP olarak Afyon'un tanıtımı için teleferiğin yapılmasını ancak yolcu garantili olmaması gerektiğini söylüyoruz. Yılda 140 bin yolcu garantisi verileceği söylendi. Belediye yetkililerine soruyorum: Yılda 140 bin yolcu garantisini neye göre belirlediniz? Kime danıştınız? Bu hedefler tutmazsa bu zararı halka nasıl anlatacaksınız?"

Proje zarar ederse zararın tamamını, projeye onay veren meclis üyelerinin ödemesini isteyen Görgöz, "Bu yolcu garantili teleferik hizmetinden vazgeçin. Siz teleferiği kurun, ama yolcu garantili ibaresini çıkarın. Afyonlunun sizin çetelerinize ödeyecek parası yok" dedi.

Zafer Havalimanı Skandalı Ortada

CHP İl Başkanı Görgöz, Zafer Havalimanı için verilen yolcu garantisi nedeniyle kamunun uğradığı zararı da hatırlattı. Söz konusu havalimanı Kütahya, Afyon ve Uşak illerine hizmet vermek üzere 2012 yılında Yap-İşlet-devret modeliyle hizmete açılmıştı. Havalimanını yapan IC İçtaş İnşaat şirketine garanti edilen yolcu sayısı hiç tutturulamadı. Örneğin havalimanını bu yılın ilk 8 ayında 5 bin 725 yolcu kullandı; ancak garanti edilen yolcu sayısı 878 bin 488. Bu nedenle devlet, şirkete 4 milyon 650 bin euro ödeme yapacak.

Şirkete geçen yıl verilen 1 milyon yolcu garantisi de tutmamış ve havalimanını yalnızca 16 bin 645 yolcu kullanmıştı. IC İçtaş İnşaat'a 6 milyon 738 bin euro garanti ödemesi yapılmıştı.

1915 ÇANAKKALE KÖPRÜSÜ'NE ÖDENECEK FAHİŞ GARANTİYLE EN AZ 2,5 KÖPRÜ YAPILABİLİR

1915 Çanakkale Köprüsü'nün geçiş ücreti 15 Avro artı KDV olarak açıklanırken; bu tutar mevcut güzergahtaki trafik yoğunluğu ikiye katlanarak 7 milyon araca çıksa bile her yıl yaklaşık 150 milyon Avro tutarında garanti ödemesi yapılması anlamına geliyor. Köprü'nün 2033 yılına kadar işletileceği dikkate alındığında bu hesaplama göre 11 yıl içinde ödenecek garanti tutarıyla yaklaşık 2,5 adet 1915 Çanakkale Köprüsü yapılabileceği ortaya çıkmaktadır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu; 1915 Çanakkale Köprüsü'nden geçiş ücretini 15 Avro artı KDV olarak açıklamıştır. Buna göre bugünkü kura göre yaklaşık 160 lirayı bulan köprü geçiş fiyatı; şu anki feribot tarifesinin neredeyse iki katını bulmaktadır. Bu durum; ekonomik dar boğaz yaşayan vatandaşlarımızın; neredeyse iki kat yüksek olan köprü geçişi yerine feribotu kullanmayı tercih edeceğini de göstermektedir. Ancak yap işlet devret modeli kapsamında verilen garanti nedeniyle Osmangazi ve Yavuz Sultan Selim köprülerinde olduğu gibi 1915 Çanakkale Köprüsü'nden de vatandaşlarımız geçse de geçmese de para ödemek zorunda kalacaktır.

Trafik İkiye Katlansa da Garantiyi Karşılıyor

1915 Çanakkale Köprüsü'ne günlük 45 bin araç geçiş garantisi verilmiştir. Bu da yıllık geçiş garantisinin 16 milyon 425 bin araç için verildiği anlamına gelmektedir. Bu güzergâhta feribot üzerinden yıllık 3,5 milyon aracın geçiş yaptığı ifade edilmektedir. Söz konusu güzergâhta olağan trafiğin (yıllık 3,5 milyon araç) iki katına çıktığı varsayılrsa (yıllık 7 milyon araç) bile verilen garanti nedeniyle kamuya getireceği yük yıllık 150 milyon Avroyu bulacaktır.

1915 Çanakkale Köprüsü'nün Maliyeti 4 Yılda Çıkıyor

Araç geçişinin iki kat artması durumunda bile güncel kurla 1,5 milyar liranın üzerinde bir tutarın vatandaşların vergileriyle oluşan bütçeden kesileceğini göstermektedir. Karayolları Genel Müdürlüğü 1915 Çanakkale Köprüsü'nün toplam maliyetinin 7 milyar 145 milyon lira olduğunu açıklamıştır. Buna göre araç trafiği iki katına çıksa bile yaklaşık 4 yılda köprü'nün maliyeti verilen garantiyle karşılanacaktır.

Garantiye Ödenecek Tutarla 2,5 Köprü Yapılabilir

2022'de açılması hedeflenen köprü'nün sözleşme süresi 2033 yılında biteceği dikkate alındığında araç trafiği iki katına çıksa bile 11 yıl içinde ödenecek garanti tutarıyla yaklaşık 2,5 adet 1915 Çanakkale Köprüsü yapılması mümkündür. Köprü'nün hizmete açılmasının ardından kamuya yük olmaması ve garanti edilen araç geçişini sağlaması için bu güzergâhta neredeyse 5 kat daha – yılda 3,5 milyon yerine 16,5 milyon aracın geçmesi gerekmektedir.

Diğer Köprülerin de Garantilerini Bozacak

Malkara-Çanakkale Otoyolu tamamlanarak Çanakkale Köprüsü hizmete girdiğinde, Gebze-İzmir Otoyolu'nun kuzey kısmı (Osmangazi Köprüsü dahil) ve zincirleme olarak Kuzey Marmara Otoyolu (Üçüncü köprü Dahil) garanti edilen araç sayısına ulaşma konusunda daha büyük sorunlarla karşılaşacaktır. Başka bir deyişle diğer köprülere verilen araç geçiş garantilerinin sağlanması da daha zor olacaktır. Çanakkale Otoyolu ve Köprüsü'nün Asya'dan Avrupa'ya geçiş açısından İzmir yönünden gelen araçlar için daha kısa ve asıl önemlisi çok daha ucuz olacağı kesindir. Marmara Denizinin etrafındaki trafiğin bütün boyutları ile değerlendirilmeksizin bu yolların planlandığı ve ölçüsüz garantilerin verildiği açıkça ortadadır.

DEVLET GÜVENLİĞİ DE YANDAŞA EMANET

AKP'ye özel güvenlik hizmeti veren, Binali Yıldırım'a İBB adaylığı sürecinde destek yemeği düzenleyen Binsat Holding'in ihale almadığı kamu kurumu yok. Holding, kamudan 10 yılda 671 milyon TL'lik ihale aldı.

AKP Genel Merkezi ile AKP İstanbul İl Başkanlığı'na özel güvenlik hizmeti veren ve AKP'yle büyüyen Binsat Holding'in onlarca kamu kurumundan milyonlarca liralık özel güvenlik ihalesi aldığı ortaya çıktı. Binsat Holding çatısı altındaki özel güvenlik şirketleri, AKP Genel Merkezi'nin yanı sıra İstanbul 3'üncü Havalimanı, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) ile bazı belediyeler, kamu hastaneleri, kayyum atanan şirketler ve üniversitelerin de özel güvenlik işini aldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Binsat Holding'e bağlı şirketler kamudan son 10 yılda aldığı ihalelerinin toplam tutarı ise 671 milyon 436 bin TL'yi geçiyor. Holding, son 10 yılda sadece Binsat Özel Güvenlik ile Yavuz Özel Güvenlik şirketleri ile kamudan 96 ayrı ihale aldı. Yine holding bünyesindeki Maya Sosyal Hizmetler ile Mina Sosyal Hizmetler şirketleriyle de kamudan 62 ayrı ihale aldı.

Yıldırım'a Destek Oldular

Binsat Şirketler Grubu'nun ortakları Arafat Bingöl ile kardeşi Cengiz Bingöl'ün ilişkileri de dikkat çekiyor. Binsat Şirketler Grubu'nun sahibi Bingöl kardeşler, geçen yerel seçimlerde AKP'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım'a 'destek' yemeği düzenledi.

AKP'li Binali Yıldırım da 17 Haziran 2019 tarihinde sosyal medya hesabından kendisi için düzenlenen yemeğinin fotoğraflarını paylaşarak "Yüzümüzü böyle güldüren Bingöllünün sevgisidir. Bingöllü hemşehrilerim iradelerine ve İstanbul'a böyle sahip çıktıkça evelallah bizim sırtımız yere gelmez" demişti.

Kıymetli Ağabeyleriymiş

Ayrıca, AKP'li eski bakanların, milletvekillerinin, valilerin ve eski Emniyet Genel Müdürü Celal Uzunkaya gibi çok sayıda ismin Binsat Şirketler Grubu'nu ziyaret ettiği de ortaya çıktı.

Şirketin ortağı Arafat Bingöl, sosyal medya hesabın yaptığı paylaşımında, eski Emniyet Genel Müdürü'nün ziyaretine ilişkin fotoğraflar da paylaşarak "Emniyet Genel Müdüremüz, kıymetli ağabeyim sayın Celal Uzunkaya'nın Binsat Holding şirket merkezimizi ziyareti bizleri ziyadesiyle mutlu etti" dedi.

Şirketin diğer ortağı Cengiz Bingöl ise sosyal medya hesabında yaptığı paylaşımında Emniyet Genel Müdürü Celal Uzunkaya'yı evinde misafir ettiğini belirterek "Aile dostumuz, abimiz, sayın Celal Uzunkaya'yı hanemizde misafir ettik" yazdı. Şirketi ziyaret edenler arasında, AKP'li Mehmet Metiner, eski İçişleri Bakanı AKP'li Abdulkadir Aksu ve Hakkari Valisi İdris Akbıyık gibi isimler de yer aldı.

Binsat Holding'in ağırladığı bürokrat ve siyasetçiler ise saymakla bitmeyecek kadar çok. Şirket ortaklarından Arafat Bingöl'ün sosyal medyada yaptığı paylaşımlara göre Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Başdanışmanı olan ve 15 Temmuz Darbe Girişimi'nde yaralanan eski Terörle Mücadele Daire Başkanı Turgut Aslan, valiler ve bürokratların da İstanbul'daki uğrak noktalarından biri Binsat Holding. Ayrıca, Bingöl kardeşler İsmail Kahraman da TBMM Başkanı olduğu dönemde Meclis'teki makam odasında ziyaret etmişti.

Kayyum Atanan Şirketler

Şirket, Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonu (TMSF) tarafından FETÖ ile ilişkili olduğu gerekçesiyle kayyum atanan şirketlere de özel güvenlik hizmeti veriyor. Binsat Holding'in TMSF kayyumluğundaki özel güvenlik hizmeti verdiği şirketler arasında, Koza İpek Holding Genel Müdürlüğü, Koza Holding'e bağlı Angel's Peninsula Hotel, Royal Garden Park Hotel, Mastra Madeni, Himmeddede Madeni, Kaymaz Madeni, Kayseri Granit Sahası, Eskişehir Karakaya Ocağı ve Koza ATP Gıda Yer Alıyor.

Şirket, TMSF yönetimindeki Kaynak Holding'e bağlı Fatih Okulları ile Kaynak Holding'in inşaat grubuna da özel güvenlik hizmeti veriyor.

Belediyeleri Korudular

Şirketin özel güvenlik işini aldığı çok sayıdaki kurum arasında AKP'li belediyeler de yer aldı. Şirket, AKP'li Beykoz Belediyesi, Bahçelievler Belediyesi, Fatih Belediyesi, Bingöl Belediyesi ile Bingöl Genç Belediyesi'ne de özel güvenlik hizmeti veriyor. Şirket, internet sitesinde yer alan bilgiye göre geçen yerel seçimlerde AKP'den CHP'ye geçen Esenyurt Belediyesi ile CHP'den İYİ Parti'ye geçen İzmir Tire Belediyesi'ne de güvenlik hizmeti verdi.

Üniversiteler de Var

Binsat Holding, üniversitelerin de özel güvenlik ihalesini aldı. Holdinge bağlı Yavuz Özel Güvenlik Şirketi, 2013 yılında Bursa Uludağ Üniversitesi'nden de 1 milyon 11 bin TL'lik ihale aldı. Şirket, Bingöl Üniversitesi, Muş Alpaslan Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi ile Esenyurt Üniversitesi'nden de özel güvenlik ihalesi aldı.

Ne Ararsan Var

Şirketin özel güvenlik işi aldığı kurumlar arasında Sağlık Bakanlığı, Halkbank Genel Müdürlüğü ve Şubeleri, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Atatürk Orman Çiftliği, Et ve Balık Kurumu ile Devlet Su İşleri gibi çok sayıda kamu kurumu yer alıyor.

EMEKÇİNİN SIRTINA BASARAK KÂR ETTİLER

Hak gasplarıyla gündeme gelen zincir marketler pandemide kârlarını katladı. BİM yüzde 25,6, ŞOK ise yüzde 71,6 oranında kârını artırdı. Mağaza Market-Sen'den Aras, "Az personele çok iş yaptırarak kâr ettiler" dedi.

Uluslararası raporlara göre dünyanın en hızlı büyüyen şirketleri arasında yer alan, siyasi partilerin "3 harfliler" olarak adlandırdığı marketlerden olan BİM, pandemi döneminde kârını yüzde 25,6, ŞOK ise yüzde 71,6 oranında artırdı. Dünyaca tanınmış büyük zincir marketlerde de yıllık kâr oranları yüzde 25 civarında bulunuyor.

Artan enflasyon karşısında AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, fiyatlardaki artışın sorumlusu olarak hedef gösterdiği zincir marketlere yönelik fiyat denetimleri yapılmaya devam ediyor. Siyasi partilerin "3 harfliler" olarak adlandırdığı, üreticiyi ve küçük esnafı zarara uğrattığını ileri sürdüğü 3 marketten olan BİM ve ŞOK'un pandemi dönemindeki kârı ortaya çıktı.

BİM'in 2021 yılı ikinci çeyrek raporuna göre market geçen yılın aynı dönemine oranla net kârını yüzde 25,6 oranında arttırdı. 2020 yılının ilk 6 ayında 1 milyar 128 milyon lira olan net kârı, 2021 yılının ilk 6 ayında 1 milyar 416 milyon liraya çıktı. BİM'in 2020 yılı net kârı 2 milyar 607 milyon lira oldu.

ŞOK'un 2021 yılı için çeyrek raporunda da 2020 yılının ikinci çeyreğine oranla net kârını yüzde 71,6 oranında arttırdığı görüldü. 2020 yılı ilk 6 ayında 81 milyon lira olan net kâr, 2021 yılı ilk 6 ayında 139 milyon liraya çıktı. Rapora göre ŞOK'un 2020 yılı net kârı ise 388 milyon lira oldu. Öte yandan A101'in sitesinde faaliyet raporu yer almaması da dikkat çekti.

Kârın Nedeni Hak Gaspı

BİM ve ŞOK market zincirlerinde çalışan işçilerin karşı karşıya kaldığı hak gasplarıyla beraber firmaların kâr elde ettiğini belirten Mağaza Market-Sen Örgütlenme Koordinasyonu üyesi Doğan Can Aras "Bir personele birden fazla iş yaptırarak kârlarına kâr kattılar" dedi.

ŞOK ve BİM firmasının ülke genelinde binlerce şubesi olduğuna dikkat çeken Aras, "Bu işletmeler artık her mahallede bakkal gibi yer almaya başladı. Bu şubeler açılıyor ancak buralara işçi bulunamıyor, bulunsa da istihdamları İŞKUR üzerinden oluyor ya da yarı zamanlı çalışanlar alınıyor. Böylelikle buradan bir şekilde maliyet kısmış oluyorlar" dedi. Son kullanma tarihi geçmiş ürünleri işçilere sattırmaya çalıştıklarını hatırlatan Aras "Sattıramazlarsa işçilere aldirmaya çalışıyorlar. Bu yaşanan durum işçinin mağdur olmasını ve halkın sağlığının da tehdit altında olduğunu göstermektedir. Ancak cirolar yüksek olduğu için bu hiçbir şekilde göz önünde bulundurulmuyor" diye konuştu.

Marketlerde yapılan envanter sayımlarında çıkan açıkların işçilere ödetildiğine dikkat çeken Aras "Açıkların bedelinin işçilere ödenmesi cirolarına ve kârlarına artı kattıkları bir durumdur. Zincir market patronları salgının getirdiği kapanma veya açılma dönemlerinde bu tür yöntemlerle bütün zararlarını aşağıya çektiler" ifadelerini kullandı. Elde edilen kârların nedenlerinden birinin de işçilerin çalışma yasalarında var olan haklarını kullanamaması olduğuna dikkat çeken Aras şunları söyledi: "İşçilerin yasalarda 1,5 saatlik mola hakkı vardır ancak arkadaşlarımız bunu bile kullanamadı. Aynı zamanda fazla mesaiye kalan işçiler fazla mesai ücretlerini de kolay kolay talep edemiyorlar. Bunların bütünü düşünümüzde A101, ŞOK ve BİM gibi marketlerde yer alan belli yöntemler. Bunların bir sonucu kâr ederek bu zincir marketler kendi yaşamlarını sürdürüyorlar."

ENSAR'A 'DÖRT DÖRTLÜK' İHALE

Ensar Vakfı'na sağlanan ayrıcalıklar, vakfa bağlı iktisadi işletmenin ihalelerine yönelik dokümanlarla ortaya konuldu. Vakıf, 31 Mart seçimlerinin öncesindeki üç yılda aldığı dört belediye ihalesiyle 4 milyon TL kazandı.

Ensar Vakfı'na bağlı Ensar Vakfı İktisadi İşletmesi'nin 2014-2019 yılları arasında aldığı kamu ihalelerinin listesi, iktidara yakınlığıyla bilinen vakfa sağlanan ayrıcalıkları ortaya koydu. Vakıf, 31 Mart 2019'daki yerel seçimlerin öncesindeki İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden (İBB) üç yılda aldığı toplam dört ihale ile kasasına 4 milyon 16 bin TL koydu.

Vakfın, Ensar Vakfı İktisadi İşletmesi adı altında aldığı ilk ihale kayıtlara, "Sinema ve Din Sempozyumu Etkinliği Hizmet Alım İşi" olarak geçti. 16 Nisan 2015 tarihinde sözleşmesi imzalanan ihale kapsamında vakfa İBB bütçesinden 535 bin 835 TL aktarıldı.

Vakıf, Kasım 2017'de ise İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Ticaret A.Ş'nin, "Yüksek Din Öğretimi Kongresi Hizmet Alım İşi" ihalesini aldı. Üç günlük organizasyonu düzenlemesi için vakfa, 585 bin 400 TL verildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Ticaret Anonim Şirketi'nin, "2017 Yılı Muhtelif Kültürel Organizasyonlar 6. Türkiye Değer Ödülleri Etkinliği" kapsamında gerçekleştirilen organizasyonu da Ensar Vakfı düzenledi. Organizasyonun hizmet alım ihalesi kapsamında 5 Eylül 2017'de imzalanan iş sözleşmesine göre vakıf, 690 bin 260 TL kazandı.

Vakfın aldığı en maliyetli kamu ihalesinin tarihi ise 17 Eylül 2018 olarak kayıtlara geçti. Ensar Vakfı İktisadi İşletmesi ile anlaşılan İBB'nin, "Geometrik Desenler, Değer Ödülleri ve Manevi Danışmanlık Etkinlikleri" ihalesinin sözleşme bedelinin 2 milyon 205 bin TL olduğu bildirildi.

Seçimden Sonra Kesildi

Ensar Vakfı'nın ticari işletmesine verilen işlerin tamamının, "istisna" yoluyla karşılanması dikkat çekti. 31 Mart 2019'daki yerel seçimlerin ardından İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Ticaret A.Ş.'den hiç ihale almayan vakfın 2015, 2017 ve 2018 yıllarında aldığı dört ihalenin toplam bedeli, 4 milyon 16 bin TL olarak kaydedildi.

İHALEYİ PAZARLIKLA İSTEDİĞİNE VERMİŞ

Dev ihaleleri yöneten Ulaştırma Bakanlığı'nın, aynı işe bin 111 kat fazla ödeme yaptığı, 19 milyar TL'lik ihaleyi pazarlıkla istediğine verdiği tespit edildi.

Havalimanları, köprüler ve otoyolları için milyarlarca liralık ihalelere imza atan Ulaştırma Bakanlığı'nın, iktidara yakın sermaye çevrelerine kamu kaynaklarını fütursuzca aktardığı Sayıştay denetimlerinde bir kez daha ortaya çıktı.

Sayıştay'ın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nda yaptığı denetimler sonucu hazırladığı rapor, AKP iktidarları döneminde sermaye çevrelerine rant aktarmanın en etkin ve kestirme yolunun ulaştırma ihaleleri olduğunu gösteren yeni tespitler içeriyor. Raporunda yer alan tespitlerden bazıları özetle şöyle:

Aynı İşe Yüksek Fiyat

Sabiha Gökçen Havalimanı kent içi raylı sistem hattı yapımı işinde, proje değişiklikleri nedeniyle yaptırılmasına ihtiyaç duyulan ilave işlerin, iş kapsamında herhangi bir iş artışına gidilmeksizin pazarlık usulüyle aynı yükleniciye ilk sözleşme fiyatlarına göre daha yüksek fiyatlardan ihale edilerek yaptırıldı.

Sözleşme bedeli 169 milyon 500 bin 810 Euro olan iş kapsamında 379 milyon 910 bin TL bedelli ayrı bir sözleşme imzalandı. Tünel inşaatı iş grubu içerisinde yer alan ve sözleşme bedelinin yüzde 52'sini oluşturan "NATM Tünel Kazısı" ve "Umbrella Arch Yapılması" işlerine, bin 111 kata varan daha yüksek fiyatlardan ödemeler yapıldığı tespit edildi.

Raporunda, ilave imalatların toplam sözleşme bedeli kapsamında tamamlanabileceği belirtilerek, "Buna rağmen, idarece söz konusu ilave işler için ayrı bir ihale yapılması tercih edilmiştir" denildi.

Mükerrer Ödeme

Sabiha Gökçen Metrosu yaya bağlantı tünelleri ve kuyruk tüneli inşaatı ihalesi kapsamında bulunan jeoteknik ölçümler ve değerlendirmeler için ayrıca bir ödeme yapılmayacağı sözleşmede yer almasına karşın 2 milyon 984 bin TL ek ödeme yapıldı. Bayburt Gümüşhane Havalimanı'nın "Altyapı ve Müteferrik İşler İnşaatı" ihalesini alan şirket, işin tamamını alt yükleniciye yaptırdı. 174 milyon 748 bin TL'ye ihale edilen işin sözleşmesi 27 Şubat 2018 tarihinde imzalandı. Yüklenici firma 3 Mart 2018'te alt yüklenici çalıştırmak istediğini iletti ve bakanlık buna onay verdi.

İhaleler Pazarlıkla

Gerekli şartlar oluşmadığı halde pazarlık usulüyle 19 milyar TL'lik ihale yapıldı. Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesindeki istisnalardan yararlanılarak ihale edilen bu işler ve sözleşme bedelleri şöyle:

10 milyar 310 bin TL: Bakanlık hizmet binalarının bakım, onarım ve inşaat işleri

6 milyar 749 bin TL: Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep Demiryolu Hattı

203 milyon 936 bin TL: Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep Demiryolu Hattı kontrollük, danışmanlık ve mühendislik hizmetleri

9 milyar 449 milyon TL: Bandırma-Bursa-Yenişehir Osmaneli Demiryolu Hattı inşaatı ile elektromekanik sistemlerin temini

376 milyon 493 bin TL: Kayseri-Anafartalar-YHT Tramvay Hattı inşaatı ve elektromekanik sistemleri ile araç temin, montaj ve işletmeye alma,

16 milyon 499 bin TL: Kayseri-Anafartalar-YHT Tramvay Hattı inşaatı ve elektromekanik sistemleri ile araç temin, montaj ve işletmeye alma işleri müşavirlik hizmetleri

1 milyar 545 milyon TL: İstanbul Yeni Havalimanı Metrosu aracı Temini ve işletmeye alma işi

13 milyon 450 bin TL: Kapalı otopark ve halı saha düzenleme inşaatı

1 milyar 370 milyon TL: Rize İyidere Lojistik Limanı inşaatı

KAMU İHALELERİNDE 'RÖNESANS' DÖNEMİ

Kamu projelerinden elde ettiği kârın bir kısmını vergi cennetlerine aktardığı iddia edilen Rönesans, dört yılda 3 milyar TL'lik kamu ihalesi aldı. Rönesans Holding yalnızca BOTAŞ ile 2,5 milyar TL'lik sözleşmeye imza attı.

Vergi cennetlerine para aktardığı ve 105 milyon dolar bağışta bulunduğu iddia edilen Rönesans Holding, 2017-2020 yıllarını da kapsayan dört yıllık dönemde toplam 3 milyar TL'lik kamu ihalesi aldı. AKP iktidarları döneminde sermayesini katlayan ve enerjiden inşaatla, ulaşımdan turizme kadar hemen her alanda faaliyet gösteren şirket yalnızca Kuzey Marmara Doğalgaz Depolama Tesisi'nin yapımı için 2,5 milyar TL'lik sözleşmeye imza attı.

AKP iktidarları döneminde aldığı kamu ihaleleri ile adından sıkça söz ettiren Rönesans Holding'e sağlanan ayrıcalıklar, ihale dokümanları ile bir kez daha gözler önüne serildi. Holding, bağlı şirketleri aracılığı 2017-2020 yıllarını kapsayan dört yıllık dönemde milyarlarca liralık kamu ihalesini üstlendi.

Milyarlarca Liralık İhale

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ni yapan Rönesans Holding'in ihalesini üstlendiği büyük kamu projelerinin maliyetleri dudak uçuklattı. Yalnızca Rönesans Endüstri Tesisleri İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin aldığı BOTAŞ ihalesinin maliyeti 2 milyar 589 milyon TL olarak kayıtlara geçti. BOTAŞ ile şirket arasında, "Doğalgaz Depolama Tevsi Projesi Yapım" ihalesi kapsamında 2,5 milyar TL'lik sözleşme 16 Ocak 2018 tarihinde imzalandı. Şirketin 30 Aralık 2016 tarihinde BOTAŞ'la imzaladığı, "LNG Terminali Send-Out Kapasitesinin Artırılması" ihalesinin sözleşme bedeli ise 131 milyon 970 TL oldu. Rönesans'ın, en fazla kamu ihalesini aldığı alanın ise enerji alanı olduğu öğrenildi. Rönesans Elektrik Enerji Toptan Satış Anonim Şirketi'nin üstlendiği 52 kamu ihalesinin toplam bedeli, 121 milyon 722 bin TL olarak kaydedildi. Şirket, cezaevlerinden üniversitelere, bakanlıklardan hastanelere kadar birçok kamu kurumunun elektrik ihalelerini üstlendi. Rönesans Elektrik'in enerji ihalelerini kazandığı bazı kamu idareleri ve ihalelerin maliyetleri şöyle sıralandı:

- BOTAŞ, 11 milyon TL.
- Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, 11 milyon TL.
- Çukurova Üni. Rektörlüğü, 15,5 milyon TL.
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, 5,6 milyon TL.
- Bozok Üni. Rektörlüğü, 4,4 milyon TL.
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2,6 milyon TL.
- Milli Eğitim Bakanlığı, 5,7 milyon TL.

PANDORA'DAN RÖNESANS ÇIKTI

AKP hükümetinden aldığı sayısız ihale ile gündeme gelen Rönesans Holding'in, bir yandan kamunun parasıyla Saray'ı inşa ederken diğer yandan vergi cennetine 210 milyon dolar aktardığı ortaya çıktı.

Rönesans Holding son yıllarda iktidardan aldığı adrese teslim ihalelerle adından sıkça söz ettiriyor. Kamu ihale Kanunu kapsamı dışında tutulan ve devlet bütçesinde kara bir delik olduğu yönünde eleştirilen Şehir Hastaneleri'nin beşinin yapımını da Rönesans üstlendi. Şeffaflıktan uzak gerçekleştirilen pazarlık usulü ihalelerde adres yine Rönesans Holding oldu. Toplam değeri milyarlarca lirayı bulan çok sayıda proje, yap-işlet-devret modeliyle holdinge verildi.

Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu'nun (ICIJ) elde ettiği ve tüm dünyadan medya kuruluşlarıyla birlikte Türkiye'den sadece Deutsche Welle'nin incelediği Pandora Papers belgeleri, Rönesans Holding ile ilgili çarpıcı gerçekleri ortaya çıkardı. Bu belgelere göre, son beş yılda yaklaşık 16 milyar liralık 10 ihale alan Rönesans

Holding, yurttaşların vergileriyle ödenen kamu projelerinden elde ettiği kârların bir kısmını vergiden kaçınmak için Britanya Virjin Adaları'na aktarıyor.

Halkın Cebinden Çıkıyor

Belgelerde Rönesans Holding'in kurucusu, Erman Ilıcak'ın annesi Ayşe Ilıcak'ın da ismi geçiyor. Ayşe Ilıcak'ın, Alcogal firması aracılığıyla Dolmine International Ltd. ve Covar Trading Ltd. adlı iki şirket kurduğu görülüyor. İki şirket de Rönesans Holding'in üstlendiği ve halkın ödediği vergilerle yapılan Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın inşaatı devam ederken 17 Mart 2014'te kuriliyor. İkisinin de İsviçre'de faaliyet göstereceği belirtiliyor. Şirketlerin sermaye kaynağı da Rönesans Holding'in çalışma alanları olan "inşaat, gayrimenkul ve enerji üretimi sektörlerinde faaliyet gösteren aile şirketi" olarak kayıtlara geçiyor.

105 Milyon Dolar 'Bağış'

Covar Trading Ltd.'nin hesaplarını yöneten İsviçreli Kendris Ltd. firmasının mali raporlarına göre, Covar Trading Ltd.'nin hesaplarına 2015 yılında 105, 5 milyon ABD doları girdiği görülüyor. Aynı yıl 105,4 milyon doların "bağış" adı altında şirket hesabından çıktığı görülüyor. Bu bağışın nereye gittiği ise bilinmiyor.

Erman Ilıcak'ın annesi Ayşe Ilıcak'ın bir diğer firması Dolmine International Ltd.'nin mali raporunda ise yine 2015 yılında 105,2 milyon doların şirketin İsviçre'deki Banque Pictet & Cie hesabına yattığı anlaşılıyor. Raporda sadece 2015 yılı için nakit benzeri varlıkların faiz geliri olarak firmaya 491,6 milyon ABD dolarının girdiği gözlemleniyor.

Her iki firmanın da 2016 ve 2017 yıllarında başka herhangi bir ekonomik aktivitesi yok.

Bu durumda Ayşe Ilıcak'ın sadece bir yılda vergi cennetlerine aktardığı paranın 210,7 milyon ABD doları olduğu anlaşılıyor.

Ilıcak'ın vergi cennetlerine aktardığı bu tutarın yüzde 40'lık gelir vergisi ödenmiş olsa, hazinenin kasasına yaklaşık 750 milyon TL girecekti. Bu para ile 25 adet 40 derslikli ilkökul veya 8 adet 150 yataklı hastane ya da 15 bin öğrenciyeye yurt yapılabilir veya 115 bin öğretmene bir aylık maaş ödenebilirdi. Annesi varlığını vergi cennetlerine taşıırken, Rönesans Holding'in sahibi Erman Ilıcak ise deklare ettiği şahsi servetini 2015'ten bu yana ikiye katlayıp 2,1 milyar dolardan 4,4 milyar dolara yükseltti.

Rusya'da da Skandal

Holdingin adı Rusya'da da vergi skandalıyla çalkalanıyor. Rönesans Holding'in Rusya'daki yöneticisi Alexander Tarasyuk en son geçen yıl yaklaşık 10 milyon dolarlık vergi kaçırmakla suçlandı; fakat 11 milyon dolar ceza ödemesi sonucu dosya kapandı. Kamu denetiminden sorumlu "Rus Araştırma Komitesi" 2017'de de Tarasyuk'un, şirketin yaklaşık 1,3 milyar dolarını ülke dışına usulsüz yöntemlerle kaçırdığını, firmanın günü birlik şirketler kurarak yalan beyanlarda bulunduğunu rapor etmişti. Açılan soruşturma sonunda Rus otoriteleri, 2019 yılında holdingi rekor bir ceza ile 83,7 milyon dolar ödemeye mahkûm etmişti.

Rönesans Holding bir yandan iktidardan aldığı ihalelerle Türkiye'nin dört bir yanında inşaat projelerine devam edip diğer yandan yüz milyonlarca doları vergi cennetlerine aktarırken şantiyelerinde çalışan işçilerin koşulları da tartışma konusu. İşçilerin iş güvenliğinden yoksun çalıştığı, koronavirüse yakalandığı ve haklarını alamadığı birçok kez kamuoyunun gündemine gelmişti.

GAZETELERİN İLAN HAKKINA DARBE

Vergi Kanunu'nda değişiklik yaparak yurttaşla zam hazırlığında olan iktidar, gazetelerin ilan hakkına göz dikti. Teklif yasalaşsa 36 bin TL'ye kadar olan tebligatlar, gazeteler yerine internet ortamında yayımlanacak.

AKP'li milletvekillerinin imzasıyla TBMM Başkanlığı'na sunulan 64 maddelik Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki görüşmeleri bugün başlıyor. Cumhurbaşkanı'na yeni zamlar için yetki veren teklifte, gazetelerin ilan haklarında da kısıtlamaya gidiliyor.

Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nde gazetelerde ilan yoluyla duyurulan tebligatlarda değişiklik öngörülüyor. Teklifin yasalaşması durumunda, ilan yoluyla yapılan tebligatlarda alacağın tutarına bağlı olarak yerel veya ülke genelinde yayın yapan gazetelerde ilan yayımlanması uygulaması son buluyor. Bu uygulama yerine Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın karar vermesi durumunda 36 bin TL'ye kadar tüm ilanlar, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesinde yayımlanacak. 36 bin TL'lik tutar, her yıl yeniden güncellenecek ve gazetelerin reklam paylarındaki kısıtlama artacak.

AKP'nin özellikle muhalif gazetelere dönük uyguladığı ilan cezalarının ardından çok sayıda gazete maddi olarak zor süreçten geçti. Özellikle BirGün, Evrensel, Cumhuriyet ve Sözcü gazetelerine dönük ilan cezaları kapsamında milyonlarca TL'lik gelir, bu gazetelerin değil yandaş gazetelerin kasasına girdi. Bu değişikliklerle ceza almasa bile gazeteler önemli bir gelir kaleminden mahrum kalacak.

Vergi İstisnası

Vergi torbasıyla AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'a otomobillerden alınan özel tüketim vergisi ile sigaradan alınan asgari maktu vergisini üç katı artırma yetkisi de veren iktidar, Varlık Yönetim Şirketleri'ni ise vergiden muaf hale getiriyor. Bankacılık Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle bankalara borçlu vatandaşların bu borçlarını satın alan ve kimi zaman yasa dışı bir şekilde iletişime geçerek hak ihlaline sebep olan varlık yönetim şirketleri, kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince uygulanan damga vergisi, harç, KKDF ve Rekabet Kurumu payı istisnasına ömür boyu sahip olacak. Bu düzenleme ile her yıl varlık yönetim şirketlerinden devlete gitmesi gereken milyonlarca liralık tutar, şirketlerde kalacak.

Usulsüzlüğe İndirim

Vergilendirme işlemlerine dönük hatalı uygulamaları bulunanlara verilen usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında da indirim öngörülüyor. Vergilendirme işlemi sırasında en az 5 bin TL'lik usulsüzlük yapanlar, hem daha sonra belirlenecek tutarlarda indirim alacak hem de uzlaşmaya giderek bu tutarın tamamını ödemekten muaf olabilecek. Usulsüzlük tutarı 5 bin TL'den az olanlar ise yalnızca daha sonra belirlenecek indirim tutarından yararlanacak.

SAYIŞTAY RAPORUNDA MADDE MADDE ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ...

1.) Maden Sahalarında Etkin Denetim Yapılmıyor, İzinsiz Yapılaşmaya yönelik herhangi bir işlem yapılmıyor.

Maden izin sahalarından örnekleme yöntemi ile seçilen 649 maden izin sahasının 152'sinde izinsiz yapılar ve izin amacı dışında kullanımlar tespit edilmiş olup; Kurum tarafından maden izin sahalarının kontrollerine yönelik etkin bir denetimin yürütülemediği tespit edilmiştir.

152 maden izin sahasından 46'sında "idare izni olmayan yapılar" olduğu; 30'unda "izin amacı dışında kullanımlar" olduğu ve 76'sında ise "hem idare izni olmayan yapı" hem de "izin amacı dışında kullanımlar" olduğu tespit edilmiştir.

2.) Maden Sahalarındaki Rehabilitasyon Tam ve Zamanında Yapılmıyor

Orman Genel Müdürlüğü faaliyet alanında yer alan 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16'ncı maddesine göre izin verilen maden sahalarında yapılan denetimlerde, maden işletme sahalarının büyük bir çoğunluğunda rehabilite çalışmalarının yapılmadığı, bu sahaların verilen izinler doğrultusunda belli bir plan ve proje çerçevesinde işletilmesi ve çalıştırılması gerekirken, sahalarda düzensiz çalışmaların yapıldığı tespit edilmiştir.

3.) Orman Sayılan Alanlarda Yapılan Madencilik Faaliyetleri Dolayısıyla Alınan Çevre ile Uyum Bedelinin Orman Genel Müdürlüğü Tarafından Talep Edilmemesi

Orman sayılan alanlardaki madencilik faaliyetleri nedeniyle yapılması gereken rehabilite çalışmalarının incelenmesinde, çevre ile uyum bedeli (teminatı) adı altında alınan ve Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü hesabına yatırılan bedellerin Orman Genel Müdürlüğü tarafından talep edilmediği tespit edilmiştir.

4.) Yerel Üretimi Teşvik Ederek, Orman Köylülerini Girişimciliğe Özendirecek Düzenlemeler Yapılmalıdır.

ORKÖY Desteklemelerine ilişkin İkincil Düzenlemelerde Kooperatif Kredilerini Teşvik Edici Hükümlerin Bulunmaması ve İzleme ve Değerlendirmenin Eksik Olması bulgusu altında "Kooperatifler kırsal kent arasında, dolayısıyla üretici ile tüketici arasında bütünleşmenin sağlanmasında ve gıda güvenilirliği ve güvencesinde önemli bir role sahiptir. Orman köylülerinin yardım niteliğindeki ödemelerle ihtiyaçlarının karşılanmasının ötesinde, yerel üretimi teşvik ederek, orman köylülerini girişimciliğe özendirecek düzenlemeler olmalıdır " önerisinde bulunulmuştur.

5.) Yanan Alanların Coğrafi Bilgi Sisteminde Sağlıklı İzlenememesi

Toplam ormanlık alanın %60'ını birinci ve ikinci derece yangına hassas alanlar oluşturmasına karşılık, yangın eylem planlarının her yerleşim yeri için hazırlanmadığı ve yanan alanlar ile bu alanlarda yapılan çalışmaların tamamının coğrafi bilgi sistemi kapsamında izlenmediği görülmüştür.

6.) Ulusal Orman Envanterinin Geliştirilmesi İhtiyacının Bulunması

Türkiye'de ormanların mevcut durumunun ortaya konması, zaman içerisinde meydana gelen değişimlerin izlenebilmesi ve orman kaynakları hakkında sağlıklı bilgilerin elde edilmesinde en etkin yöntem olan Ulusal Orman Envanterinin (UOE) mevcut olmadığı görülmüştür.

Türkiye'deki toplam ormanlık alanın yüzde 60'ını birinci ve ikinci derece yangına hassas alanlar oluşturmalarına karşılık, yangın eylem planlarının her yerleşim yeri için hazırlanmadığı ve yanan alanlar ile bu alanlarda yapılan çalışmaların tamamının coğrafi bilgi sistemi kapsamında izlenmediği belirtilmiştir.

OGM tarafından orman ekosistem hizmetlerinin belirlenerek, haritalandırılması ve orman amenajman planlarına entegrasyonunun sağlanması gerekmektedir. Böylelikle, orman alanlarından çayır, mera, otlak alanları, yerleşim yerleri, sulak alanlar, tarım alanları ve diğer alanlara dönüşen sahaların tespit edilmesi mümkün olacaktır. Ayrıca, orman yangınlarının yanı sıra, taşkın, su baskını, çığ, heyelan, gibi doğal afetlerle ilgili izleme de yapılacaktır.

SAYIŞTAY RAPORUNA YANSIYANLARLA ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI...

1.) Bakanlık Firmaların Eksik Beyanlarını Kontrol Etmiyor

Yatırımcı firmaların ÇED sürecinde proje bedellerini düşük göstererek daha az para cezası ödeme yoluna gittiklerini, Bakanlığın ise firmaların eksik beyanlarını kontrol etmediği tespit edilmiştir.

2.) Firmalara Gerekenden Az Ceza Hesaplanıyor

Birçok işletme tarafından proje bedellerinin olması gerekenden düşük beyan edildiği ve İdare tarafından proje bedellerinin kontrolüne ilişkin bir mekanizma işletilmemektedir. Bu nedenle, ÇED sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan inşaata başlayan ya da faaliyete geçen işletmelere ceza verilirken, ceza tutarları proje bedellerinin yüzde ikisi üzerinden hesaplandığından, olması gerekenden daha az ceza hesaplanmaktadır.

3.) Sistemde ÇED Kararlarına İlişkin Veri Alınmıyor

Çevrimiçi ÇED Yönetim Sisteminde (e-ÇED) , başvuru yapılan alana veya çevresine ilişkin veri paylaşılmaktadır. Bu durum, başvuru yapılan alanda daha önceden ÇED kararı verilmişse entegre bir değerlendirme yapılamamasına sebebiyet vermektedir.

4.) İşletmeler Yatırımı Parçalara Bölerek ÇED'den Kaçıyor

Yapılan incelemede, yatırımcı kişi ya da kuruluşların, ÇED raporu hazırlamamak, 'ÇED gerekli değil' kararı alabilmek ya da kapsam dışı kalabilmek amacıyla, kapasitelerini ya da ÇED sahalarını olduğundan farklı göstermeye çalıştıkları, yapacakları yatırımı parça parça işletecek farklı isimlerdeki şirketler üzerinden ya da bitişik ve işletmecisi aynı olan ruhsat sahalarından ayrı ayrı sundukları tespit edilmiştir.

Söz konusu uygulamanın, özellikle madencilik, balıkçılık ya da güneş enerjisi alanlarında faaliyet gösteren işletmeler tarafından gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

DİYANET'İN GÖZÜ PARADA

Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş, her zaman engellilerin yanında olduğunu iddia ederken kurumun görme engelliler için bastırıldığı Kuran, 770 TL'den satışa çıktı.

Dev bütçesi ve beş yıldızlı otellerdeki toplantıları da içeren yüksek maliyetli harcamalarıyla tepki çeken Diyanet İşleri Başkanlığı, tartışılacak bir uygulamaya daha imza attı. Diyanet, görme engellilerin okuyabilmesi amacıyla Kuran bastırdı. İlk baskısı 2012 yılında yaptırılan Kuran'ın 2021 itibarıyla yüksek maliyeti dikkat çekti. Kamuoyunda, "Körler alfabesi" olarak da bilinen Braille alfabesi ile hazırlanan Kuran'ı Kerim, 770 TL'den satışa sunuldu. Yüksek maliyeti ile dikkat çeken kitabın yüzde 45 indirimde olduğu, asıl satış fiyatının bin 400 TL olduğu bildirildi.

İndirimli 770 Lira

Kuran'ın toplam altı ciltten oluştuğu belirtildi. Her kitapta 100 yaprak bulunan kitabın Bristol kağıda basıldığı ifade edildi. Kitabı, 770 TL karşılığında Diyanet İşleri Başkanlığı'nın internet sitesinden alan görme engelli yurttaşların, "Hard Cover ve Kutu"yu da fiyata dahil alabileceği kaydedildi.

Bağış Geliri 1 Milyar TL

Diyanet'in 'kara kutusu' olarak nitelendirilen Türkiye Diyanet Vakfı'nın (TDV) gelir ve giderleri belli oldu. Vakıf, 1 milyar TL'si bağış ve yardımlardan olmak üzere 2020 yılında toplam 1 milyar 275 milyon TL gelir elde etti. Vakfın 2020 yılındaki geliri, 2014 yılına oranla yüzde 118 arttı.

Braille Alfabeti Nedir?

Braille alfabeti veya Körler alfabeti; 1821 yılında Louis Braille tarafından geliştirilmiş görme engelli insanların okuyup yazması için kullanılan bir alfabe yöntemidir. İki kolon taşıyan dikdörtgen düzen üzerine dizilmiş altı kabartılmış noktadan oluşur. Her iki kolonda üçer nokta bulunur.

SAYIŞTAY RAPORU İLE MEB'DEKİ KARANLIK

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2020 Sayıştay Raporu'nda dikkat çeken tespitler şöyle:

➤ İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Kadrolarına Mevzuatta Öngörülen Şartları Sağlamayan Kişilerin Atanması

İlçe milli eğitim müdürlüğü kadrolarına mevzuatta öngörülen atanma şartlarını taşımayan kişilerin asaleten atandığı görülmüştür. 2020 yılı içerisinde **49 personelin asaleten atanabilme için en az iki yıl şube müdürü olarak görev yapmış olma şartını taşımadıkları halde ilçe milli eğitim müdürlüğü kadrolarına atandıkları tespit edilmiştir.**

➤ Revize Edilen "Eğitimde Fatih Projesi İşbirliği Protokolü"nde Yer Alan Altyapı Yatırım Bedellerinin İlave Maliyet Getirmesi

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ile Türk Telekom A. Ş. arasında imzalanan "Eğitimde Fatih Projesi İşbirliği Protokolü"nü değiştirilmesi amacıyla imzalanan revize protokol ile daha önce **tarife ücretleri içerisinde yer alan bazı hizmetlerin ücretlendirilmesi sonucu bütçeye ilave maliyet getirildiği görülmüştür.**

Gelinen noktada, 2015 yılında imzalanan ilk Protokol'e göre MEB'e bağlı bütün okulların erişimleri, altyapı bedelleri ile birlikte kapsam içerisindeyken, 2017 yılı değişikliğinde bu kapsam daraltılarak belirli bir sayıya sınırlandırılmış, 2019 yılı içerisinde yapılan değişiklikle birlikte ise yeni yapılacak okulların erişiminin ancak fiber ya da bakır bağlantı altyapıları için ödenecek bir bedel sonrası yapılabilmesine ilişkin bir düzenleme yapılmıştır.

➤ Okullara Ait İnternet Erişimine İlişkin Merkezi Veri Tabanı Bulunmamasının İhale Hazırlık Süreçlerini Olumsuz Etkilemesi

Okulların hangi yöntemle internete erişim sağladığına ve okullarda bulunan **altyapıya ilişkin bir veri tabanı bulunmamasının ihale ve işlerin yapım süreçlerini olumsuz etkilediği görülmüştür.** Sonuç olarak, okullara geniş bant internet erişimine ilişkin planlamaların ve ihale sürecinin daha sağlıklı yürütülebilmesi için okullara ait güncel veri sağlayacak bir sistemin oluşturulmasının veya kullanılmakta olan sistemlerin/veritabanlarının eksiksiz ve doğru bilgi üretecek hale getirilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasının 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda öngörülen amaçlar doğrultusunda gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

➤ Bütçe Dışı Kaynaklarla Finanse Edilen Projelerle Sağlanan Eğitim Hizmetleri ile Yapılan Yatırımlar İçin Merkezi Bir İzleme, Raporlama ve Takip Sistemi Kurulmaması

Bütçe dışı ulusal veya uluslararası fonlarla finanse edilen projelerle, Bakanlık il ve ilçe müdürlükleri ile Bakanlık bünyesindeki eğitim kurumlarına sağlanan hizmetler ile yapılan yatırımlar için **merkezi bir izleme, değerlendirme ve takip sistemi kurulmadığı ve projelerle Bakanlık faaliyetleri arasında koordinasyonunun sağlanmadığı tespit edilmiştir.**

Ancak, bütçe dışı imkânlarla finanse edilen ve Bakanlık il ve ilçe müdürlükleri ile eğitim kurumlarında hazırlanan ve yürütülen eğitim hizmetleriyle ilgili projelerin bütçesi, süresi, amacı gibi temel verileri kayıt altında tutan merkezi bir sistem olmadığı gibi, projelere ait iyi uygulama paylaşımlarını, araştırma sonuçlarını, sağlanan ürünleri, faaliyetleri ve yatırımları takip eden ve tüm bu faaliyetleri koordine eden bir izleme ve değerlendirme sistemi de bulunmamaktadır. Her ne kadar kamu idaresi cevabıyla çoğunluğu Ulusal Ajans tarafından fonlanan bu projelerin sözleşme makamınca izleme ve değerlendirmelerinin yapıldığı, İl Proje Ekiplerine de izleme ve raporlama görevinin verildiği belirtilmiş olsa da bulguda merkezi bir izleme ve takip sisteminin olmaması konu edilmektedir.

Sonuç olarak, Bakanlık bünyesindeki eğitim kurumlarına ve bağlı il ve ilçe müdürlüklerine, bütçe dışı ulusal veya uluslararası fonlarla finanse edilen projelerle sağlanan eğitim hizmetleri ile alt yapı yatırımlarına ilişkin merkezi bir izleme, değerlendirme ve takip sistemi kurularak On Birinci Kalkınma Planıyla ortaya konulan ve kamu idareleri

için bağlayıcı hale gelen, veriye dayalı planlama ve yönetim sisteminin kurulmasına zemin oluşturulacağı değerlendirilmektedir.

➤ **Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Milli Komisyonu'nun Mali İş ve İşlemlerinin Bakanlık Muhasebe Sistemine Dahil Edilmemesi**

Bakanlık bütçesinden Bakanlığa bağlı "Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) Türkiye Milli Komisyonuna" transfer harcaması kapsamında ödenek aktarıldığı, aktarılan bu ödeneğin kullanımına ilişkin iş ve işlemlerin Bakanlık muhasebe sistemi dışında yürütülerek Bakanlığın mali tablolarına dahil edilmediği ve Komisyonun mali faaliyet, karar ve işlemlerinin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla kurulan mali yönetim ve kontrol sistemi dışında kaldığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Bakanlık bütçesinden kendisine bağlı "Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Milli Komisyonuna" aktarılan ödeneklerden yapılan harcamaların Bakanlık muhasebe sistemine dahil edilmediği ve Sayıştay denetimi dışında bırakıldığı; bu durumun hem 5018 sayılı Kanuna aykırılık oluşturduğu hem de Komisyon tarafından kullanılan kamu kaynaklarına ilişkin olarak yönetimin hesap verme sorumluluğunun görülmemesi değerlendirilmektedir.

➤ **Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü İhaleler Yapılması, Pazarlık Usulü İhalelerde Yaklaşık Maliyetin Gerçekçi Belirlenmemesi**

Gerekli şartlar oluşmadığı halde bazı yapım işlerinde pazarlık usulü (21/b) ihaleler yapıldığı, bu ihalelerde rekabetin yeterince sağlanamaması sebebiyle ihale/sözleşme bedelinin işlerin yaklaşık maliyetine çok yakın gerçekleştiği ve gerekçeleri açıklanamayan bazı uygulamaların yapıldığı görülmüştür.

Bakanlığın Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından yapılan;

- Hızlandırılmış Eğitim Programı Kırtasiye Setleri Alımı (ihale tarihi 18.03.2020)
- Halk Eğitim Merkezleri Temizlik Malzemesi Alımı (ihale tarihi 23.07.2020)
- Hızlandırılmış Eğitim Programı Kırtasiye Setleri Alımı (ihale tarihi 28.07.2020)

İhalelerine ilişkin olarak aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

Üç ihalenin de 21/b maddesi kapsamında yaptırılmasına ilişkin onay belgeleri incelendiğinde, her hangi bir hukuki gerekçelendirmenin yer almadığı, sadece 4734 sayılı Kanun'un 21/b maddesi uyarınca pazarlık usulü ile ihale edilmesine karar verildiği görülmüştür. Söz konusu ihalelerin 21/b kapsamında değerlendirilerek ihale edilmesi mümkün görülememektedir. **Bu tespitler, ilgili Genel Müdürlüğün açık ihale usulüne ilişkin usul şekil kurallarına tabi olmaksızın, pazarlık usulüne getirilen kolaylıklardan yararlanarak ihale yapma yolunu tercih ettiğini göstermektedir.**

Temizlik ve kırtasiye malzemeleri üreten ve pazarlayan firmalar yerine, yolcu taşımacılığı, filo kiralama, ilaç ve tıbbi cihaz, bilişim ve yazılım gibi ilgisiz alanlarında faaliyet gösteren firmalardan, **hem yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas piyasa araştırması yapıldığı hem de ihaleye davet edilerek alımlar yapıldığı tespit edilmiştir.**

Yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas piyasa araştırmasının yapıldığı, ihalelere teklif vermeye davet edilen veya alımın yapıldığı bazı firmalar, ihale tarihinden yaklaşık bir ay önce tarihte kurulduğu görülmüş olup, bu firmaların hangi özelliklerinden dolayı ihaleye davet edildiği konusunda her hangi bir gerekçe ileri sürülemediği. **Temizlik malzemesi alım ihalesinde ihaleye teklif veren 3 firmadan 2'sinin adresleri de aynıdır.**

Temizlik Malzemeleri Alımına ilişkin ihalenin Teknik Şartnamesinde (madde 4.5), ürünlerin Halk Eğitim Merkezlerine "teslim tesellüm tutanakları veya sevki irsaliyesi" karşılığında teslim edileceği ve bu belgelerde teslim edilen ürünlerin birim ve miktarlarının net olarak belirtilmek zorunda olduğu, ürünlerin birim ve miktarı belirli olmayan tutanakların muayene kabul komisyonlarınca teslim alınmayıp yükleniciye iade edileceği hüküm altına alındığı halde, "teslim tesellüm tutanaklarında" **teslim edilen ürün birim ve miktarları yer almamaktadır.**

Temizlik ve kırtasiye malzemeleri alımlarının yaklaşık maliyet ve ihale fiyatları gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmadığı görülmüştür. Söz konusu alımların ihale tarihlerindeki fiyatlarına ilişkin Ankara Ticaret Odasından resmi yazı ile rayiç fiyat tespiti istenilmiş; gelen cevapta alımların ihale tarihindeki fiyatları (sözleşme fiyatları) toplamı ile Ankara Ticaret Odası rayiç tespit fiyatları toplamı arasında büyük farklar olduğu tespit edilmiştir. Bu fark temizlik malzemesi alım ihalesinde 3,25 kat olup alımların belirlenen Halk Eğitim Merkezlerine nakliye dahil teslim fiyatı olması da arada bu derece yüksek fiyat farkı olmasını gerektirmemektedir.

Teknik şartnameleri bire bir aynı olan Mart ve Temmuz ayında yapılan kırtasiye setleri alım ihalelerindeki bazı kalemlerde, yaklaşık maliyet ve ihale fiyatlarında yaklaşık 3-4 kat fiyat farkı olup, hem yaklaşık maliyet hem ihale fiyatlarının gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmadığı görülmektedir. 21/b kapsamında yapılan bu ihalelerde, ihale/sözleşme bedelinin yaklaşık maliyete oranının ortalaması yüzde 97 olup bu sonuçlar, pazarlık usulü ihalelerde rekabetin yeterince sağlanmadığını göstermektedir.

MEB DOĞALGAZ DAĞITIM ŞİRKETLERİNE YAKLAŞIK 100 MİLYON LİRALIK GÜVENCE BEDELİ ÖDEDİ

Sayıştay 2020 yılı Denetim Raporunda Milli Eğitim Bakanlığı'nın doğalgaz dağıtım şirketlerine zorunlu olmadığı halde "güvence bedeli" ödediği tespit edildi. Pandemi önlemleri kapsamında okulların tatil edildiği 2020 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın kapalı tutulan okullar için bile dağıtım şirketlerine 31 milyon 726 bin 302 lira güvence bedeli ödediği ortaya çıktı. Bakanlık, son 3 yılda doğalgaz dağıtım şirketlerine güvence bedeli olarak mevzuata göre yapmaması gerektiği halde 94 milyon 44 bin 11 TL ödeme yaptı.

Sayıştay 2020 yılı Denetim Raporunda Milli Eğitim Bakanlığı'nın doğalgaz dağıtım şirketlerine zorunlu olmadığı halde "güvence bedeli" ödediği tespit edildi. Serbest olmayan tüketici konumunda olan Milli Eğitim Bakanlığı eğitim kurumları ile dağıtım şirketleri arasında imzalanan doğal gaz kullanım sözleşmeleri kapsamında **2018-2020 yılları arasında toplam 94 milyon 44 bin 11 TL tutarında doğal gaz güvence bedeli ödenmiş.** Bakanlık bütçesinden bu para milyonlarca evladımızın eğitimi için öğrenimi için ya da barınması için harcanabilecekken mevzuatta zorunlu olmadığı halde şirketlerin kasasına aktarılıyor.

Raporda, "abonelerden güvence bedeli alınmasına ilişkin mevzuatta amir bir hüküm bulunmadığı, serbest olmayan tüketicilerden güvence bedeli alınıp alınmayacağı hususunun ise imzalanacak sözleşmeler ile belirleneceği, dolayısıyla müşterilerden güvence bedeli alınmasının zorunlu olmadığına ve konunun ihtiyarilik arz ettiğinin anlaşıldığına" işaret edildi.

En Çok Güvence Temel Eğitim Genel Müdürlüğünden

"Serbest olmayan tüketici konumunda olan Milli Eğitim Bakanlığı eğitim kurumları ile dağıtım şirketleri arasında imzalanan doğal gaz kullanım sözleşmeleri kapsamında 2018-2020 yılları arasında toplam 94 milyon 44 bin 11 TL tutarında doğal gaz güvence bedeli ödendiği tespit edilmiştir" denilen Sayıştay raporunda, MEB genel müdürlüklerinin doğalgaz dağıtım şirketlerine ödediği güvence bedelleri ayrıntılı olarak belirtildi. Buna göre Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün doğalgaz dağıtım şirketlerine son 3 yılda toplam 36 milyon 386 bin 206 TL güvence bedeli ödedi. En az güvence bedeli ödeyen Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü sadece 2019 yılında 132 bin 405 TL şirketlere ödeme yaptı.

2018-2019-2020 Yıllarında Ödenen Doğalgaz Güvence Bedelleri			
Harcama Birimi	2018 (TL)	2019 (TL)	2020 (TL)
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü	9.418.631,14	14.464.583,37	12.502.991,81
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü	1.150.000,00	5.000.000,00	6.610.000,00
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü	7.993.154,00	9.107.742,00	5.934.000,00
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü	6.232.951,95	5.252.523,19	4.597.009,16
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü	470.695,08	728.666,43	848.793,87
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü	846.000,00	1.086.300,00	980.000,00
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü	59.863,81	374.192,85	253.506,73
Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü	0	132.405,17	0
Toplam	26.171.296,00	36.146.413,00	31.726.302,00
Genel Toplam	94.044.011,00		

Sayıştay, Milli Eğitim Bakanlığının güvence bedelinin değil elektrik, doğalgaz, su, telefon, bilgiye abonelik ve internet erişimi gibi mal ve hizmet alım giderlerinin öncelikli ödenmesi gerektiğine vurgu yaparak, şu tespitlerde bulundu:

“Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, kamu idarelerince bir giderin gerçekleştirilmesi ve hak sahiplerine ödenmesi hususu 5018 sayılı Kanun’la güvence altına alınmıştır. Diğer taraftan gerek 5018 sayılı Kanun gerekse 2 Sıra No’lu Tebliğ’de; zamanında ödenmemesi nedeniyle bütçeye ek yük getirilmemesini teminen, serbest ödeneklerin öncelikle tarifeye bağlı ödemelerde kullanılması gerektiği açıkça ortaya konulmuştur. Bu bağlamda, birer kamu tüzel kişisi olan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumları tarafından doğal gaz fatura bedellerinin ödenmemesi gibi bir durum söz konusu olmayacak ve Milli Eğitim Bakanlığı, bizatihi, dağıtım şirketleri lehine doğacak borçların teminatını teşkil edecektir. Ayrıca, doğal gazı kendi ihtiyacı için tüketmek durumunda olan konut sahiplerinden (abonelerden) güvence bedeli alınması noktasında bile ihtiyari bir durum söz konusu iken ve ilgili mevzuatta serbest olmayan tüketicilerden güvence bedeli alınıp alınmayacağı hususunun imzalanacak sözleşmeler ile belirleneceği ifade edilmiş iken, söz konusu ihtiyariliğin kamu lehine yorumlanarak Milli Eğitim Bakanlığı eğitim kurumlarından doğal gaz güvence bedeli alınmaması gerekmektedir.”

Sonuç olarak, doğalgaz kullanım sözleşmelerinin kamu yararı gözetilerek düzenlenmesi ve dağıtım şirketlerine doğal gaz güvence bedeli adı altında ödemede bulunulmaması gerekirken Milli Eğitim Bakanlığı hangi gerekçe ile şirketlere bu ödemeleri yapmıştır? Bunun izahı şarttır. Ayrıca, 2020 yılında pandemi nedeniyle okullar kapalıyken, öğrenciler evde bilgisayar başında eğitim alırken hangi akla hizmet şirketlerle doğalgaz sözleşmeleri imzalanarak paralar aktarılmıştır. Evlatlarımızın eğitimi için harcanacak her kuruşun hesabını milletimiz adına sormaya devam edeceğiz. Milletın paralarının derhal iadesi için bakanlık gereğini yapmalıdır.

EĞİTİM HARCAMALARI CEP YAKTI

Okul, yurt ve servis fiyatlarında büyük artış

Yeni eğitim-öğretim döneminde eğitim harcamaları cep yakmaya devam etti. TÜİK verilerine göre 2021 yılı eylül ayında fiyat artışlarının en yüksek olduğu grup yüzde 5,15 ile eğitim oldu. Yurt, servis ve özel eğitim ücretleri yeni dönemde ciddi artış gösterdi.

Eğitim harcamaları cep yaktı: Okul, yurt ve servis fiyatlarında büyük artış

Okulların açılmasıyla birlikte eylül ayında eğitim harcamalarında büyük artış meydana geldi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bugün eylül ayına ilişkin enflasyon rakamlarını açıkladı.

TÜİK verilerine göre 2021 yılı Eylül ayında artışın yüksek olduğu grup yüzde 5,15 ile eğitim oldu. Eğitim harcamalarındaki yıllık artış ise yüzde 16,53 oldu.

Fiyatı en çok artan ürün ve hizmetlerin arasında ise servis ücretleri, özel okul fiyatları ve yurt ücretleri yer aldı.

Kreş, Özel Üniversite Ve Servis Fiyatları Arttı

TÜİK’ten derlediği verilere göre, servis ücretleri bir önceki aya oranla yüzde 29,52, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 31,36 arttı. Özel üniversite ücretlerindeki aylık artış ise yüzde 24,25 oldu.

Kreş gündüz bakım evlerinin fiyatı ise bir önceki aya göre yüzde 10’luk artış gösterdi. Kreş fiyatları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 26 arttı.

Yurt Fiyatlarında Büyük Artış

Okulların yüz yüze açılacağından duyurulmasından beri öğrencilerin en büyük endişe kaynaklarından biri olan barınma sorunu, enflasyon sepetinde de kendini gösterdi.

Verilere göre yurt ücretleri bir önceki aya göre yüzde 28,3’lük artış göstererek fiyatı en çok artanlar arasında yer aldı. Fiyatlardaki yıllık artış ise yüzde 28,68 oldu.

ÜNİVERSİTELERİN HALİ İÇLER ACISI

Üniversitelerdeki başarısızlık her geçen gün artıyor. Yüzde 62,5’i AKP döneminde açılan üniversiteler akademik başarıdan çok usulsüzlükler, akademisyen eksiklikleri, kadrolaşma ve atıl binalarla gündeme geldi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, “Zaman zaman haksız değerlendirmeler yapıldığını görüyoruz” dediği yeni kurulan üniversitelerdeki kan kaybı raporlarla ortaya konuldu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, üniversitelerin her geçen gün daha da güçlendiğini söylese de uluslararası değerlendirme kuruluşları, YÖK ve Sayıştay’ın raporları vahim tabloyu bir kez daha gözler önüne serdi. Eğitim kaliteleri itibarıyla gün geçtikçe daha da geriye giden üniversiteler, son yıllarda akademik başarılarından çok usulsüzlükler, öğretim üyesi eksiklikleri, atıl binalar ve kişiye özel ilanlarla gündeme geldi.

İlk 500'de Tek Üniversite

Uluslararası değerlendirme kuruluşu Times Higher Education'ın (THE), Dünya Üniversite Sıralaması 2022 raporu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın söylediklerinin aksine akademideki yokuş aşağı gidişi gözler önüne serdi. Rapora göre Türkiye'den yalnızca bir üniversite ilk 500'e girebildi. Çankaya Üniversitesi, 401-500 aralığında sıralanarak Türkiye'deki üniversiteler arasında birinci olurken Koç Üniversitesi ile Sabancı Üniversitesi'nin sıralaması 501-600 aralığında ifade edildi.

Apartman Dairelerinde Açık Alan Yok Gibi

Özel üniversitelerin yüzde 65,2'si 2003-2012 yıllarında açıldı. İktidarın, "Her ile bir üniversite" sloganıyla teşvik ettiği özel üniversiteler, ihtiyaca bakılmaksızın hemen her kentte adeta mantar gibi türedi. Uluslararası değerlendirme kurulu THE'nin yanı sıra, YÖK'ün vakıf üniversitelerine yönelik raporu da tehlikeye dikkat çekti. Rapora göre Türkiye genelindeki 77 vakıf üniversitesinden 29'unda öğrenci başına düşen açık alanların metrekaresi 20'yi geçmedi. En fazla açık alana sahip ilk üç üniversite ise sırasıyla Başkent, Bilkent ve Sabancı üniversiteleri oldu. Başkent Üniversitesi'nin sahip olduğu toplam açık alan metrekaresi kayıtlara, 3 milyon 879 bin 896 metrekare olarak geçti. En az açık alana sahip olan kurumun ise yalnızca 841 metrekarelik açık alan ile Ataşehir Adıgüzel MYO olduğu belirtildi.

Vakıf Üniversitelerinde Kütüphaneler Yetersiz

Vakıf üniversiteleri, öğrenci başına düşen kütüphane alanı verileriyle de sınıfta kaldı. Öğrenci başına düşen kütüphane alanı itibarıyla İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, 7,39 metrekare ile ilk sırada yer alırken en yakın takipçisi Ostim Teknik Üniversitesi'nin öğrenci başına düşen kütüphane alanı 3,24 metrekare oldu. Verilere göre, 77 üniversiteden 65'i öğrenci başına 1 metrekare dahi açık kütüphane alanı sunamadı.

Planlama yapılmadan açılan fakülte ve bölümler, akademisyenlerin mağdur olmasına yol açtı. Hiçbir öğrenci tercih etmediği için boş kalan bölümlerin ardından birçok üniversitede de akademisyeni olmayan bölümler olduğu öğrenildi. Sayıştay'ın 2020 yılında üniversitelere yönelik gerçekleştirdiği denetimler ile Kocaeli Üniversitesi bünyesindeki Ulaştırma Yüksekokulu'nun 2014, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu'nun ise 2010 yılından bu yana öğrencisiz olduğu açığa çıkarıldı.

Bölüm Çok Ama Öğrenci Yok

Sayıştay'ın denetim raporlarında öğrencisi, akademisyeni ya da binası bulunmadığı için eğitim yapılamayan diğer bazı yükseköğretim kurumları ise şöyle sıralandı:

- Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Teknoloji Fakültesi'nde personel çalışmasına ve maaş ödenmesine rağmen öğrenci bulunmuyor.
- Muş Alparslan Üniversitesi'nde İletişim Fakültesi'nde bir öğrenci bile eğitim almıyor.
- Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Taşınabilir Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü de öğrencisi olmadığı gerekçesiyle eğitim yapamıyor.
- Sinop Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'ne bağlı Kimya ve Fizik Bölümleri de öğrencisi olmadığı için eğitim faaliyeti gerçekleştirilemeyen bölümler arasında yer alıyor.

Kişiyse özel kadro ilanları bitmek bilmiyor

Eğitim kaliteleri itibarıyla tartışılan üniversiteler, kişiyse özel akademik kadro ilanlarıyla da tartışmaya açıldı. YÖK'ün, "Akademisyen ilanlarında belli bir kişiyi işaret eden özel başvuru şartlarına yer verilemez" uyarısı üniversiteleri durduramadı. Çok sayıda üniversite, akademisyen ilanlarına yerleştirdiği özel şartlarla "Bu kadarı da olmaz" dedirtti. Kişiyse özel olduğu iddia edilen bazı akademisyen ilanları şöyle kaydedildi:

- Konya Karatay Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü için açtığı araştırma görevlisi ilanına, "İlahiyat Fakültesi lisans mezunu olmak" şartı koydu.
- İnönü Üniversitesi'ne bağlı Malatya Meslek Yüksekokulu, Finans-Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü için kadro ilanı açtı. Üniversite yönetiminin sınav için oluşturduğu jüride yer alan akademisyenlerden birinin sınavı kazanan adayın aile dostu, bir diğerinin ise adayın tez danışmanı olduğu ortaya çıktı.
- Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi'nin yayımladığı, "Öğretim Üyesi Alımı İlanı"nda, Fen-Edebiyat Fakültesi Eskiçağ Anabilim dalına öğretim üyesi alınacağı bilgisi paylaşıldı. Üniversite, kadro vereceği öğretim üyesinin, "Pers Askeri Teşkilatı ve Kurumları ile ilgili çalışma yapmış olmasını" istedi.

TACİZCİYE SKANDAL ATAMA

Skandal atama doğru çıktı gerekçesi ise hizmetmiş!

Şırnak'ta onlarca öğrenciyi taciz ettiği için "bir yıl kademe durdurma"yla cezalandırılan müdür yardımcısının İstanbul'a atandığı iddiası doğrulandı.

Şırnak'ta, 30'dan fazla öğrenciyi cinsel istismarda bulunduğu ve cinsel içerikli mesajlar attığı gerekçesiyle açığa alınan Cizre Merkez Anadolu Lisesi Müdür Yardımcısı B.E'nin İstanbul'a atandığı iddiası doğrulandı.

Cizre Merkez Anadolu Lisesi Müdür Yardımcısı B.E'nin, çok sayıda öğrenciyi istismar ettiği ve öğrencilerine cinsel içerikli mesajlar attığı öne sürüldü. İddialar üzerine soruşturma başlatan Millî Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) görevlendiği müfettişlerin hazırladığı raporun ardından B.E, Yüksek Disiplin Kurulu'na sevk edildi.

Müfettişlerin okul müdür yardımcısı hakkında hazırladığı raporda, "kesin ihraç" talep etmesine karşın B.E'ye, "bir yıl kademe durdurma cezası" verildi.

B.E'nin İstanbul'da bir okula atandığı iddia edilirken Bakan Mahmut Özer, HDP Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in soru önermesine verdiği yanıt ile ilk kez iddiaları doğruladı. Özer, Şırnak Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 19 Ekim 2019'daki yazısı kapsamında B.E'nin İstanbul'a atamasının yapıldığını ifade etti. "İlgili kişinin hizmetin gereği İstanbul iline ataması yapılmıştır" dedi. Özer'in yanıtında, B.E hakkında, "bir yıl kademe ilerleme durdurulması" cezası verildiği, taciz iddiasının ise İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nce soruşturulmaya devam edildiği kaydedildi. Öğrencisini taciz ettiği iddiasıyla soruşturması yargılanmasına devam edilen öğretmenin 'yönetici' olarak görevlendirildiği iddiası ise yalanlandı.

TTB'DEN OKULLARDA ÜÇÜNCÜ HAFTA DEĞERLENDİRMESİ

Türk Tabipler Birliği Okul Sağlığı Çalışma Grubu, paylaştığı rapor ile yüz yüze eğitimde geçen 3 hafta ile ilgili bilgilendirmede bulundu. **TTB'nin Okullarda Üçüncü Hafta Değerlendirmesi'nden notlar şöyle:**

- Bu süreçte bazı okullar tümünden olmak üzere yüzlerce şube karantinaya alındı, on binlerce öğrenci yüz yüze eğitime ara vermiş durumda.
- Okullarda çıkan vaka haberleri nedeniyle birçok aile kaygılanmakta, çocuklarını okula göndermekten çekinmektedir.
- **Bütün bunlar pandemide eğitim sürecinin iyi yönetilmediğini, Millî Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının süreci planlama ve yürütmede yetersiz kaldığını göstermektedir.**
- Okulların açık olduğu geçtiğimiz üç haftada, önerilen önlemlerin uygulanmasında aksaklıklar yaşandığı gözlenmektedir. **Bu, önümüzdeki günlerde okullarda vaka sayılarının artmasına neden olabilir.**

Okulları daha güvenli kılmak için yapılması gerekenleri hatırlatan TTB'nin bu hususta önerileri:

- Sınıf mevcutları 30'un altına indirilmelidir. (Bu konuda Millî Eğitim Bakanlığı illere ve okullara yetki verdiğini açıklamış, ancak somut bir ilerleme kaydedilememiştir)
- 18 yaş altı vakaların toplam sayısı, yoğun bakımda yatan 18 yaş altı çocuk verileri yaş gruplarına göre ayrılmış olarak (0-5, 6-11 ve 12-17 yaş grupları) kamuoyu ile paylaşılmalıdır.
- 12-17 yaş grubu için aşılama sayıları ve oranları da ayrıca açıklanmalıdır. Bu veriler, geçmişe dönük olarak da aylara göre açıklanarak kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanmalı.
- COVID-19 hastalık belirtilerinden en az birini taşıyan öğretmen ve öğrencilerin okula devam etmemesi sağlanmalı ve **bu şikayetlerle sağlık kurumuna başvuran okul çağı çocukları ve gençler test yapılmadan okula geri gönderilmemelidir.**
- Hızlı testler belirtisi olmayan kişilerde tarama amaçlı kullanılmalıdır. Eczanelerde, okullarda ve insanların kolay ulaşabileceği merkezlerde hızlı testler bedava dağıtılarak velilerin testlere ulaşması kolaylaştırılmalıdır.
- Alandan gelen bilgiler belirtisi olan çocuk ve gençlerin bile testlere ulaşmakta zorlandığını düşündürmektedir. Belirtisi olan herkese PCR testi yapılmalıdır. Bu nedenle hastanelerde, AVM'ler parklar, şehir meydanları, ana caddeler gibi insanların sık gittiği yerlerde PCR testlerinin muayene sırası beklemeden yapılabileceği test istasyonları kurulmalıdır.

- Farklı sınıftan öğrencilerin ortak derslere girmesi ve sınıfların birbirine karışması engellenmelidir.
- **Giriş çıkışlarda yığılma olmaması için bütün sınıfların aynı anda okula tek kapıdan alınması gibi hatalı uygulamalardan vazgeçilmeli**, okulun kapıları farklı sınıfların giriş çıkışına ayrılmalı ve kademelerin 10 ar dakika ara ile başlatılması gibi kalabalığı azaltıcı önlemler alınmalıdır.
- **Okul servislerinde yarım kapasite uygulamasına geçilmeli**, toplu taşımada yığılmanın önlenmesi için ek seferler konulmalı, isteyen öğrencilerin geçici olarak kendilerine yakın okullara nakli sağlanmalıdır.
- **Vakaların ve kapanan sınıf sayısının fazla olduğu il ve bölgelerde okullarda hızlı testler ile tarama yapılmalıdır.**
- Bütün okul ve okulla ilgili işlerde çalışanların tamamının **(öğretmen, temizlik görevlisi, idari personel, servis şoförü, servis ablası, güvenlik görevlisi, kantin çalışanı, yemek şirketi çalışanı vb) aşılmasını tamamlanmalıdır.**
- **Pansiyonlarda hasta öğrenci çıktığında nasıl yönetileceği ile ilgili günlük pratikte karşılaşılan sorunlara yönelik rehberde daha net öneriler olmalıdır.** Pansiyonlu okullarda aşısız öğrenci kalmamalıdır.
- Öğretmenlerin COVID-19 ile ilgili hem bilgilerini hem de baş etme becerilerini artıran çalışmalar yapılmalıdır.
- Öğretmenlerin sayıca yetersiz olması ve dağılımlarındaki sorunlar nedeniyle boş geçen dersler ciddi bir orana ulaşmaktadır. Boş ders saatlerinde ortaokul ve liselerde öğrencilerin serbest ve denetimsiz kalması gündeme gelmektedir. Mevcut öğretmen kadrosu ile bu duruma yetiştirilmesi mümkün değildir. **Öğretmen sayısının artırılması için yeterli sayıda yeni öğretmen atamasının bir an önce yapılması gerekmektedir.**

HASTANE ÇOK TIBBİ CİHAZ YOK!

Sağlık Bakanlığı'nın 2020 yılı istatistikleri, sağlık alanındaki piyasalaşmayı gözler önüne seriyor. Ülkedeki 566 özel hastanede bulunan tıbbi cihazların sayısı, bine yakın kamu hastanesindeki cihaz sayısından fazla.

Sağlık Bakanlığı, Covid-19 salgınıyla geçen 2020 yılında kamu, üniversite hastaneleri ile özel hastanelerin durumuna ilişkin çarpıcı veriler paylaştı. 2020 Yılı Sağlık İstatistikleri Yıllığı'nda yer alan bu veriler, üniversite hastanelerinde pandemiye rağmen yatak eksiltildiğini, kamu ve üniversite hastanelerindeki tıbbi cihaz sayısının ise özel hastanelerdekenden çok daha az olduğunu ortaya koyuyor.

Buna göre geçen yıl, bir önceki yıla göre Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastaneler ile özel hastanelerdeki yatak sayısı artarken, koronavirüs salgınına rağmen üniversite hastanelerindeki yatak sayısı yaklaşık bin adet azaldı. Öte yandan Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastane sayısı 2019 yılında 895 iken bu rakam beş yeni hastanenin açılmasıyla 900'e çıktı. 2019 yılında 68 olan üniversite hastanesi sayısında 2020 yılında bir artış olmadı, özel hastane sayısı ise azaldı. 2019 yılında ülke genelinde 575 özel hastane varken salgın sürecinde 9 özel hastane kapandı ve 2020 yılı sonunda özel hastane sayısı 566'ya geriledi.

En Fazla Nitelikli Hasta Yatağı Özelerde

Nitelikli yatak sayısı ve toplam yataklar içerisindeki oranına da yer verilen istatistiklerde, yine çarpıcı bir tablo ortaya çıktı. Bu verilere göre, Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerdeki yatakların yalnızca yüzde 76,2'si nitelikli hasta yatağı. Üniversite hastanelerinde ise bu oran yüzde 68,8'e düşüyor. Diğer yandan özel hastanelerdeki yatakların neredeyse tamamının nitelikli hasta yatağı olduğu görülüyor. Bakanlığın açıkladığı verilere göre, özel hastanelerde yatakların yüzde 96,8'si nitelikli hasta yatağı sınıfında bulunuyor.

Nitelikli yatak, Sağlık Bakanlığı tarafından şu şekilde tanımlanıyor: "İçinde tuvaleti, banyosu, en fazla iki hasta yatağı, televizyonu, telefonu, yemek masası, etajeri ve yatılabilen refakatçi koltuğu bulunan odalardaki hasta yatakları."

Yatakların Yüzde 36'sı Özel Hastanelerde

Açıklanan istatistiklere göre, ülke genelinde toplam 47 bin 700 yoğun bakım yatağı var. Bu yatakların 23 bin 939'u Sağlık Bakanlığı hastanelerinde, 6 bin 866'sı ise üniversite hastanelerinde bulunuyor. Özel hastanelerde de toplam 16 bin 895 adet yoğun bakım yatağı mevcut. Yani, ülke genelinde yoğun bakım yataklarının yaklaşık yüzde 36'sı özel hastanelerde yer alıyor.

Kamudaki Cihaz Sayısı Özellerdekenden Az

Sağlık Bakanlığı, yayımladığı verilerde hastanelerdeki cihaz sayısını da açıkladı. Özel hastanelerde MR cihazı (Manyetik rezonans görüntüleme cihazı) sayısı, Sağlık Bakanlığı ile üniversite hastanelerindekinden fazla. 566 özel hastanede 457 MR cihazı bulurken 900 Sağlık Bakanlığı hastanesinde ise sadece 369 MR cihazı var.

Ultrason cihazı sayısında da durum farklı değil. Sağlık Bakanlığı hastanelerinde 2 bin 555 ultrason cihazı varken bu sayı özel hastanelerde 2 bin 579'a çıkıyor. Mamografi (Memenin filmi çeken özel bir cihaz) cihazı da Sağlık Bakanlığı hastanelerinde 412 adet bulunurken özel hastanelerde tam 495 adet bulunuyor.

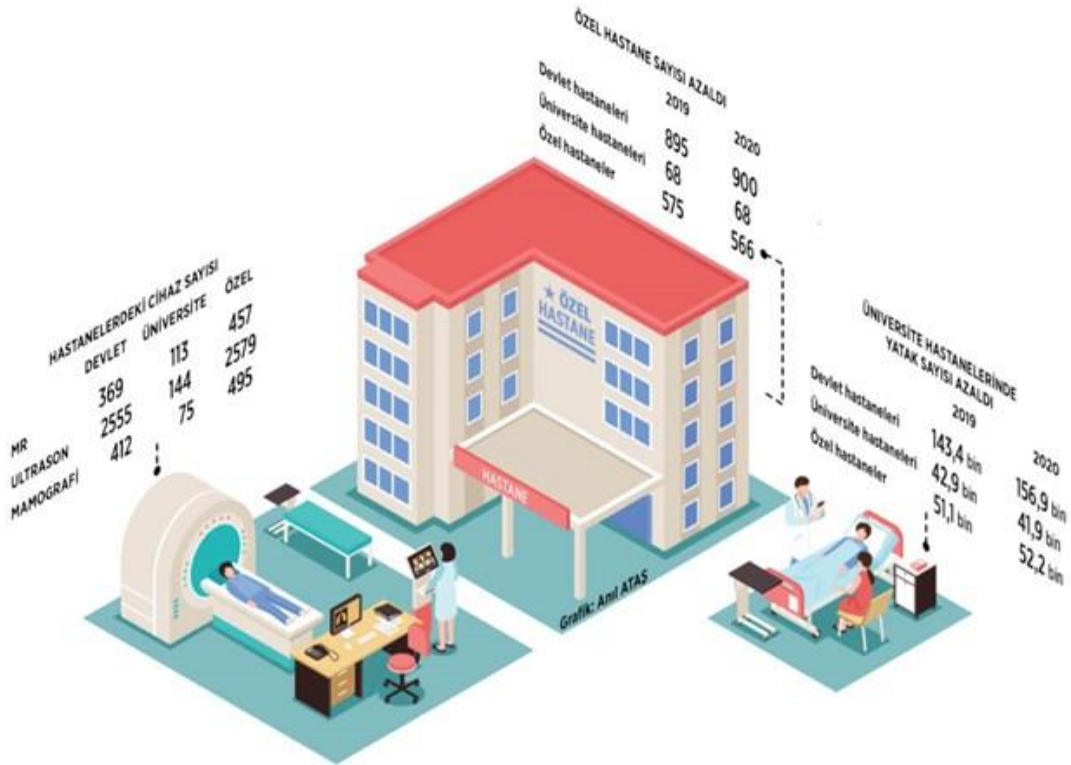
Kamu Hastaneleri Küçültülüyor

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Genel Sekreteri Prof. Dr. Vedat Bulut, Sağlık Bakanlığı'nın verilerini BirGün'e şöyle değerlendirdi:

"Bakanlığın açıkladığı cihaz ve yatak sayıları özel sektöre teşviki gösteriyor. Özel hastaneler teşvik edilirken üniversite hastaneleri geriye gidiyor. Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) üniversite hastanelerinin ödemelerini geç ve kesintili yapıyor. Bu nedenle bazı hastaneler, tıbbi cihaz şirketlerine iki, üç yıl boyunca ödeme yapamıyor. Özetle, özel hastanelerin imkânları artırılırken üniversite hastanelerinin mali imkânları daraltılıyor. Sağlık Bakanlığı hastaneleri de aynı şekilde özelleri desteklemek için küçültülüyor."

Tıbbi Cihazları Sayıştay Da Aradı, Bulamadı

Sayıştay'ın Sağlık Bakanlığı 2020 Yılı Denetim Raporu'nda da yap- kirala - devret modeli ile yaptırılan ve hasta garantisi verilen şehir hastanelerine ilişkin çarpıcı tespitlere yer verildi. Raporda, şehir hastanelerini işleten şirketler tarafından tedarik edilen tıbbi ekipmanların yetersiz kaldığı ve kapatılan hastanelerden tıbbi ekipmanların şehir hastanelerine taşındığı belirtildi. Raporda, "Tıbbi cihaz sayılarının açılan Şehir Hastanelerinin sağlık hizmet sunumuna ilişkin ihtiyaçları için yeterli olmadığı ve kapatılan hastanelerden tıbbi ekipman getirildiği tespit edilmiştir. Sözleşme kapsamında tıbbi ekipmanların temini görevli şirketin sorumluluğundadır" dendi.

Sayıştay denetçileri, bazı şehir hastanelerindeki tıbbi ekipmanların sağlık hizmet sunumuna uygun nitelikte olmamasına rağmen bu ekipmanlarının kabulünün yapıldığını da tespit etti. Denetçiler, Sağlık Bakanlığı ile şehir hastanelerini işleten şirketlerle yapılan sözleşmelerde belirtilen tıbbi cihazların, yerinde yapılan denetimlerle sağlık tesisinde bulunmadığı da rapora ekledi.

HASTANE İŞÇİLERİNE HAK GASPI

Kamu hastanelerinde çalışan işçilerin toplu iş sözleşmesinden gelen, “Yüzde 35 zamlı gece vardiyası” hakları, Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürü Mehmet İslamoğlu’nun bir yazısıyla ellerinden alındı. İşçiler karara tepkili.

Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nce 81 il valiliğine gönderilen yazıda, toplu iş sözleşmesine aykırı maddeler yer aldı.

Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürü Mehmet İslamoğlu imzalı yazıda, toplu iş sözleşmesinde bulunan, “Akşam saat 20.00’den sabah saat 06.00’ya kadar geçen süre gece dönemidir. Bu saatler arasında çalışılan süre kadar gece zammı ödenir. Gece döneminde çalışan işçilerin, çalıştıkları sürelerle ait ücretleri yüzde 35 zamlı olarak ödenir” maddesi yok sayıldı.

Sağlık Bakanlığı, kamu hastanelerinde çalışan işçilerin haklarını adeta ellerinden alan yeni bir düzenlemeye imza attı. Toplu iş sözleşmesi yok sayılarak alınan karar kapsamında, gece vardiyasında çalışan işçilerin ücretlerine uygulanan yüzde 35 zammın artık uygulanmayacağı bildirildi. Sağlık Bakanlığı’nın Öz Sağlık ve Sosyal Hizmetler İşçileri Sendikası ile yaptığı toplu iş sözleşmesinde “İşçilerin gece vardiyasında çalıştığı saatler yüzde 35 zamlı olarak ödenir” maddesi yer alıyor. Sözleşmeye göre, akşam saat 20.00’den sabah saat 06.00’ya kadar süren vardiyada çalışan işçilerin ücretlerine yüzde 35 zam yansıtılması gerekiyor. İslamoğlu imzalı yazıda ise “Gece vardiyasına yüzde 35 zam” hakkının yalnızca haftalık 45 saatlik mesai süresini aşan işçiler için uygulanması öngörülüyor.

Hastane İşçileri Haklarını İstiyor

Gece vardiyası olarak tanımlanan 20.00 ile 06.00 saatleri arasında çalışan işçilerin maaşlarının yüzde 35’lik fark olmaksızın hesaplanması planlanıyor. 4857 Sayılı İş Kanunu gereği haftada 45 saatten fazla çalışması mümkün olmayan işçiler ise gece vardiyalarının maaşlarına, toplu iş sözleşmesi gereği zamlı yansıtılmasını istiyor.

TİYATRO DESTEKLERİ YİNE YANDAŞA

44 tiyatroya niye destek verilmedi?

Kültür ve Turizm Bakanlığınca açıklanan özel tiyatro desteklerinde yine 44 tiyatroya destek verilmedi. Pandemi nedeniyle 2 yıla yakın çalışmayan tiyatrolar yine bakanlık tarafından ayrıldı. Yandaş olmayan tiyatrolara destek verilmedi. Bu zor günlerde 44 tiyatroya neden destek verilmedi!

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2021-2022 sanat sezonu özel tiyatro desteklerini açıkladı. Değerlendirmesi kabul edilen 472 özel tiyatronun 428’ine destek verildiği açıklandı. Yine hangi tiyatroya neden destek verilmediği bilinmiyor. Pandeminin zor şartlarında bakanlık hala yandaş kayırma derdinde.

Destek verilen 428 tiyatro arasında birkaç muhalif tiyatro anca var. Biz muhaliflere de destek verdik demek için birkaç tiyatroya destek verilirken. 44 tiyatroya hiç destek verilmemesi kabul edilemez.

Sanat camiasında bilinen, birden çok isimle başvurup destek alan tiyatrolar varken, 44 tiyatroya destek verilmemesine onay veren komisyonun kararlarına gölge düşüyor. Açıklanan desteklerde de aynı oyuncu sayısı ile başvuran tiyatrolara farklı destekler verildi ve bunun da bir mantığı yok.

Geçen seneki desteklerde de birçok ünlü tiyatro destek alamadı ve onların yerine daha yeni kurulan ve piyasada tanınmayan tiyatrolara destek sağlandı.

EYLÜL AYINDA 26 KADIN CİNAYETİ, 19 ŞÜPHELİ KADIN ÖLÜMÜ

Türkiye’de kadın cinayetlerini durdurma mücadelesi 11 yıldır devam ediyor. İçişleri Bakanlığı ise kaç kadının, neden, nasıl, kim tarafından öldürüldüğünü açıklamak yerine, kadın cinayeti verilerinin yanlış hazırlandığını söyleyerek gerçekleri çarpıtıyor. Kadın cinayeti ve şüpheli kadın ölümleri gerçekliğini açıklamakla birlikte, kadın cinayetlerini durdurmak için somut çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi de devletin görevidir. Bu görevin yerine getirilmesi için de ilgili tüm bakanlıkların, tüm mekanizmaların harekete geçirilmesi için mücadeleye devam edeceğiz.

16 Kadının Hangi Bahaneyle Öldürüldüğü Tespit Edilemedi

Bu ay 26 kadın cinayeti işlenmiş, 19 kadın şüpheli bir şekilde ölü bulunmuştur. Öldürülen 26 kadından 16’sının hangi bahaneyle öldürüldüğü tespit edilemedi, 10’u da boşanmak istemek, barışmayı reddetmek, evlenmeyi

reddetmek, ilişkiyi reddetmek gibi kendi hayatına dair karar almak istemesi bahanesi ile öldürüldü. 16 kadının hangi bahaneyle öldürüldüğünün tespit edilememesi, kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin görünmez kılınmasının bir sonucudur. Kadınların kim tarafından, neden öldürüldüğü tespit edilmedikçe; adil yargılamaya yapılmayıp şüpheli, sanık ve katiller caydırıcı cezalar almadıkça, önleyici tedbirler uygulanmadıkça şiddet boyut değiştirerek sürmeye devam ediyor.

TÜRKİYE'DE YÖNETİM BİÇİMİ VE LAİKLİK

Raporda Taliban rejiminin bütün dünyadaki etkilerine vurgu yapılıyor. Adli yıl açılışında Diyanet İşleri Başkanı'nın bulunması ve öne çıkması ile tekrar alevlenen laiklik tartışmaları üzerine katılımcılara Türkiye'nin nasıl bir yönetim biçimini tercih etmesi gerektiğini soruyorlar.

"Türkiye nasıl bir yönetim biçimini tercih etmeli?" sorusuna katılımcıların %63,2'si "güç ve yetkilerin yasama, yürütme, yargı olarak 3'e ayrıldığı bir yönetim biçimi" olarak cevap vermiş. "Güç ve yetkilerin İslam'a ve Şeriat'a uygun olduğu bir yönetim biçimi" diyenlerin oranı %19. "Bütün güç ve yetkilerin tek merkezde toplandığı bir yönetim biçimi" isteyenlerin oranı ise %17,8 olmuş. Rapor bu verilerin değerlendirmesini ise şöyle yapıyor:

"Güç ve yetkilerin tek merkezde toplandığı" yönetim biçimlerine örnek olarak faşizm veya monarşi gösterilebilir. Tercih bu yönde olan katılımcılar %18'lik bir azınlığı oluşturuyor. Bu şıkta geçen "tek merkezde" ifadesi, bazı katılımcılara "merkezi otorite", dolayısıyla "üniter devlet" çağrışımı yapmış olabilir. Her ne kadar sorumluda bunu kastetmemiş olsak da, Türkiye Cumhuriyeti'nin bölünmez bütünlüğünü düşünerek bu şıkka yönelmiş katılımcılar olabilir. Ancak unutulmamalı ki, 2016 yılından bu yana Türkiye'nin bölünmez bütünlüğü ve bekası üzerinden Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi lehine söylemler üretildi, siyasi kampanyalar yapıldı. Bu yüzden yönetim biçimi ve Türkiye'nin bölünmezliği arasında bağ kuran katılımcılarımız da yok sayılmamalı.

Türkiye'de İslami ve Şer'i bir yönetim biçimi isteyenlerin oranı %19. Bu sonuç her ne kadar ilk bakışta çarpıcı bir sonuç gibi görünse de, aslında bizim yaptığımız bu son araştırma bu konuda yapılmış ilk ve tek araştırma değil. Örneğin Ali Çarkoğlu gibi, Türkiye'de dindarlık ve din kültürü üzerine çalışmalar yapan bilim insanları ve onların yıllar içinde oluşturdukları bir bilimsel literatür var. Literatüre baktığımız zaman Türkiye'de Şeriat rejimi talebi kabaca %10-%20 arasında dönemsel olarak artıyor veya azalıyor. Bu anlamda bizim araştırma sonuçlarımız da bu skalanın içinde kalıyor. Başta da belirttiğimiz gibi, Türkiye'de ve dünyada yaşanan güncel olayların etkisiyle son zamanlarda bir artış olmuş olabilir, ancak yine de %19'da takılıp kalıyor.

Siyasette Kadınlar

Ülkemiz siyasette güçlü kadın figürlerini görse de siyasette kadınların görünürlüğü, dünya ülkeleri ile karşılaştırıldığında, alt sıralarda yer alıyor. Bu ankette toplumun kadın siyasetçilere ne kadar hazır olduğu araştırılmış. Sorular ve sorulara verilen cevapların yüzdesi şöyle:

Kadınların siyasette yer almasına dair sayacağım ifadelere ne derece katılırsınız?

* Kadınlar yönetici pozisyonlarına uygun değildir.

Kesinlikle katılmıyorum %33,3

Katılmıyorum %41,7

Katılıyorum %18,4 *Cumhuriyet Halk Partisi Kadın Kolları Genel Başkanlığı*

Kesinlikle katılıyorum %6,6

Katılımcıların %76'sı "siyasette kadınlar daha fazla lider ve yönetici olmalı" düşüncesini destekliyor. Yaşadığı il/ilçe belediye başkanının kadın olmasını tercih edenlerin oranı ise %65.

Yanıtlar parti kırılımı nezdinde incelendiğinde katılıyorum/kesinlikle katılıyorum cevabını veren katılımcıların en yüksek oranda görüldüğü seçmen grubu %32 ile AKP seçmenleri oluyor. Bu oran MHP seçmeninde %23'e düşüyor. CHP seçmenleri ise olumsuz görüşlerin en yüksek oranda görüldüğü grup; %84,6.

Verilen cevaplarda genç yaş grubuna mensup katılımcılar siyaset alanında cinsiyet eşitliğini daha yüksek oranda destekliyor. Eğitim seviyesindeki artış ile eşitlik talebi arasında doğru orantı var.

* Yaşadığım il/ilçenin belediye başkanının kadın olmasını tercih ederim

Katılmıyorum %13,4

Katılıyorum %54,3

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kesinlikle katılıyorum %10,9

Fark etmez %17,6

Yaşadığı il/ilçenin belediye başkanının kadın olmasını tercih edenlerin en yüksek oranda görüldüğü seçmen grubu HDP. İkinci sırada İYİ Parti seçmeni. MHP seçmeni ise en az oranda olumlu görüş belirtiyor. Genç yaş grubu daha çok fark etmez cevabı veriyor. Erkek ve kadın olarak bakıldığında cevaplar oranında fark gözlenmiyor.

* Erkekler siyasette kadınlara göre daha yeteneklidir

Kesinlikle katılmıyorum %15,6

Katılmıyorum %54,3

Katılıyorum %25,9

Bu önermeye eğitim seviyesi yükseldikçe olumsuz görüş belirtiliyor. İlkokul ve öncesi eğitime sahip katılımcıların %57'si kesinlikle katılmıyorum/katılmıyorum cevabı verirken bu oran yüksekokul veya daha üstü eğitime sahip katılımcılarda %77'ye yükseliyor. Erkek ve kadın olarak bakıldığında olumsuz cevapların oranında (%70) fark gözlenmiyor.

* **Siyasette kadınlar daha fazla yönetici ve lider pozisyonunda olmalı**

Katılmıyorum %20,8

Katılıyorum %60,2

Kesinlikle katılıyorum %15,5

Seçmen grupları arasında inceleme yapıldığında, CHP seçmenlerinin %87'si, İYİ Parti seçmeninin %85'i bu ifadeyi desteklediği görülüyor. Bu ifade AKP seçmeninde %71'e, MHP seçmeninde %63'e düşüyor.

Yaş bakıldığında 65 yaş üstü katılımcılarda oran %85 seviyesinde gerçekleşiyor. Yaş yükseldikçe bu önermeye desteğin arttığı görülüyor. Kadınlarda ifadeyi destekleyenlerin oranı %79 iken erkek katılımcılarda %73'e düşüyor.

ERDOĞAN GENİŞ KATILIMLI SİVİL ANAYASA KAPISINI KAPATTI

Erdoğan, TBMM'de en geniş katılımı yeni sivil anayasa yapma çağrısına 'parlamentar sisteme dönüş yok' diyerek kapıyı kendisi kapattı! TBMM'nin yeni yasama yılı açılışında konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan; 'ağır bir metal ve mental yorgunluk' içinde olduğunu, topluma söyleyecek yeni bir şeyin yanı sıra ortaya atabileceği bir çığırın projenin olmadığını, siyaseten tükenişe ve inişe geçtiğini, açık şekilde sergiledi. TBMM'de en geniş katılımı yeni sivil anayasa yapma çağrısına 'parlamentar sisteme dönüş yok' diyerek en baştan kapıyı kendisi kapattı!

Söylediklerinin hiçbir inandırıcılığının ve toplumda karşılığının olmadığını bilincinde ve farkında olan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşma metinleri artık birbirinin kopyası haline dönüştü. Altı yıldır raflarda tozlandığı Paris İklim Anlaşması'nı Glasgow'da Biden ile aynı masada kendisine yer bulabilmek için hızla meclise gönderip ardından da 'Yeşil Devrim' başlatma iddiasında bulunmasının samimiyetsizliğinin en büyük kanıtı, her gün resmi gazetede kendi imzasıyla yayınladığı kamuya ait taşınmaz satışları ve imara açma kararları. Yatay mimariye geçiş çağrıları yaparken çok katlı dikey yapılaşmaya onay veren imzalarıyla rant sevdasından vazgeçmediğini açığa vuruyor. AK Parti ve ittifak ortağı dışında tüm partilerin güçlendirilmiş parlamenter sistemden yana olduğunu bildiği halde, bununla ilgili açıklamasında 'Parlamentar sisteme dönüş söz konusu değil' diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, mecliste en geniş katılımı yeni anayasa çağrısı yapmasının karşılığının olmadığını kendisi de biliyor. Hem tek adam sisteminden geri adım atmayacağını ilan edip hem de yeni sivil anayasa için katılım ve uzlaşma çağrısı yapmak, ülke gündemini gereksiz yere meşgul etmekten öte bir şey değil. Konuşmasında Afrika'daki açlık sorununa değinen kendi ülkesindeki açlık sorununa kafa yormayan bir Cumhurbaşkanı'nın gerçeklerin ne kadar farkında ya da bilincinde olduğunu sorgulamak zorunluluğu görmezden gelinemez mi? Kendileri dışında kimsenin insanların giyimi kuşamıyla, inancıyla, yaşam tercihleri ve yaşam tarzlarıyla sorunu yok. Aksine demokrasinin, adaletsizliğin, hak ve özgürlüklerin önündeki tüm engellerin kaldırılması, insanlarımızın barış ve huzur içinde yaşaması, refahı ve ülkenin zenginliklerini adil ve eşit şekilde paylaşmasının önünde sorun var. Bu sorunların, engellerin sorumlusu herkesi hain-terörist gören bu iktidar!

Bu iktidarın gitmesiyle, buradan nemalanan nefsinin esiri olmuş küçük ve dar bir grup dışında, hiç kimsenin kaybedeceği bir şey yok. Tam tersine iktidar değişikliğiyle ülkenin önünde açılacak aydınlık yolda hangi inanç,

köken, yaşam tarzından olursak olalım hepimizi bekleyen güzel, mutlu, müreffeh, özgür, onurlu, dayanışmayı ve paylaşmayı seven insanların **her alanda kazanımlarını daha da büyütüp ileriye taşıyacağı bir Türkiye var!**

İSTANBUL'DAKİ SURIYELİ SİĞİNMACILAR RAPORU

Suriyeliler ne düşünüyor, nerede yaşamak istiyor?

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, İstanbul'da yaşayan Suriyeli sığınmacılarla yüz yüze görüşerek "İstanbul'daki Suriyeli Sığınmacılar, Geri Dönme Eğilimleri ve Beklentileri" başlıklı bir rapor hazırladı.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na sunulan raporda, farklı sosyal sınıf, eğitim, siyasi tercih ve ekonomik durumdan sığınmacı ile görüşülerek, İstanbul'daki Suriyeli sığınmacıların geleceklerini hangi ülkede aradıkları, Suriye'ye dönme eğilimleri, CHP'ye yönelik düşünceleri ve beklentileri, Türkiye'deki sıkıntı ve sorunları, sorgulandı.

Çalışmanın amacını "Suriyeli sığınmacılarla ilgili, hepimiz çözüm önerilerimizi sunuyoruz. Bu çalışmanın amacı, konunun öznesi olan sığınmacıların ürettiğimiz çözüm önerilerine nasıl yaklaştığını, neler düşündüklerini tespit etmektir" diye açıklayan Akkuş İlgezdi, Suriyeli sığınmacıların, tavan yapan işsizlikten, her geçen gün derinleşen yoksulluktan ve ekonomik krizden bunalan kitlelerin hedefi haline geldiğini belirterek "Sığınmacılar artan milliyetçiliğin baskısı altında yaşıyorlar" diyor.

Türkiye'de yaşayan Suriyelilerin bugün AKP'nin Batı ile pazarlığının öznesi durumunda olduğunun altını çizen Gamze Akkuş İlgezdi, AKP'nin Suriyeli sığınmacılar sorununu insani ölçekler içerisinde uluslararası toplum gündemine taşımadığını, aksine Avrupa Birliği'ne karşı siyasi, sosyal, ekonomik koz olarak kullandığını ifade ediyor.

Raporunda, Suriyeli sığınmacılar konusunu tüm boyutları ile ele almak, sığınmacıları da kucaklayan bir dille soruna çözüm bulmak gibi büyük bir görevle karşı karşıya olduklarını, belirten Gamze Akkuş İlgezdi, "Öncelikle AKP'nin dış politika, sınır güvenliği ve asayiş alanlarında ülkemizi büyük bir felakete yüz yüze bırakan politikalarını acımasızca eleştirirken, sığınmacıları araçsallaştırmamaya ve onları ırkçı tepkilerin hedefi haline getirmemeye özen göstermeliyiz" diyor.

Akkuş İlgezdi, Suriye'den kitlesel göçün en son 2016 Aralık ayında Halep'te yaşanan savaşla meydana geldiğini hatırlatarak, 2017'den itibaren Türkiye'ye gelenleri ekonomik göç olarak kabul etmek, savaş ve siyasi nedenlerle ülkemizde misafir olanlarla, ekonomik nedenlerle gelenleri birbirinden ayırmak gerektiğini belirtiyor.

Akkuş İlgezdi'nin önerileri arasında, sığınmacılarla ilişkin politika geliştirirken, özellikle Suriyeli aydın kesimlerle temas etmek gerektiği de yer alıyor.

Büyük Çoğunluk Geleceğini Suriye'de Arıyor

Farklı toplumsal kesimlerden sığınmacıların yaşadıkları sorun ve beklentilere yer verilen raporda, Türkiye'deki yaygın kanının aksine, Suriyeli sığınmacı toplumunun homojen bir yapıya sahip olmadığı, modern, eğitilmiş ve devlet himayesine ihtiyaç duymayan çok sayıda sığınmacı olduğu belirtiliyor.

"Suriyeli sığınmacıların önemli bir bölümü geleceğini Türkiye'de aramıyor" diyen Gamze Akkuş İlgezdi, sahaya ilişkin izlenimlerini şöyle sıralıyor:

- ✓ Sığınmacıların önemli bir çoğunluğu, **Suriye'de barış ortamı sağlanıp, demokratik bir düzen kurulduğunda ülkesine dönmek ve ülkelerindeki demokratik dönüşümün parçası olmak** istiyor. Geleceğini Suriye'de arayanlar, İstanbul'da yaşayan sığınmacıların en eğitilmiş kesimlerini oluşturuyorlar.

Bu kesimler, ya seküler siyasi partilere üye olarak ya kurdukları sivil toplum kuruluşları aracılığıyla, hem Suriye'deki gelişmeleri yakından izliyorlar hem adil, demokratik, laik bir rejim için kafa yoruyorlar

Suriyeli sığınmacıların eğitim durumları ile ilgili kamuoyu araştırmalarına baktığımızda %10'u bulan üniversite ve üstü eğitim alanlarla % 17 civarında lise mezunu olanların büyük çoğunluğu yaşamlarını göçmen olarak sürdürmek istemiyor.

Kapılar Açılrsa Sığınmacıların %90'ı Batı'ya Göç Eder

Sığınmacıların önemli bir bölümü ise geleceğini Kanada veya Avrupa ülkelerinde arıyor. Türkiye'de iş kuramamış, çocukları doğru düzgün eğitim alamayan Suriyeliler Batı'ya göç etmek istiyor. Türkiye'de iş sahibi bir Suriyeli sığınmacıya göre "Türkiye kapıları açsa Suriyeli sığınmacıların %90'ı Batı'ya gider.

Suriye'de bir meslek sahibiyken, dil sorunu yüzünden Türkiye'de ucuz ve sigortasız çalışmak zorunda kalanlar da yüzlerini Batı'ya çevirmiş durumdalar. Dil bilmemeyi "uyum" için en büyük engel olarak gören bu kişiler, gitmek istedikleri ülkenin dilini bilmemelerine rağmen gitmek isteme gerekçelerini "Oralarda uyum devletin desteği ile sağlanıyor. Dil öğrenene kadar devlet günlük yaşamı sürdürecektir kadar da olsa destek veriyor. Burada ya çalışıp karnınızı doyuracaksınız, ya dil öğreneceksiniz" diye açıklıyorlar.

2020 verilerine göre Türkiye'de 182 ülkede 27.606 Suriyeli öğrenci bulunuyor. Görüştüğüm üniversite öğrencileri de okul biter bitmez Batı'ya gitmek istiyor. Gerekçe olarak da Türkiye'de iş imkanlarının sınırlı olmasını gösteriyorlar. Gıda Mühendisliği okuyan Amir "Üniversitede okuyan Türk arkadaşlarımın çoğu da Avrupa'ya gitmek istiyor. Sadece biz değil. Onlar için yeterli iş imkanı olmayan bir ülkede biz nasıl iş bulabiliriz" diyor.

İş kuranlar ve Türkmenler yerleşik

Göç Araştırma Raporu'na göre İstanbul'da yaşayan Suriyelilerin % 8'i kendi işini kurmuş. Ticaret Bakanlığı'nın açıklamasına göre, 26 Şubat 2019 itibarıyla en az bir ortağı bulunan Suriye uyruklu şirket sayısı 15.159.

TEPAV'ın Türkiye'de Suriyeli Girişimciliği ve Mülteci İşletmeler" araştırması da bu işletmeler Suriyeli müfusun % 7'sine iş imkanı sağlıyor.

Türkiye'de yerleşik bir düzen kurmayı başarmış, kendi işini kurmuş olanlar bundan böyle Türkiye'de yaşamak istiyor. Geleceğini Türkiye'de kurmak isteyen bur başka grup ise Türkmenler. Dil ve kültür benzerliği nedeniyle burada kendilerini daha rahat hissediyorlar.

İki Ayda 17.672 Ekonomik Nedenlerle Geldi

Savaştan kaçan, siyasi nedenlerle Suriye'den gelenlerin dışında Suriye'den azımsanmayacak sayıda ekonomik göç var. Resmi rakamlara göre Ağustos 2021'de ülkemizdeki Suriyeli nüfus Haziran ayına oranla 17.672 kişi artarak 3 milyon 584 kişiye ulaştı. İki ayda sınırlarımızdan giren 17.672 kişinin hemen hepsi ekonomik nedenlerle geldiler. Burada kayıt dışı işlerde çalışıp, kazandıkları parayı Suriye'deki ailelerine gönderiyorlar. Her bayram sınırda tanık olduğumuz, bayramlaşmaya gidenlerin önemli bölümünü bunlar oluşturuyor.

Sığınmacı Dosyası AKP'nin Elinden Alınmalı

Gamze Akkuş İlgezdi, Raporun ilerleyen bölümlerinde, Suriyeli sığınmacıların taleplerini anlatıyor.

Görüştüğü, her sosyal sınıftan Suriyelinin "Sığınmacı dosyasını AKP'nin elinden alın. Siyasetin malzemesi olmaktan çıkartın" dediğini aktaran Akkuş İlgezdi izlenimlerini şöyle aktarıyor;

" Siyasi partiler ve STK'lar aracılığıyla örgütlenen Suriyeli laik demokratik muhalif kesimler iktidarın Suriye'ye dönük ve Suriyeli göçmenlere ilişkin politikalarını sorunlu buluyor. Suriyeli toplumun aydın ve entelektüel kesimleri, sığınmacı konusunun AKP'nin kararı ve vicdanına bırakılmaması gerektiğini düşünüyor. Suriyeli sığınmacılar, Türk hükümeti tarafından adeta esir alındıklarını düşünüyorlar. Ne Avrupa'ya gitmeleri için kapılar açılıyor, ne burada insani koşullarda yaşamalarının koşulları yaratılıyor. Üstelik horlanıyor, aşağılanıyor, geri gönderilme korkusuyla yaşıyor ve gayri insani koşullarda çalışıyorlar."

40 Milyar Dolar Nereye Harcandı?

İlgezdi sığınmacıların talep ve önerilerini şöyle sıralıyor:

- Sığınmacılar, Türkiye'nin sığınmacıların koşullarını iyileştirmek için AB'den para desteği almasına rağmen, bu paraların nereye harcandığının denetlenmemesinden yakınıyorlar.
- Muhalefet partilerinin Tayyip Erdoğan'ın, Suriyeliler için harcadığını söylediği "40 milyar \$'ın nereye harcandığının" sorulmasına devam etmelerini istiyorlar. "Bunu kimse bilmiyor. Üstelik bu gerçekmiş gibi kabul edilip, Türkiye toplumu Suriyelilere karşı düşmanlaştırılıyor" diyorlar.
- Muhalefetin, Suriyelileri geri göndereceğiz söylemini, tehlikeli buluyorlar. Bu söylemin, sığınmacıların tedirginliğini artırdığı gibi, toplumun Suriyelilere karşı tepkisini beslediğini söylüyorlar.

- Suriyelilerin Suriye'ye dönmelerini sağlamak için öncelikle Suriye'de demokratik bir rejimin tesisi için çaba harcamak gerektiğini, belirterek **“Türkiye muhalefeti BM’nin 2245 sayılı kararına sahip çıkmalı. Bunun hayata geçirilmesi için çaba sarf etmeli”** diyorlar.

İstanbul’daki Gettolar

Raporda, İstanbul’un **Fatih**, Esenyurt, **Küçükçekmece**, Bağcılar, **Başakşehir**, Sultangazi, **Esenler** gibi ilçelerinde gettolar oluştuğu belirtiliyor

Ve bu gettolardaki duruma ilişkin izlenimler şöyle sıralanıyor:

- 2013 ve 2014’de savaştan, 2016’da Halep’teki sıcak çatışmalardan kaçıp gelenlerin yanı sıra, daha sonraki yıllarda ekonomik nedenlerle göç edenler bu gettolara sığınmış durumda.
- Bu gettolarda Suriyeli göçmenlerin arasında etnik köken farkı olmaksızın sıkı bir dayanışma gözleniyor. Türkmenler, Araplar ve Kürtler birbirini kolluyor ve gözetiyorlar.
- Dil nedeniyle daha az zorluk yaşayan ve etnik kökenleri nedeniyle Türkler tarafından daha kolay kabul edilen Türkmenlerin Arap ve Kürt komşularını himaye ettiklerini söylemek yanlış olmaz.
- Rojava yerine Türkiye’ye gelmeyi tercih eden Kürt kökenli sığınmacılar da Türkiyeli Kürtler değil Arap ve Türkmenler tarafından dayanışma görüyorlar.
- Geçen yıl Küçükçekmece’de Mehmet Akif Caddesi’nde bütün Suriyelilerin dükkânlarının tahrip edilmesinden sonra daha da fazla içe kapanma yaşanmaya başlamış.
- Mümkün olduğunca ortalıkta görünmemeye çalışanların sayısı hiç de az değil.
- **Suriyeliler genellikle AKP’lilerin yoğun olarak yaşadığı ilçeleri tercih ediyorlar. Bu siyasi bir tercih değil çoğunlukla. Bu çevreler tarafından “din kardeşliği” gerekçesi ile daha az dışlanıyorlar ve daha az horlanıyorlar.**
- İktidarın kimi ilçelerde muhtarlara, Suriyelilere kolaylık gösterin, talimatı verdiği öne sürülüyor.
- Özellikle Küçükçekmece, Esenyurt, Esenler ve Sultanbeyli ilçelerindeki kimi mahallerde yerleşimin teşvik edildiği belirtiliyor.
- Bu mahallerin de özellikle Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgeler olduğu, buralarda **demografik bir değişiklik** yaratmak istendiği iddia ediliyor. Bu mahallerde yaşayan Kürtlerden biri: **“Suriyeliler geldi, biz horlanmaktan kurtulduk. Şimdi onlar ikinci sınıf insan muamelesi görüyor. Türkler bizim kıymetimizi anladı”** diyor şaka yollu.

Suriyeli Öğretmenlere Devlet Eliyle Ayrımcılık

Gamze Akkuş İlgezdi, Suriyeli öğretmenlerin sığınmacılar içinde en avantajlı gruplar içinde yer aldığını belirterek, vatandaşlığa kabul edilenler arasında azımsanmayacak sayıda öğretmen olduğu belirtiliyor.

Suriyeli öğretmenlerin de devlet eliyle ayrımcılığa uğradığını öne süren Akkuş İlgezdi şunları söylüyor:

“2014 yılı Kasım ayından bu yana Maaşları UNICEF tarafından ödenen Türk ve Suriyeli öğretmenler, Suriyeli çocukların eğitim ihtiyacının karşılanması için görevlendirildiler.

Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunu Destekleme Projesi PİKTES kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı, 12.000 Suriyeli öğretmen ile 6300 Türk öğretmen çalıştırıyor.

Türk öğretmenler görevlerine devam ederken, Temmuz ayında Bakanlık, 12.000 Suriyeli öğretmenle çalışmayı sonlandırıyor. Bunu da bir yazı ile kendilerine bildiriyorlar. Gerekçe olarak da “Türk Kızılay’ı ile iş birliği yaparak yeni bir programa geçilmesi planlanmıştır” diyor.

Ülkelerinde fizik, kimya, matematik, İngilizce öğretmenliği yaparken, burada geçici eğitim merkezlerinde çalışan öğretmenler aynı programda çalışan Türk öğretmenlerden daha düşük ücret aldıkları gibi, sigortasız çalıştırılıyorlar. Suriyeli öğretmenlerin maaşları postanelerden “sosyal yardım” adı ile yatırılıyor.

Şu anda 14.000 Suriyeli öğretmen ve aileleri büyük bir belirsizlik içinde yaşıyor.

YÖNETİLEMİYEN SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ

GEL-GİT POLİTİKASININ FATURASI AĞIR!

ABD ve Rusya'yı birbirine karşı kullanarak dış politika yürüten iktidar, Türkiye'yi ağır bedeller ödemek zorunda bıraktı! İktidar, Rusya ve ABD arasındaki ilişkileri inşa ederek, bir ABD'nin bir Rusya'nın yanında pozisyon alarak, bugüne geldi. Şimdi süreç tıkanı! Erdoğan'ın Soçi ziyareti öncesi ABD ve Biden ile ilgili açıklamaları Türkiye'nin Putin-Rusya karşısındaki konumunu zayıflatmanın da ötesinde, iktidarı Rusya karşısında sıkıntılı bir konuma sürükledi. ABD ve Rusya'yı birbirine karşı kullanarak dış politika yürütmenin Türkiye'ye ağır bedelleri oldu!

Önceki değerlendirmelerimde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Soçi'ye gitmeden önce Türkiye-ABD ilişkilerinin iyiye gitmediğini ifade etmesi, süreci 'hayra alamet değil' diye nitelendirmesi, önceki ABD başkanlarının hiçbirisiyle Biden ile yaşadığı süreçleri yaşamadığını dile getirmesi siyasi-diplomatik zafiyet, zayıflık ve gaf anlamına geliyordu. ABD'ye karşı Rusya'dan S-400 sistemini alan iktidar, Türkiye'nin F-35 projesinden çıkarılması ve CAATSA yaptırımlarının devreye sokulmasıyla karşı karşıya kaldı. F-35'lerin Türkiye'de üretilen parçaları başka ülkelere kaydırıldı. ABD'ye 5 uçak için ödenen 1,5 milyar dolarla birlikte, üretimde devre dışı bırakılan sanayicilerin beyanları ve şu andaki hesaplamalarla, F-35 projesinden çıkarılmanın **Türkiye'ye doğrudan ve dolaylı faturası 15 milyar dolar** olarak hesaplanıyor. ABD yönetimi Türk Hava Kuvvetleri envanterinde ve savaş uçağı filomuzun omurgasını oluşturan F-16'ların modernizasyonu için de yaptırım bahanesiyle ayak sürüyor. Yunan Hava Kuvvetlerindeki F-16 modernizasyonu tamamlanırken, Yunanistan Fransa'dan da 25 adet Rafele savaş uçağı alıyor. Süreç bu şekilde devam ederse Ege ve Akdeniz'de TSK hava gücü açısından zafiyete düşebilir, üstünlüğünü kaybedebilir.

Oysa Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2019'da S-400 krizi patlak verip, Türkiye F-35 projesinden çıkarıldığında, 'Er ya da geç F-35'leri teslim alacağız. S-400 konusunda geri adım atmak söz konusu değil' demişti. Aradan 2 yıl geçti, ABD ne Türkiye'nin ödediği 1,5 milyar doları ne de parası ödenmiş 5 adet F-35'i veriyor. Uçaklar ABD Hava Kuvvetleri'ne devredildi. Diğer yandan S-400'lerde de yaklaşık 3 milyar dolara alınan savunma sistemi, parası ödendiği halde 2 yıldır kullanılamıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan New York'ta Biden'la görüşemeyince bu kez Rusya'dan ikinci parti S-400 alımını gündeme getirerek ABD'ye karşı yine Rusya kozunu masaya sürdü. Kanımca Putin bundan memnun olmalı. Hatta Türkiye-ABD-NATO gerilimini daha da tırmandırmak için yeni parti S-400'lerde damping bile yapabilir! Akabinde ABD, Rusya'dan yeni S-400 ya da yeni askeri alımlar yapılmasının Türkiye için yeni CAATSA yaptırımlarının ve ilave yaptırımların devreye girmesi anlamına geleceği açıklamasını yaptı.

Dolayısıyla 14 Haziran'da Brüksel'de Biden ile ardından 29 Eylül'de Soçi'de Putin ile 'baş başa' görüşme ve 'tek kişilik diplomasi-dış politika' yöntemine geçişin ülkeye faturası ağırlaşıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın artık yakın çevresine, dışişleri ve milli savunma bakanlarına bile 'yok' muamelesi yapması, yazılı tutanaklarının devlet arşivlerine girmemiş olması devlet akıllı, hafızası, gelenekleri ve kurumsal yapısıyla bağdaşmıyor. Biden görüşmesi ABD'nin NATO nezdindeki özel temsilciliğinde, Soçi görüşmesi de Putin'in Soçi'deki başkanlık binasında gerçekleşti. Her iki görüşmenin de tamamının kayıt ve tutanakları ABD ve Rusya devlet arşivlerinde var ancak **Türkiye devlet arşivinde yok!**

Soçi'ye Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü, İletişim ve MİT Başkanı ile giden Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dış politikayı tek başına oluşturmaya yönelmesi, hangi taahhütlerin verildiğinin bilinmemesi, Türkiye'nin geleceği adına ciddi riskler içeren bir durumdur. Görüşmede İdlip, Libya, Karabağ, Suriye'de hangi noktalarda gelişme olacağını yaşanacak olaylarla görebileceğiz. **Mevcut tablo Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Soçi'den eli boş döndüğü** kanısını güçlendiren bir görüntü sunmaktadır!

ABD İLE GÖRÜŞMEDE SORUN YIĞINI!

Roma'da yapılacak G20 Zirvesi ve 1 Kasım'da İskoçya'da başlayacak COP26 Uluslararası İklim Zirvesi Taraflar Konferansı'na dünya liderleri katılacak. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Roma ve Glasgow zirvelerinde ABD Başkanı Biden ile görüşme girişimlerine ilk yanıt geldi. Biden ile Erdoğan'ın G20 zirvesinde ikili görüşme gerçekleştirecekleri açıklandı. Bu görüşmeden ikili ilişkiler adına olumlu bir sonuç elde edilmesi güç görünüyor!

30-31 Ekim'de Roma'da yapılacak G20 Liderler Zirvesi'nin hemen ertesinde de 1 Kasım'dan itibaren İskoçya'nın Glasgow kentinde, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) 26. Taraflar Konferansı (COP26) gerçekleştirilecek. Glasgow konferansı 12 Kasım'a kadar sürecek ancak liderlerin konferansın açılışında yer aldıktan sonra bazı ikili temaslar ardından ayrılmaları bekleniyor. COP26 toplantıları daha sonra taraf ülkelerin heyetlerinin katılımıyla devam edecek. ABD Başkanı Joe Biden'ın her iki zirveye katılacağı açıklandı.

New York'taki BM Genel Kurul Toplantıları sırasında ABD Başkanı Biden ile görüşme planı gerçekleşmeyen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın G20 ve Glasgow COP26 zirvelerine katılması yanında her iki zirvede de ABD Başkanı Biden ile görüşme girişimlerinde ilk somut yanıt Roma zirvesi için geldi. **Biden ile Erdoğan'ın Roma'daki G20 toplantısında ikili bir görüşme gerçekleştirecekleri duyuruldu.**

Türkiye Paris İklim Anlaşması'nı meclis onayından geçirerek resmi süreci tamamlamadığı için Glasgow'daki COP26 Taraflar Konferansı'nda yer alamayacaktı. Ancak Biden'ın da katılması söz konusu olan bu zirveye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katılabilmesi için Paris Anlaşması'nın mecliste kabul edilmesi ve Türkiye'nin resmen anlaşmaya 'taraf' olması gerekiyordu. Kanımca Roma G20 zirvesinde Biden ile buluşması kesinleşmeden önce ikinci bir alternatif olarak Glasgow'da buluşma ihtimalini hayata geçirebilmek isteyen Cumhurbaşkanı Erdoğan bir anda Paris İklim Anlaşması'nı meclisten geçirme kararı vererek 1 Ekim'de TBMM açılır açılmaz meclise gönderdi.

New York'ta görüşme gerçekleşmeyince masaya S-400 kozunu sürüp Rusya'dan ikinci partiyi alabileceğini söyleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, 'geri adım atmamız söz konusu değil bu iş bitmiştir' dediğine göre devam eden S-400 yaptırımları Biden ile görüşmede masada olacak. F-35 konusunda da herhangi bir ilerleme yok. ABD'nin S-400'e bağlı olarak yürürlüğe koyduğu Türkiye'yi projeden çıkartma ve parası ödenen savaş uçaklarını vermeme tavrı sürüyor. Halkbank davası New York'ta devam ediyor ve Biden'ın yargıya müdahale ederek, davayı sonlandırması ya da Türkiye lehine çevirmesi söz konusu değil.

Kuzey Suriye'de daha iki hafta önce CENTCOM Komutanı, ABD Suriye temsilcisi Brett McGurk ve diğer ABD yetkilileri SDG-PYD-YPG ile görüştü. Afganistan'daki gibi ABD'nin Kuzey Suriye'den çekilmeyeceği ve Kürtleri terk etmeyeceği, desteğin süreceği sözünü verdiği açıklandı. Ardından da Pentagon bütçesinde SDG-YPG'ye 170 milyon dolarlık yeni destek ABD Kongresi'nde kabul edildi.

Kuzey Suriye'de SDG-YPG kontrolündeki Rojava ve diğer bölgelerdeki yönetimlerin yanı sıra bu bölge yönetimlerinin oluşturduğu Suriye Demokratik Meclisi (SDM) Eş Başkanı İlham Ahmed ve heyet üyeleri geçen hafta boyunca Washington'da ABD yönetiminin davetlisi olarak Kongre üyeleriyle, Beyaz Saray yetkilileriyle, önde gelen think-thank kuruluşlarıyla temaslarda bulundu, toplantılar yaptı.

ABD yönetimi Türkiye'nin terör örgütü olarak gördüğü tüm bu kuruluşlarla çok yakın temasta ve tam destek veriyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tepkileri ve eleştirilerine, müttefiklik ilişkisiyle terör örgütlerine desteğin bağdaşmadığı çıkışlarına rağmen, Biden yönetimi de önceki ABD başkanlarıyla aynı tavrı sürdürüyor. Kaldı ki Cumhurbaşkanı Erdoğan Putin ile görüşmeden önce de aynı heyet Moskova'da Rus hükümeti ve dışişlerinin davetlisi olarak ağırlandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, New York dönüşünde yaptığı açıklamalarda, ABD'nin Afganistan'da yaptığı gibi Irak ve Suriye'den de çekilmesi gerektiğini söyledi. Anlaşıldığı kadarıyla Suriye ya da Irak'ta Türkiye-ABD iş birliği iktidarın gündeminde yok. Soçi'de Suriye sorununun Türkiye-Rusya iş birliği ile çözüleceğini bizzat Cumhurbaşkanı Erdoğan söyledi. Kıbrıs'ta Türkiye ve KKTC'nin 'iki devletli çözüm' planı ABD'den de kabul görmüyor. Kıbrıs, Ege, Doğu Akdeniz'de ABD yönetimi Yunanistan ve Güney Kıbrıs tezlerinin arkasında duruyor. Yunanistan-Dedeoğlu'da ABD dev üs kuruyor. Güney Kıbrıs'a silah satışı yasağını kaldırdı ve satışlara başladı. Fethullah Gülen'in iadesi talepleri gündemden düşmüş vaziyette. Zarrab'ın iadesi de gündemde yok. Savcılıkla anlaştı Halkbank davasında itirafçı oldu. Tüm bu sıraladığım sorun başlıkları değişmedi, aynen duruyor. Ne ABD'nin ne de Türkiye'nin tavrında bir değişiklik yok. Cumhurbaşkanı Erdoğan 'geri adım atmamız' diyor. Dolayısıyla New York'ta da görüşülseydi, şimdi Roma'da görüşülecek olması veya ardından Glasgow'da bir daha **Erdoğan-Biden bir araya gelse de bu sorunların çözümlenmesi**, bir sonuca varılması, ilişkilerin düzelmesi ya da normalleşmesi **güç görünüyor.**

Biden, demokrasi ve insan hakları, hukuk devleti, özgürlükler konusunda iktidardan ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan umudunu kesmiş olmalı ki artık bu konuları dile getirmiyor. Muhtemelen Roma buluşmasında öylesine gündeme getirip, iktidardan bazı adımlar atmasını AIHM kararlarına uyulmasını vb. isteyebilir.

ERDOĞAN, PUTİN'E VERDİĞİ TAVİZLERİ HALKA AÇIKLAMAK ZORUNDA!

Soçi'deki Erdoğan-Putin buluşmasının ardından gözlenen suskunluk, Rusya'ya önemli tavizler verildiğini düşündürüyor. Cumhurbaşkanı, uzaya ortak füze fırlatmaktan denizaltı üretmeye kadar pek çok konudan söz ediyor. Ancak hayati ve güncel olan Türkiye'nin bugününü yakından ilgilendiren konulara hiç değinmiyor.

Üç saatlik görüşmeye tercümanlar dışında kimse alınmadı. Rus yetkililer baş başa görüşme ve sonrasında ortak basın toplantısı yapılmaması isteğinin Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan geldiğini açıkladılar. Anlaşılan gelebilecek kritik sorulara cevap vermektan kaçmak istendi. Cenevre'de Biden ile baş başa yapılan görüşmede de aynı yöntem izlendi ve sonrasında Erdoğan'ın para karşılığı Türk askerinin Kabil havaalanına bekçilik yapmasını Biden'a teklif ettiği ortaya çıktı. Putin ile Suriye, İdlib, Libya, Afganistan başlıklarının ele alındığını dile getiren Cumhurbaşkanı,

Putin'e Kuzey Suriye'de SDG-YPG'ye karşı ortak mücadele teklif ettiğini söylüyor. Ancak Putin'in ne cevap verdiğini söylemiyor. Rusya bu örgütleri terör örgütü kabul etmediği gibi, geçen hafta bu örgütlerin temsilcilerinden oluşan heyetler, Moskova ve Washington'da ağırlandı. Cumhurbaşkanı'nın Soçi'ye gittiği gün Rusya, Suriye'de YPG-SDG ile masaya oturdu, müzakere başlattı. İdlip'teki tablo giderek vahim bir hal alıyor. Ülkemizin güvenliğine, cihatçı teröristlerin Türkiye'ye sızmasına, yeni bir mülteci akını ihtimaline yönelik endişeler artıyor. Rusya devlet medyası TSK'nın İdlip'in kuzeyine çekilmeye başladığını, Putin'in Erdoğan'dan Suriye'deki TSK güçlerinin çekilmesini istediği haberlerine yer veriyor.

Putin'den Rusya'nın 3 nükleer santral daha yapmasını istediğini, ortaklaşa denizaltı, uzaya füze fırlatma ve uçak motoru yapmayı önerdiğini kaydeden Cumhurbaşkanı, bir yandan Akkuyu Nükleer Santrali için dünyanın en pahalı elektrik alım garantisini Rus şirketlerine veriyor. Şimdi de devleti, kurumları, ihale yasalarını yok sayarak şahsı adına Putin'e 3 nükleer santral sözü verme hakkını ve yetkisini nereden alıyor? Asıl önemlisi, Rusya ile Türkiye arasındaki doğalgaz tedarik anlaşmalarının süresinin dolmuş olması ve yenileme konusundaki müzakere sürecinde henüz sonuç alınamaması. Yaklaşan kış koşullarında doğalgaz tedarikinin kesintiye uğraması ihtimali yanında, sona eren anlaşmalarda bin metreküp için 240 dolar olan fiyatın, halen dünya doğalgaz piyasasındaki olağanüstü fiyat artışları nedeniyle, Rusya tarafından ikiye-üç katlanması söz konusu. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı bu kışın zor geçeceğini açık şekilde söylerken, Cumhurbaşkanı ise doğalgaz pazarlığından hiç söz etmiyor. Faturayı ödeyen halka, sanayiciye gerçekleri açıklamak, ödeyeceği ağır bedeli söylemek zorundalar. 2015 uçak krizinde Putin'e mektup yazıp özür dileyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, nükleer santraldan, Türk Akım boru hattına, domatese, sebze-meyveye Rusya'nın kota koymasına, Türk müteahhitlerin kontratlarının askıya alınmasına varana kadar her yaptırımını sineye çekti. Rusya'ya on milyarlarca dolarlık taviz verildi. Rusya ise 5 yıldır hâlâ Türk vatandaşlarına vize uygulamaya devam ediyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan neden Putin ile baş başa görüşmek istediğini, hangi kişisel pazarlıkları yapıp ne sözler ya da tavizler verdiğini, Türkiye'nin ve milletin geleceğiyle ilgili şahsı adına hangi taahhütlerde bulunduğunu millete açıklamakla yükümlü. Türkiye kimsenin şahsi hedefleri, pazarlıkları ve emelleri için masaya sürebileceği bir kabile, aşiret ya da çadır devleti değildir!

NEYİZ KİMİZ BELLİ DEĞİL!

AB Komisyonu aldığı kararla Türkiye'yi Kuzey Afrika ülkeleri arasına kaydırarak, AB'nin Güney Komşuları Kategorisine dahil etti. Bu statü değişikliği, tam üye adayı Türkiye'nin, AB ile yalnızca ekonomik iş birliği bağlantısı üzerinden ilişki yürüten Tunus, Fas, Cezayir vb. ülkelerle aynı kategoriye alınması anlamına geliyor. İktidarın suskunluğu, gündemlerinde AB tam üyeliği hedefinin olmadığını, AB defterini kapattıklarını gösteriyor!

AB Komisyonu son aldığı kararla tam üyeliğe aday olan ve tam üyelik müzakereleri yürüten Türkiye'yi farklı bir statüye kaydirdi. Türkiye yapılan bu değişiklikle Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkeleri arasına dâhil edildi. Resmi ismi de 'AB'nin Güney Komşuları ve Türkiye' olarak değiştirildi. AB yetkilileri bu değişikliğin iç işleyiş ve yeni planlama-yapılanma nedeniyle yapıldığını savunuyor. 2005'ten bu yana AB tam üyeliğine adaylığı onaylanan ve müzakerelere başlayan Türkiye'nin, **Güney Komşuları listesine dâhil edilmesi kanımca çok önemli bir dışlanma mesajı.** Türkiye-AB ilişkileri açısından yeni bir kırılma noktasındayız!

Bu noktaya gelinmesinde AB'nin yanlışlarının yanı sıra iktidarın izlediği dış politikanın, AB müktesebatına uyum konusunda ayak sürümesinin ve son yıllarda OHAL ve KHK'larla AB kriterlerinden, demokrasi, insan hakları, yargı bağımsızlığı, temel hak ve özgürlükler, hukuk devleti, düşünce ve ifade özgürlüğü vb. değerlerden iyice uzaklaşarak otokrat bir tek adam sistemine ilerlemesinin payının büyük olduğu inkâr edilemez. İktidarın bu politikaları ve yaklaşımı AB içinde önemli bir güce sahip Türkiye karşıtlarının elini güçlendirdi.

İktidar, Türkiye'yi çeşitli AB programlarından çıkarttı. Avrupa Parlamentosu ile TBMM diyalogu hemen hemen tümüyle kesilmiş durumda ve ortak çalışma grupları, komisyonlar yıllardır toplanmıyor. Yeni yönetim sistemiyle AB Bakanlığının kapatılması, Baş müzakereciliğin sonlandırılması ve AB Bakanlığı'nın Dışişleri bünyesinde bir genel müdürlük statüsüne düşürülmesi de iktidarın AB'ye ve AB üyeliğine bakış açısının en somut göstergesi. Avrupa Parlamentosu ile TBMM arasında kurulmuş olan Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu yıllardır toplanamıyor. AB ile Türkiye siyasetçilerinin bir araya gelmesi, doğrudan temas etmesi, siyasi görüş alışverişinde bulunması engelleniyor. İktidar, 2016'daki darbe teşebbüsü ardından Yararıcı Avrupa Programı'ndan Türkiye'yi çıkartarak, Türkiye ile AB arasındaki sanat, kültür, eğitim, alanındaki iş birliği projelerini, bu projelere AB fonlarından finansal desteği de sonlandırdı. Kültürel-sanatsal değişim programlarını kaldırdı.

Tüm bu negatif yönlü AB politikaları sonrasında tam üye adayı Türkiye önce Genişlemeden Sorumlu AB Komiseri'nin görev alanından çıkartıldı. Ardından Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölümüne aktarıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İktidar adeta AB'ye yönelik tavrı, tutumu ve politikalarıyla AB komisyonunu bu yönde kendisi teşvik etti, zemini hazırladı. Sonunda Türkiye'nin diğer tam üyelik adaylarının dışında kalmasının, Kuzey Afrika ülkeleriyle bir araya konulmasının kapısını elleriyle AB'ye açtı. Tabii bunun mali ve finansal sonuçları da olacaktır. AB Mali Yardım programlarından, Uyum Fonları'ndan Türkiye'ye sağlanacak destekler azalacak.

İktidar, AB ile ilişkileri en alt düzeye indirerek AB'ye uyum gibi bir gündeminin ve arayışının olmadığını gösteriyor. **AB'ye karşı mülteci kozu dışında bir talebi ya da beklentisi yok.** Kaldı ki, AB'nin Türkiye ile ilgili yaptığı bu statü değişikliği ve Güney Komşuları-Kuzey Afrika Grubuna kaydırılmasına Dışişlerinden, iktidar sözcülerinden bir tepki gelmemesi, **iktidarın AB defterini kapatma düşüncesini teyit ediyor.**

ALMANYA'DA MERKEL SONRASI...

Almanya'da sol bir koalisyonun yönetime gelmesi Türkiye-Almanya ilişkilerine farklı şekillerde yansiyacaktır. SPD'nin Federal Parlamento Başkanlığı için Türk kökenli vekil Aydan Özoğuz'u önermesi, ülkemizde seçimle meclise girmiş partilerin bile meşruiyetinin tartışıldığı, etnik köken tartışmalarının öne çıkarıldığı anımsandığında, demokrasi anlayışı, siyasi ve toplumsal barış adına örnek alınması gereken bir tablodur.

2015'teki büyük mülteci dalgası sırasında ve sonrasında Avrupa'da yükselişe geçen göçmen, Müslüman karşıtı milliyetçi akımın yanı sıra merkez sağ ve muhafazakâr demokrat partiler gerileme sürecine girdi. Son olarak Norveç seçimlerinde iktidarı kazanan Sol-Sosyal demokrat partiler, Finlandiya, Danimarka, İsveç'te de seçim başarısına imza atmıştı ve iktidar ya da iktidar ortağı oldular. Güney Avrupa'da ise İspanya ve Portekiz'de sosyal demokrat-sosyalist partiler halen iktidardalar.

Almanya'da 26 Eylül'de yapılan parlamento seçimlerinde uzun bir aradan sonra ilk kez **Sosyal Demokrat Parti (SPD)** 16 yıllık Merkel döneminin sona ermesiyle Hristiyan Sosyal Birlik Partileri CDU-CSU'yu 1,6 puanlık farkla geride bırakarak seçimden birinci parti çıktı.

Merkez sağ ve muhafazakâr Hristiyan Sosyal birlik partileri ağır oy kaybına uğrarken, parlamento seçimlerinde oylarını artıran diğer 2 parti ise Yeşiller ve Hür Demokratlar (FDP) oldu. SPD'nin Başbakan aday Olaf Scholz, büyük koalisyon dışındaki seçeneklere yoğunlaştı.

- Scholz seçmenin SPD ile birlikte Yeşiller ve FDP'nin oylarını yükselttiğini belirterek ortaya bir tercih çıktığını, koalisyonu seçimden seçmen desteğini artırarak çıkan bu üç partinin kurması gerektiğini savunuyor.

Yeşiller ile FDP arasında ortaklık görüşmelerinde ilerleme kaydedildiği açıklanırken daha sonra ise SPD ile müzakere masasına oturulacak.

Hristiyan Sosyal Birlik Partilerinin Başbakan aday Armin Lanschet ise hükümeti kendisinin kuracağını diğer partilerle koalisyon görüşmelerine başlayacağını duyurdu.

- Ancak Alman seçim yasası ve siyasi teamüllere göre Cumhurbaşkanı'nın görevi seçimden birinci çıkan ve Federal Parlamento'da en çok sandalyeye sahip olan partinin başbakan adayına vermesi gerekiyor.

Yeni hükümet kurulana kadar başbakanlık görevini sürdüreceği Angela Merkel'in koalisyon pazarlıkları süresince bu göreve devam edeceği kaydediliyor.

SPD ve Yeşiller'in yer alacağı bir koalisyonun göreve başlaması durumunda Türkiye ile ilişkilerde demokratik adım taleplerinin, siyasi özgürlükler ve insan hakları alanında iktidardan bazı adımlar atmasının istenmesinin söz konusu olabileceği, özellikle Yeşiller'in bu konuda ısrarlı davranacağı kaydediliyor.

Uzun süre Claudia Roth ile birlikte Yeşiller Partisi'nin eş başkanlığını da yapan Türk kökenli parlamenter Cem Özdemir'in Stuttgart'tan rekor düzeyde oyla yeniden seçilmesi, olası bir koalisyon ortaklığı durumunda Yeşiller'in iktidara özgürlüklerin genişletilmesi yönündeki baskısını artırmasını gündeme getirebilecek.

Alman iş dünyası, sendikalar, ticaret ve sanayi odaları yöneticileri ise siyasi partilere bir an evvel hükümeti kurmaları çağrısında bulunurken, COVID19 salgını nedeniyle yaşanan ekonomik sorunların üzerine uzun süre hükümet pazarlıklarının da eklenmesinin ekonomik olumsuzlukları artıracığını duyurdular. Almanya'da Merkel kabinesinde Maliye Bakanı olan ve korona sürecinin ekonomik boyutunu başarıyla yöneten SPD aday Olaf Scholz'un bu başarısı ve sağladığı güven ortamı, kendisine ve partisine seçim zaferini getirdi.

Türkiye-Almanya ekonomik ilişkilerinin boyutları gündeme getirilerek, SPD-yeşiller koalisyonunun Türkiye'ye yönelik politikalarda fazla radikal değişikliğe gidemeyeceği, iş dünyasının bu konuda olası sol koalisyonu frenleyebileceği de Alman medyasında öne sürülen değerlendirmelerde öne çıkıyor. Diğer yandan 26 Eylül seçimlerinde Federal Parlamento'ya Türk kökenli 18 vekil girerken, Federal Meclis Başkanlığı için de SPD'nin Türk kökenli vekili Aydan Özoğuz'un önerileceği, başkanlığa seçilmesine kesin gözüyle bakıldığı belirtiliyor.

Ülkemizdeki siyasi tartışmalarda seçilmiş milletvekilleri, seçimle TBMM'ye girmiş siyasi partilerle ilgili olarak meşruiyet, kapatma, TBMM'den tasfiye etme, etnik köken üzerinden tartışmalar yapıyor. Bun karşın Almanya'nın seçimden zaferle çıkan birinci partisinin göçmen bir aileden gelen, Türk kökenli birisini etnik kökenine, kimliğine, dini inancına bakmaksızın Federal Parlamento Başkanlığı'na önermesi ve diğer partilerin buna destek vermesi demokrasi anlayışı, siyasi hoşgörü, uzlaşma, siyasi ve toplumsal barış adına örnek alınması gereken bir tavrıdır.

ERDOĞAN ŞAHSIM HÜKÜMETİ SEBEP, HAYAT PAHALILIĞI SONUÇTUR

Erdoğan Şahsım Hükümetinin Türk Lirası'nın bereketini kaçırdı. 100 liralık banknot, 1 Ocak 2009 tarihinde tedavüle girdi. 100 lirayla 2009'un Eylül ayında, 440 tane yumurta alıyorduk, bugün ancak 97 tane alabiliyoruz. 114 kilo domates alıyorduk, şimdi ancak 21 kilo domates alıyoruz. 101 kilo patates alabiliyorduk, şimdi sadece 33 kilo alabiliyoruz. 103 kilo kuru soğan alabiliyorduk, şimdi 43 kilo alabiliyoruz. 52 paket makarna alabiliyorduk, şimdi sadece 15 paket alabiliyoruz. 31 kilo nohut alabiliyorduk, şimdi 8 kilo alabiliyoruz. 21 litre ayçiçek yağı alabiliyorduk, şimdi ancak 5 litre alabiliyoruz. 17 kilo tavuk eti alabiliyorduk, şimdi 5 kilo alabiliyoruz.

100 lira ilk çıktığında aldığımız pirinci, makarnayı, eti, yumurtayı, yağı bugün almaya kalksak, artık bu elimdeki 100 Lira yetmiyor. Şimdi bunun yanına bir 100'lük banknot daha, o da yetmiyor bir 100'lük banknot daha, o da yetmiyor bir 100'lük banknot daha koyuyoruz. Yanına da iki tane 20'lik banknot gerekiyor. Çarşıya, pazara bu banknotlar da yetmez. Erdoğan Vesayet Rejiminin ülkeyi getirdiği yer işte burası. Milletlin eriyen satın alma gücü. Artan hayat pahalılığı, şişen etiket fiyatları...

Tarımda girdi maliyetlerindeki artış da dikkat çekici. 1 ton buğday satan çiftçi 2002'de 923 kilo, bugün ise ancak 438 kilo gübre alabiliyor. Ekimden önce gübre atmak, çiftçilerimiz için artık küçük bir servet haline geldi. Çiftçi gübre atsa maliyeti artacak, fiyatlar yukarı gidecek. Gübre atmazsa da verim düşecek, fiyatlar yine yukarı gidecek. Tüm bunların sorumlusu kim? O, bu, şu değil. Hep diyoruz; Erdoğan Şahsım Hükümeti sebeptir. Hayat pahalılığı ise sonuçtur.

Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu'nun dünyada vergi cennetlerine aktarılan trilyonlarca dolarla ilgili belgeleri incelediği Pandora belgelerinde adı geçen Türkiye'deki firmalara dikkat çekici. Pandora belgeleriyle, Pandora'nın kutusunu açıldı. Erdoğan'ın sarayını yapan, şehir hastanelerini işleten müteahhitlik firmasının tek bir yılda, vergi cennetlerine kaçırdığı paranın, 211 milyon dolar olduğu söyleniyor. Bir de bu off-shore hesaplardan, adresi şimdilik belirsiz, 105 milyon dolarlık bir bağış yapıldığı söyleniyor. 105 milyon dolarlık bağış! Ancak devletten devlete yapılabilecek büyüklükte bir bağış. Bunu, bu şirket acaba kime, kimlere ne için yaptı? Bu ülkede asgari ücretten, milletlin yediği ekmekten bile vergi alınırken, Türkiye'deki tüm ihaleleri toplayan bu kişilerin, Türkiye'de kazandığı parayı, vergi cennetlerine kaçırmaması, götürmesi hangi vicdana, hangi izana sığar?

Yetkisi Çok Sorumluluğu Yok

Atalarımızın güzel bir sözü var; "Kabahat samur kürk olsa, kimse üstüne almazmış." Allah var. Bu sözün hakkını verme konusunda, kimse Erdoğan Şahsım Hükümeti'nin eline su dökemez. Memlekette güzel veya olumlu bir şey olursa, hemen sahiplenirler. Ama ülkede ne zaman bir kriz çıksa, bir sıkıntı yaşansa, sorumlusu bazen öznesi belirsiz dış güçlerdir. Bazen ne olduğu bilinmeyen bir üst akıldır. Bazen faiz ve dolar lobileridir. Bazen orman yangınına su taşıyan vatandaşlarımızdır. Bazen dere yatağına ev yapan yurttaşlarımızdır. Bazen yurt peşinde koşan gençlerimizdir. Bazen al ananı da git dediği çiftçilerimizdir. Kısacası Erdoğan'ın yetkisi çoktur. Ama yanlış yaptığı işlerden de sorumluluğu hiç yoktur.

Pahalılığın Sorumlusu Erdoğan Şahsım Hükümetleri

19 yıldır bu ülkeyi kim yönetiyor? Erdoğan Şahsım Hükümetleri. Vatandaş pahalılık altında eziliyor. Ama fahiş fiyat etiketlerinin sorumlusu bir türlü bulunamıyor. Geçtiğimiz yıllarda suçlu soğan ve patates depolarıydı. Hal esnafıydı. Bu yıl ilk suçlu zincir marketler oldu. Zincir marketlerden tepkiler yükselince, bir kısmının sahibi de yandaş olunca, bu sefer kuraklık suçta ortak edildi. Ayıptır. Suçluyu başka yerde aramayın. Pahalılığın tek sorumlusu, 19 yıldır hükümet koltuğunda oturan, Erdoğan Şahsım Hükümetleridir. Bugün bu ülkede marketler, 18 ay vadeli market kredisi dağıtmaya başladıysa, millet etini, sütünü, meyvesini, sebzesini, ununu, şekerini market kredisiyle alma noktasına geldiyse, marketler mal satabilmek için modern veresiye sistemine geçtiyse, bu beceriksizliğin, iş bilmezliğin tek sorumlusu, ülkeyi 19 yıldır yöneten Erdoğan Şahsım Hükümetleridir.

Erdoğan Hedeflerin Altında Ezildi

24 Haziran 2018 seçimlerine 5 gün kala, Erdoğan bu millete ne söz verdi? "Siz bu kardeşinize yetkiyi verin, ondan sonra bu faizle, şununla, bununla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dedi mi? E dedi. Yetmedi, mahalli idare seçimlerine

üç gün kala, 28 Mart 2019'da, "Ekonominin sorumlusu benim, ben" dedi mi? E onu da dedi. Gerçi, daha birkaç gün önce; Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışında sorumluluk dağıtımında "Ben"den, "Biz"e geçti ama olsun. Peki, bunları söyledi de ne oldu? Cumhuriyetin 100. yılında ulaşacağını millete taahhüt ettiği, gelir hedeflerinin yarısına bile ulaşamayacağını, işsizlik hedefinin ise ikiye katlanacağını, 2023 yılı gelmeden, devletin belgelerinde itiraf etmek zorunda kaldı. Erdoğan verdiği hedeflerin altında ezim, ezim ezildi. Ama meydanlarda hala sıkılmadan, 2023 hedeflerine ulaştıklarından bahsediyor. Yani söyle yalanı, belki bulunur inananı.

100 Liranın Satın Alma Gücü 12 Yılda 55 Dolar Eridi

Enflasyon uçtu, işsizlik şaha kalktı, milletin 128 milyar doları koltuk uğruna hiç edildi, paramızın değeri dolar ve avro karşısında, gün görmüş kar gibi eridi. Şimdi 1 Ocak 2005'de alayış valayışle, hatırlayalım, paradan 6 sıfır attılar. O gün 100 lira ile 75 dolar alıyorduk. Şimdi şu elimde tuttuğum 100 liralık banknot, bu banknot 1 Ocak 2009 tarihinde tedavüle girdi. Vatandaşın günlük hayatta, en çok kullandığı banknot bu. 2 Ocak 2009'da bu 100 lirayla, 66 dolar alır hale geldik. Bugün aynı 100 lirayla, ancak 11 dolar alabiliyoruz. 100 liranın dolar karşısındaki satın alma gücü, 12 yılda, 55 dolar eridi. Bunun 11 doları da, ucube tek adam vesayet rejimine geçtiğimiz, son üç yılda gerçekleşti.

Paramızın Bereketini Kaçırıldı

Bir ülkenin parasının değeri, o ekonominin barometresidir. İstikrarlı ekonomilerin, istikrarlı parası olur. İstikrarlı ekonomilerde paranın gücü vardır. Onuru vardır, haysiyeti vardır. Ne yazık ki Erdoğan Şahsım Hükümetleri, milli paramızın onurunu da, haysiyetini de yok etti. Milli paramızı pul etti. Paramızın bereketini kaçırıldı. Şimdi elimdeki bu 100 lirayla 2009'un Eylül ayında, yani tam 12 yıl önce, 440 tane yumurta alıyorduk, bugün ancak 97 tane alabiliyoruz. 114 kilo domates alıyorduk, şimdi ancak 21 kilo domates alıyoruz. 101 kilo patates alabiliyorduk, şimdi sadece 33 kilo alabiliyoruz. 103 kilo kuru soğan alabiliyorduk, şimdi 43 kilo alabiliyoruz. 52 paket makarna alabiliyorduk, şimdi sadece 15 paket alabiliyoruz. 31 kilo nohut alabiliyorduk, şimdi 8 kilo alabiliyoruz. 21 litre ayçiçek yağı alabiliyorduk, şimdi ancak 5 litre alabiliyoruz. 17 kilo tavuk eti alabiliyorduk, şimdi 5 kilo alabiliyoruz. Hâsılı 100 lira ilk çıktığında aldığımız pirinci, makarnayı, eti, yumurtayı, yağı bugün almaya kalksak, artık bu elimdeki 100 Lira yetişmiyor. Şimdi bunun yanına bir 100'lük banknot daha, o da yetmiyor bir 100'lük banknot daha, o da yetmiyor bir 100'lük banknot daha koyuyoruz. Yanına da iki tane 20'lik banknot gerekiyor. Bu da TÜİK'in marketine göre... Yani 2009 yılında 100 lira verip aldığımız malı bugün almak istesek bu kadar banknot veriyoruz. Bu da biraz önce söyledim TÜİK'in marketinde böyle. Çarşıya, pazara bu banknotlar da yetmez. Erdoğan Vesayet Rejiminin ülkeyi getirdiği yer işte burası. Milletin eriyen satın alma gücü. Artan hayat pahalılığı, şişen etiket fiyatları...

Yeni Zamlar Yolda

TÜİK'in makyajlı rakamlarına göre, son bir yılda tüketici fiyatları bugün açıklandı yüzde 19,6 artmış. Üretici fiyatları da yüzde 44 artmış. Bağımsız iktisatçıların görev yaptığı Enflasyon Araştırma Grubuna göre, tüketici enflasyonu son bir yılda yüzde 45'e dayanmış. TÜİK'in tüketici fiyatlarıyla arasındaki makas 2 kattan fazla. Önümüz kış. Enerji zamları yağmur gibi yağmaya başladı. Doğalgaz son bir yılda yüzde 20 zam gördü. Elektrik fiyatları son bir yılda yüzde 29 arttı. Yeni zamlar da yolda. Genel Başkanımız şirketleri açıkça uyardı. "Varsa bir sıkıntınız, bunu millete yansıtmayın" dedi. "Sıkıntınızı Erdoğan Şahsım Hükümeti ile çözün. Çünkü millet zaten perişan. Zamla elektrik faturalarının altından bu millet artık kalkamaz" dedi.

Eşel Mobil İflasın Eşiğinde

Yine TÜİK'e göre son bir yılda, benzine yüzde 16, LPG'ye yüzde 27, Mazota yüzde 23 zam gelmiş. Bunlar da vergiler düşürülerek makyajlanmış zamlar. Ama akaryakıtta eşel mobil sistemi artık iflasın eşiğinde. Zamların büyüğü de heybede. Bu zamları da mı zincir marketler yapıyor. Hayır. Bu zamları Erdoğan yapıyor. Yine son bir ayda TL'de yaşanan ciddi değer kaybı da, fiyat etiketlerine henüz yansımada. Bir de bunun dışında pandemide indirilen vergi oranları da, yeniden arttı. Bütün bunlar fiyat etiketlerine yansıyacak. Bu kış maalesef çok zor geçecek.

Saray'da Ekmek Elden Su Gölden

Mutfaklar, sofralar yangın yeri. Millet market raflarına, pazar tezgâhlarına yaklaşamıyor. Ama bu arada, Sarayın mutfak masrafındaki fahiş artışa bakan da yok. Bir yılda sarayın mutfak masrafı yüzde 65 artmış. Nasıl olsa devletin cebinden çıkıyor. Bunu denetleyen de yok. Ondan sonra Saray'ın kibirlisi çıkıyor, Tanzim Satış Mağazasında alışveriş arabasının önünde poz verip, "Fiyatlar gayet uygun" diyor. E Saray'da ekmek elden, su gölden... Birde sorun bakalım bu fiyatlar emekliye göre uygun mu? Asgari ücretliye göre uygun mu? Ne deyim? Utancı gidenin, kalbi de ölür.

Enflasyon Şahlandıysa Sebebi Belli

Sarayın bildiği bir başka şey de, tanzim satış mağazası açmak. 2 yıl önce; milleti kış gününde ucuz patates, soğan için, tanzim satış çadırlarında kuyruklara soktular. Ondan sonrada bunlara “varlık kuyruğu” dediler sıkılmadan. Şimdi 1000 adet tanzim satış marketi açacaklarmış. Yani benim oğlum bina okur. Döner döner yine okur meselesi. Einstein’ın meşhur bir sözü var. “Aynı şeyleri yapıp farklı sonuçlar beklemek, deliliktir” diyor. Ne yazık ki; Erdoğan Şahsım Hükümetinin uygulamaları yüzünden, bu sözü çok sık kullanır hale geldik. Hatalardan ders çıkarmak yerine, aynı hatalarda ısrar ediyorlar. Sorumluluğu üzerlerinden atmak için, dikkatleri kendi beceriksizliklerinden uzaklaştırmak için, hep aynı oyunu oynuyorlar. Oysa bugün enflasyon şahlandıysa sebepleri bellidir. Hayat pahalılığının nedeni üretimle büyüyen değil, borçla şişirilen ekonomidir. Gelirle değil krediyle pompalanan tüketimdir. Bu nedenle azan cari açıktır. Hayat pahalılığının nedeni, kayınpeder ve damadın bir olup, Merkez Bankasının 128 milyar dolarlık rezervini buharlaştırmasıdır. Bugün bu döviz rezervleri yerinde dursaydı, Türk Lirası rüzgârın önündeki yaprak gibi böyle savrulur muydu? Hayat pahalılığının sebebi; faiz sebep, enflasyon sonuç zirvasıyla, Türk Lirasının değerinin pul edilmesidir. Yine hayat pahalılığının nedeni, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın, araç bağımsızlığına çöken Erdoğan’ın, bankanın itibarını yerle bir etmesidir. Enflasyonla mücadelede bankayı etkisiz hale getirmesidir.

Merkez Bankası’na 90 Yılda 25 Başkan, Dört Tanesi Son Üç Yılda

Dün Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın 90. Yaş günüyüdü. 90 yılda bu göreve Merkez Bankası Başkanlığı koltuğuna 25 başkan oturmuş. Bunun dördü son üç yılda. Bankanın 90 yıllık tarihinde böyle bir dönem yok.

Bu Maliyetlerle, Tohum Tarlayla Buluşuyor

Yine bugün fahiş fiyat artışları oluyorsa, sebebi tarladan sofraya kadar gıda güvencesini sağlayacak, bir gıda ve tarım politikasının olmamasıdır. Bugün çiftçi tarlasına küstüyse sorumlusu kim? Ülkeyi 19 yıldır kim yönetiyor? Elbette Erdoğan ve Erdoğan’ın Şahsım Hükümetleri. Ondan sonra beceriksiz Tarım Bakanı çıkıyor, “Çiftçi kardeşlerim maliyetteki artıştan endişe etmeyin, gönüllerinizi ferah tutun. Tohumu toprakla buluşturmaya devam edin” diyor. Sayın Bakan, lafla peynir gemisi yürümez. Bugün, 120 litrelik bir traktör deposu, geçen yıla göre, 164 lira daha pahalıya doluyor. Son bir yılda, DAP gübre yüzde 142, ÜRE gübresi yüzde 120 zam gördü. Azotlu gübreleri hiç konuşmuyorum bile. Bu maliyetlerle çiftçi tarlasıyla tohumu nasıl buluşturacak Sayın Bakan bir söyler misiniz? Ülkede gübre yok. Bir de bu çıktı. Kısa vadede, ürünü değil, bari girdiyi ithal edin. Çiftçiye tarlasına atacak gübre bulun. Ama uzun dönemde de tarımsal girdilerde ülkenin kendi kendine yeterliliğini de sağlayın. Üründe de böyle.

Gübre Atmanın Maliyeti Küçük Bir Servet Oldu

Şimdi döviz kurları şahlanınca, girdi fiyatları da şaha kalkıyor. Ürün fiyatları ise, girdi fiyatlarına yetişemiyor. 2002’de 1 ton buğday satan çiftçi 923 kilo gübreyi alabiliyordu. Bugün ancak bunun yarısı 438 kilo gübre alabiliyor. Ekim’den öncesi gübre atmak, çiftçilerimiz için artık küçük bir servet haline geldi. Çiftçi gübre atsa maliyeti artacak, fiyatlar yukarı gidecek. Gübre atmazsa da verim düşecek, fiyatlar yine yukarı gidecek. Tüm bunların sorumlusu kim? O, bu, şu değil. Hep diyoruz; Erdoğan Şahsım Hükümeti sebeptir. Hayat pahalılığı ise sonuçtur.

İliklenecek İlk Düğme Bu Hükümeti Sandıkta Göndermek

Sorunları çözmeye de işte buradan başlamamız gerekiyor. Erdoğan’ı evvela acilen sandıkta evine göndermek, ondan sonra da, tarladan sofraya kadar, zincirdeki tüm sorunları, birer birer çözmek. Ciddi bir üretim planlamasıyla, doğru dürüst desteklerle, tarım sektörüne stratejik önem vererek, biz tüm bu sorunları çözeceğiz. Biz hazırız. Planlarımızı, projelerimiz hazır. Artık seçimin gününü, vaktini, saatini bekliyoruz.

Dolar Uçtukça Garantili Projelerin Yükü Katlanıyor

Döviz kurlarındaki artış, sadece fiyat etiketlerini şişirmiyor. Bir zamanlar Erdoğan’ın, “Milletin cebinden tek kuruş çıkmayacak”, diyerek pazarladığı, döviz garantili kamu-özel iş birliği projelerinin, millete yüklediği yükü de şişiriyor. Erdoğan’ın verim kardeşinize yetkiyi, şunla bunla nasıl uğraşılır dediği gün, tekrarlıyorum dolar kuru 4 lira 65 kuruştı. Bugün 8 lira 85 kuruş. Üç yılda dolar kurundaki artış nedeniyle sadece yol, otoyol, köprü ve tüneller için, yandaş müteahhitlere dolarla avroyla verilen, gelir garantisi nedeniyle milletin sırtına 101 milyar lira ilave yük yüklendi. O da şimdilik... Dolar uçtukça, bu yük de katlanacak.

Nereye Kaçıyorsunuz Beyler...

Şimdi Erdoğan Şahsım hükümetlerinin, ülkemizin geleceğini peşkeş çektiği, bu havuz müteahhitlerinin, ellerindeki malı mülkü nakde çevirip, yurtdışında hayat kurmaya hazırladıklarını duyuyoruz. Satılan şirketlerin haberlerini de gazetelerde okuyoruz. En son bir enerji şirketini İngilizlere sattılar. Peki, ne oldu yerlilik, millilik? Nereye

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kaçıyorsunuz beyler? Bu milletin 19 yıldır iliğini sömürdükten sonra, kemiğini sömürdükten sonra, hesabı ödemedi masadan kaçabileceğinizi mi sanıyorsunuz?

Pandora Belgeleriyle Pandora'nın Kutusu Açıldı

Dün gece dünyada büyük bir skandal patladı. 117 ülkeden, 600'den fazla gazeteciden oluşan, Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu, büyük bir gazetecilik başarısına imza attı. Yaklaşık 12 milyon belgeyi inceleyerek, vergi cennetlerine aktarılan trilyonlarca doları, gözler önüne serdiler. Pandora belgeleriyle, Pandora'nın kutusunu açtılar. Bu arada Erdoğan'ın sarayını yapan, şehir hastanelerini işleten müteahhitlik firmasının, Türkiye'de kazandığı paraları, yurtdışındaki vergi cennetlerine kaçırıldığı da bu belgelerde iddia edildi. Bu şirketin tek bir yılda, vergi cennetlerine kaçırıldığı paranın, 211 milyon dolar olduğu söyleniyor.

105 Milyon Dolarlık Bağış

Bir de bu off-shore hesaplardan, adresi şimdilik belirsiz, 105 milyon dolarlık bir bağış yapıldığı söyleniyor. 105 milyon dolarlık bağış! Ancak devletten devlete yapılabilecek büyüklükte bir bağış. Bunu, bu şirket acaba kime, kimlere ne için yaptı? Bu ülkede asgari ücretten, milletin yediği ekmekten bile vergi alınırken, Türkiye'deki tüm ihaleleri toplayan bu kişilerin, Türkiye'de kazandığı parayı, vergi cennetlerine kaçırmaması, götürmesi hangi vicdana, hangi izana sığar.

Hırsız Evden Olursa, Mandayı Bacadan Aşırır

E ama, atalarımız diyor ki, "Hırsız evden olursa, mandayı bacadan aşırır". Tabi bu arada manda demişken de, Man Adası skandalını unutmak da olmaz. Bu ülkeyi yönetenlerin akrabayı taallukatının vergi cennetlerinde yaptığı işleri daha henüz unutmadık. 15 yıl önce vergi cennetlerine aktarılan paralar için, yüzde 30 vergi kesintisi yapılacağı, Kurumlar Vergisi Kanunu ile hükme bağlanmıştı.

Türkiye'yi Dünyanın En Büyük Kara Para Aklama Makinesine Çevirdiler

Ama Erdoğan Şahsım Hükümetleri, nedendir bilinmez 15 yıldır hangi ülkelerin, vergi cenneti olduğuna dair listeyi bir türlü yayımlamadı. Dolayısıyla da yüzde 30 vergi kesintisi yapma hükmü işletilmedi. Onun yerine Erdoğan Şahsım Hükümetleri çıkardığı mali aflarla, yurtdışına vergi ödememek için kaçırılan milyarları, yine sıfır vergiyle Türkiye'ye sokulmasına izin verdi. Türkiye bu uygulamalarla dünyanın en büyük kara para aklama makinesine çevrildi. Bakalım ilerleyen günlerde Pandora'nın kutusundan, başka kimlerin adı ortaya çıkacak. Daha kimler vergi cennetlerine paraları kaçırmış göreceğiz. Ama ne yaparlarsa yapsınlar. Hak yerde kalmaz. Haramın temeli olmaz. Bu yapılanlar burunlardan fitil fitil gelir.

Bu Hükümet Topal Ördek, Tahterevalli Gibi Gidip Geliyor

Erdoğan Şahsım Hükümeti artık yolun sonunda. Yani artık topal ördek. Şimdi siyasi ömrünü uzatmak için, Moskova ve Washington arasında, tahterevalli misali gibi gidip geliyor. Bir gün Biden'ın dostu oluyor, ertesi gün Putin... İşin kötüsü muhatapları Erdoğan'ın zaafının da farkında. Bu zaafı Türkiye aleyhine kullanmaktan da hiç çekinmiyorlar. Erdoğan ve avanesi bir gün çıkıyor, "S-400'lerde ikinci paket görüşmeleri sürüyor" diyor. ertesi gün çıkıyor; "Pahalı olmasına rağmen Patriot alabiliriz" diyor. Amerika'dan yüz bulamayınca, Rusya'nın gönlünü yapmak için, yeni nükleer santrallere göz kırplıyor. Milletin kesesinden sağda, solda caka satılıyor.

Nükleer Santral Ülkenin Boynuna Vurulca Kapitülasyon

Mersin'de nükleer santral yapıldı da ne oldu? Yapılan santralin de, burada üretilen elektriğin de tek sahibi Rusya. Türkiye sadece müşteri bu elektriğin müşterisi. Ama ne biçim bir müşteri... 15 yıl boyunca buradaki elektriğe kilovat saatine, 12,35 sentten alım garantisi veren bir müşteri. Dünyanın en pahalı elektrik enerjisini kullanacağız. Şimdi diyorlar ki, bundan iki tane daha yapalım. Bu Türkiye'nin boynuna vurulacak, büyük bir ekonomik kapitülasyondur. Erdoğan için artık yapılacak en iyi şey bellidir. Milletin sırtına, daha fazla ekonomik kapitülasyon yüklemeyen, "Çekildik izzet ü ikbal ile bab-ı hükümetten" demenin tam zamanıdır.

Biz Geleceğiz, Hayat Bayram Olacak

Son sözümüz milletimize... Umutsuzluğa yer yok. Ülkemiz büyük bir ülke. Milletimiz büyük bir millet. Ülke iyi yönetilirse her sorunun çözümü var. Biz ilk seçimde işbaşına geleceğiz. Millet rahat bir nefes alacak. Büyük bir kucaklaşma olacak. Endişeler son bulacak. Artık kimse bu milletin fertlerini bölüp, parçalamayacak. Bağımsız yargı olacak. Özgür medya olacak. Birinci sınıf bir demokrasi olacak. Herkes canından, malından, geleceğinden emin olacak. Herkesi kucaklayan tarafsız bir Cumhurbaşkanı olacak. Devlet yönetiminde liyakat olacak. İstisna olacak. Borçla değil, üreterek büyüyeceğiz. Bu topraklarda dijital devrimin önünü açacağız. Gençlerimizin yanında olacağız. Eğitimde fırsat eşitliğini yeniden sağlayacağız. Dünyayla yarışacak bir ekonomi için, üreticilerimizin

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

karşısında değil, yanında dostu olacağız. Tarımda yeniden kendi kendine yeten bir ülke olacağız. Büyürken kimseyi geride bırakmayacağız. Herkesin aşı olacak, işi olacak. Çokça kazanıp, hakça bölüşeceğimiz bir ülke olacak. Büyürken, enflasyonu, borcu büyütmeyeceğiz. Yeşil Mutabakata uyum sağlayacağız. Derelerimize, ormanlarımıza, dağımıza, taşımıza, kurdumuza, kuşumuza, gözümüz gibi bakacağız. Yurtta sulh cihanda sulh ilkesine dayanan milli ve onurlu bir dış politikamız olacak. Kısacası, biz işbaşına geldiğimizde, memlekette hayat bayram olacak. Biz hazırız. Milletimiz hazır. Erdoğan Şahsım Hükümetinin de, onun vesayet rejiminin de notunu milletimiz verdi. Tasdiknamesini de hazırladı. Ellere tutuşturmak için de, milletimiz sandığı sabırsızlıkla bekliyor.